

ŠVP
ZŠ Měřín

Název dokumentu **ŠVP ZŠ Měřín**

Název školy **Základní škola Měřín,**

Adresa **Náměstí 96, Měřín 594 42**

Zřizovatel **Městys Měřín, Náměstí 106**
594 42 Měřín
tel. 566 544 222

Ředitelka **Mgr. Iveta Hlávková**

Telefon **566 544 169**

E-mail **reditel@zsmerin.cz**

Web **www.zsmerin.cz**

IČO **48895288**

IZO **600130169**

Koordinátoři ŠVP **Mgr. Iveta Hlávková**
Mgr. Iva Kolářová

Platnost dokumentu: od 1. září 2017 - aktualizace

Razítko a podpis ředitelky školy

Obsah

Charakteristika školy.....	3
Charakteristika pedagogického sboru.....	4
Charakteristika žáků.....	4
Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce.....	4
Spolupráce s rodiči	4
Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	5
Výchovně vzdělávací strategie.....	5
Práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.....	8
Začlenění průřezových témat.....	11
Rámcový učební plán.....	13
Poznámky k učebnímu plánu.....	15
Učební osnovy I. stupně - Český jazyk.....	17
Anglický jazyk.....	27
Matematika.....	32
Člověk a jeho svět.....	36
Výtvarná výchova.....	50
Hudební výchova.....	53
Tělesná výchova.....	56
Pracovní činnosti.....	59
Učební osnovy II. stupně - Český jazyk.....	64
Anglický jazyk.....	73
Německý jazyk.....	77
Matematika.....	79
Informatika.....	85
Dějepis.....	88
Výchova k občanství.....	94
Fyzika.....	101
Chemie.....	106
Přírodopis.....	109
Zeměpis.....	116
Hudební výchova.....	121
Výtvarná výchova.....	125
Výchova ke zdraví.....	130
Tělesná výchova.....	134
Pracovní činnosti.....	138
Volitelné předměty.....	148
Hodnocení žáků.....	157
ŠVP školní družiny.....	161

Přílohy:

Standardy matematika

Standardy český jazyk a literatura

Standardy anglický jazyk

Charakteristika školy

Úplnost a velikost školy

Jsme úplnou školou s 1. – 9. postupným ročníkem a nacházíme se uprostřed obce Měřín. Škola vzdělává zhruba 430 žáků, z nichž víc než polovina dojíždí z okolních obcí. Průměrná naplněnost tříd se pohybuje okolo 24 žáků. Ve všech ročnících probíhá výuka ve dvou paralelních třídách.

Vybavení školy

V budově školy je 18 tříd, 9 odborných pracoven a 4 oddělení školní družiny. Součástí školy je i pavilon pro tělesnou výchovu, moderní atletické hřiště a školní jídelna s vlastní kuchyní.

Škola má světlé, čisté a estetické prostory. Na vzhledu školy se velkou měrou podílejí také žáci a učitelé. Místnosti pro výuku jsou dostatečné, každá třída má svoji kmenovou učebnu, která je vybavena funkčním nábytkem. Žáci mají k dispozici učebnu anglického jazyka, výtvarné výchovy, chemie a fyziky, přírodopisu, školní cvičnou kuchyňku, dílnu a 2 učebny informatiky se 45 počítači. V obou těchto učebnách lze využít interaktivní tabuli. Další interaktivní tabule se nacházejí v kmenových třídách 1. i 2. stupně. Ve výtvarné výchově a kroužcích využívají i keramickou dílnu s pecí a hrnčířským kruhem. Všechny kmenové třídy jsou vybaveny počítačem připojeným na internet a interaktivní tabulí a dataprojektorem. Budova školy je připojena na wifi. Součástí školy je také knihovna s bohatou nabídkou knih. Knihovna však má malé prostory a chybí čítárna. Dále postrádáme místnost pro poskytování školních poradenských služeb. V současné době vnímáme jako největší problém nedostačující malé prostory pro školní družinu a nevyhovující školní dílnu se zastaralým zařízením. Dále bychom uvítali moderní jazykové učebny pro výuku anglického i německého jazyka. Rádi bychom také do budoucna vybudovali novou učebnu výpočetní techniky a nahradili její současné pomalu zastarávající vybavení.

Škola má kvalitní hygienické zázemí, šatny, WC, sprchy – vše v souladu s hygienickými normami.

K pohybovým aktivitám žáci využívají dvě tělocvičny, moderní atletické hřiště s běžeckou dráhou, třemi kurty na tenis a volejbal, hřištěm na házenou a basketbal a doskočištěm pro skok daleký a vysoký. O přestávkách je možné využívat školní dvůr se dvěma basketbalovými koši a stoly pro stolní tenis.

Pro veřejná vystoupení, výstavy prací žáků a školní jarmarky využíváme i dva vestibuly, chodby a jídelnu.

V době volna a přestávek mohou žáci pobývat ve všech prostorách školy a školního dvora vždy za dozoru vyučujících. K dispozici mají i nápojový automat, zatím chybí bufet s rychlým občerstvením, neboť nemáme odpovídající prostory pro jeho vybudování.

Všichni vyučující mají své kabinety a všechny jsou vybaveny počítači připojenými k síti. Mají volný přístup na internet, využívají tiskárny i kopírky a osobní notebooky. Společně se scházejí ve sborovně, kde je umístěna učitelská knihovna. Sportovní areál mohou ve volném čase využívat i učitelé.

Materiální vybavení je na dobré úrovni, neustále je obměňováno a doplňováno dle požadavků učitelů a finančních možností školy. Na tvorbě mnoha pomůcek se podílejí i sami žáci.

Kvalitního vybavení školy využívá pro svou činnost také celá řada zájmových kroužků, které při naší škole pracují pod vedením učitelů i rodičů. Jde o kroužky s výtvarným, sportovním i vzdělávacím zaměřením.

Stravování je umožněno ve školní jídelně. Pro žáky prvního stupně je zde dopoledne připraven čaj, aby byl zajištěn jejich pitný režim.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor má 30 členů a pracují v něm začínající i zkušení pedagogové.

Všichni učitelé jsou plně kvalifikováni. Ve škole pracuje poradce pro volbu povolání, školní metodik prevence i specialista pro ekologickou a dopravní výchovu.

Při výuce žáků se zdravotním postižením pomáhají asistenti učitelů s úplným středoškolským vzděláním. Škola má družinu se čtyřmi vychovatelkami, tři z nich mají vysokoškolské vzdělání pedagogického směru.

Charakteristika žáků

Více než polovina žáků dojíždí z okolních obcí, čemuž je přizpůsoben začátek vyučování i rozvrh hodin. Máme zkušenosti s integrací žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Dlouhodobé projekty

Pedagogové vzájemně spolupracují na školních projektech, hlouběji se zabýváme environmentální problematikou, která je zařazena do průřezových témat většiny vyučovacích předmětů. Pořádáme také kulturně - vzdělávací vystoupení u nás ve škole, několikrát ročně žáci obou stupňů navštěvují divadla v Jihlavě a v Brně. Pravidelně se uskutečňuje řada vlastivědných zájezdů a exkurzí. Pro žáky 7. ročníků organizujeme týdenní lyžařský kurz. Nejméně 2x ročně připravují žáci vystoupení pro rodiče spojené s výstavkou a prodejem drobných dárků. Pořádáme různá vystoupení, sportovní a kulturní akce, např. Vánoční laťku, sportovní pětiboj, Mikulášskou nadílku, dětské šibřinky, Den Země a podobně.

Naše škola je zapojena do programu Škola podporující zdraví.

Všechny naše aktivity a snahy vedou ke zkvalitnění výuky a zlepšování prostředí ve škole tak, aby bylo pro žáky i učitele co nejvíc přátelské a inspirativní.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči žáků se neustále rozvíjí. Rodiče mohou školu navštívit kdykoli po vzájemné dohodě s vyučujícím, v době konzultačních hodin a třídních schůzek a v době akcí pro veřejnost. Rodiče jsou o činnosti školy informováni prostřednictvím školního časopisu a obecního zpravodaje, do kterého pravidelně přispíváme. Dále mohou nahlédnout do webových stránek školy. Možnost vzájemného předávání informací však hodláme i nadále rozšiřovat.

Je ustanovena Rada školy ze zástupců rodičů, obce a školy a schází se minimálně 2x za rok, vzájemně se informuje a řeší konkrétní záležitosti, schvaluje Výroční zprávu školy a školní řád, jehož součástí je klasifikační řád.

Na naší škole pracuje žákovský parlament sestavený ze zástupců 5. – 9. tříd. Z jeho iniciativy probíhají ve škole ankety o spokojenosti s pořádanými akcemi, soutěž o nejhezčí adventní věnec apod.

Dlouhodobě spolupracujeme s Obecním úřadem v Měříně i místní mateřskou školou. Na vybraných akcích se společně s naší školou podílí TJ Jiskra Měřín, KČT Měřín, SDH Měřín.

Charakteristika školního vzdělávacího programu

Zaměření školy

ŠVP vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV. Škola je místem, které by mělo žáky motivovat a vést k aktivnímu učení a řešení problémů za využití všech dostupných informačních zdrojů. Chceme v dětech rozvíjet zdravé sebevědomí, kritické myšlení a schopnost sebehodnocení. Zároveň bychom jim chtěli umožnit pozitivní prožitek z výsledků vlastní práce. Hlavní důraz klademe na komunikaci, kooperaci a práci s informacemi. Zaměření právě na tyto činnosti umožní našim žákům lepší orientaci v současném měnícím se světě a lepší uplatnění v budoucím životě. Naši žáci jsou schopni svobodné a tvůrčí práce, samostatného myšlení a odpovědného rozhodování, porozumí globálním vztahům a spřízněnosti člověka s přírodou. Důležitý je také jejich soulad s obecně uznávanými mravními hodnotami a demokratickými občanskými principy. Na předním místě našeho zájmu stojí také výuka cizích jazyků, zejména angličtiny, neboť pro jejich budoucí úspěšný profesní život je znalost nejméně jednoho světového jazyka naprosto nezbytná. Neodmyslitelnou součástí výuky je také zvládnutí výpočetní techniky a využití komunikačních a informačních technologií pro řešení běžných problémů, pro zpracování projektů, referátů a podobně.

Bereme ohled na míru žakových schopností a vzdělávacích potřeb. Umožňujeme úpravu obsahu, rozsahu a zaměření výuky za využití dalších podpůrných opatření pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných. To vše za spolupráce se školským poradenským zařízením.

Výchovně vzdělávací strategie

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, vedou k samostatnosti, tvořivosti, vzájemné úctě a toleranci, k rozvoji komunikativních dovedností a spolupráce, učí žáka, jak se učit. K dosažení těchto cílů budeme využívat především těchto výchovně vzdělávacích strategií: frontální výuka, výklad, laboratorní práce, skupinová práce, individuální práce, diskuse, pozorování, projekt, práce v terénu, referáty, sběr a třídění informací, exkurze, výlety, prezentace, dramatizace, hra apod.

Kompetence k učení – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení.

- Během výuky klást důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací, jejich porovnávání a třídění
- Vést žáky k sebehodnocení
- Individuálním přístupem k žákům maximalizovat jejich šanci prožít úspěch

- Vést žáky k samostatnému organizování některých akcí mimo vyučování
- Umožnit žákům realizovat jejich vlastní nápady, podněcovat jejich tvořivost, chuť experimentovat
- Účastnit se různých soutěží a olympiád
- Zadávat žákům zajímavé domácí úkoly
- Používat terminologii a symboliku, využívat návodů a schémat
- Zvyšovat efektivitu učení používáním výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru
- **Kompetence k řešení problému** – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.
- Hledat různá řešení problému, svoje řešení si obhájit, zkontrolovat, najít chyby a odstranit je
- Používat netradiční úlohy (Kalibro, Scio, matematický klokan)
- Motivovat žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- Zdokonalovat kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, umět vyhledávat, třídít a vhodným způsobem využívat a propojovat.
- Projektových dnů využívat k logickému řešení problémů
- Prezentovat své názory myšlenkami a nápady ve školním časopise a prostřednictvím školního parlamentu
- Zapojovat se do různých soutěží
- Připravovat různé aktivity pro mladší spolužáky, podílet se na všech fázích příprav, na plánování, realizaci i hodnocení
- Vést žáky k převzetí zodpovědnosti za svoje rozhodnutí, k vytrvalosti, nenechat se odradit případným neúspěchem
- Naučit žáky vyhledávat víc možností řešení a vybírat nejvhodnější, aplikovat osvědčené postupy pro řešení obdobných problémových situací

Kompetence komunikativní – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci.

- Učit žáky vhodně komunikovat se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- Ukázat žákům, jak obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názory jiných, domluvit se při skupinové práci, sportovní hře apod.
- Ke komunikaci a informovanosti ve škole využívat školní časopis a www stránky
- Umožnit žákům podíl na zpracování videozáznamů, fotografií a různé další dokumentace ze školního života do školní kroniky
- Podporovat přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami
- Organizovat projekty, ve kterých spolupracují děti různých věkových skupin (Poznáváme se navzájem)
- Podporovat komunikaci s partnerskými školami (Sokrates)
- Vést žáky k používání informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- Naučit se vstupovat do diskuze, řídit ji, prezentovat svoje názory, přesvědčit o nich své oponenty, ve školním parlamentu zastupovat názor třídy
- Učit se orientovat v různých typech schémat, obrázků, grafů a tabulek a získávat z nich údaje

- Prezentovat projekty, hodnotit svoji práci, reagovat na hodnocení ostatních, přijmout kritiku
- Předvést způsoby obranné komunikace proti manipulaci a násilí, ovládnout asertivní jednání

Kompetence sociální a personální – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat respektovat práci vlastní a druhých.

- Podporovat využívání skupinové práce, vzájemné pomoci při učení, nabízet pomoc nebo o ni požádat, ocenit zkušenosti druhých a čerpat poučení ze spolupráce
- Sociální kompetence vyvozovat na praktických cvičeních a úkolech, využívat modelové situace
- Naučit schopnost střídat role ve skupině, dokázat organizovat i podřídit se
- Vyžadovat respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podílejí
- Učit se odmítat vše, co narušuje dobré vztahy mezi žáky
- Položit základy kooperace a týmové práce, ocenit druhého i sebe
- Podílet se na vytváření příjemné atmosféry při práci v týmu

Kompetence občanské- připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti.

- Společně ve třídních kolektivech stanovit pravidla chování, školní řád navazuje na pravidla vytvořená ve třídách
- Respektovat individuální rozdíly, národnostní, kulturní apod.
- Naučit se správně rozhodnout v dané situaci a přijmout odpovědnost za své rozhodnutí
- Definovat povinnosti a práva doma i ve škole
- Uvádět příklady kulturního a historického dědictví naší země, poznávat zvyky a tradice v různých částech světa a respektovat je
- Pomáhat při výzdobě školy a třídy, zapojit se do veřejně prospěšných prací
- vést k rozpoznání názorů a postojů odporujícím základním principům demokratického soužití
- Zdůvodnit nutnost chápat základní ekologické požadavky a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, třídit odpad
- Zapojit se do evropských projektů a prakticky se seznamovat s kulturou jiných národů (Sokrates)

Kompetence pracovní – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.

- Motivovat k aktivnímu zapojení do všech činností ve škole
- Učit se objektivně sebehodnotit a posuzovat své reálné možnosti při profesní orientaci
- Výuku doplňovat praktickými exkurzemi
- Výběrem volitelných předmětů pomáhat žákům při volbě budoucího povolání
- Pestrou nabídkou zájmových útvarů podněcovat u žáků zájem o další orientaci
- vést žáky k přizpůsobení se pracovním podmínkám a prostředí, plánovat činnost, po skončení práce provést kontrolu a hodnotit výsledky

- Manipulovat bezpečně s používanými pomůckami, nástroji, materiály a zařízeními
- Dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce

Práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí **podpůrných opatření**.

Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Učitelé k tomu přizpůsobují své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření.

Podle školního vzdělávacího programu se uskutečňuje vzdělávání všech žáků školy. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP a IVP zpracovává škola.

PLPP (plán pedagogické podpory) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Na základě spolupráce jednotlivých vyučujících jsou stanoveny metody práce se žákem, způsoby kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, učiteli a vedením školy.

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná **spolupráce školy, žáka, jeho rodičů a školního poradenského zařízení**. Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, třídním učitelem a ředitelem školy. Jsou pověřeni spoluprací se školským poradenským zařízením. Velký význam pro úspěšné vzdělávání má spolupráce a komunikace mezi školou a rodinnou žáků. Za nutné také považujeme stálé zkvalitňování odbornosti pedagogických pracovníků.

Zásady komunikace učitele s rodičem.

- vytvoření klidné atmosféry (pochvala dítěte, optimismus)
- dostatek času pro rozhovor s rodiči (nabídka konzultačních hodin)
- uvedení zdrojů informací (totéž umožnit rodičům)
- snaha o citlivou pomoc a radu rodičům

Podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory jsou tyto:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi

- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin nebo dělení a spojování vyučovacích hodin
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka
- pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků

c) prostorové a materiální podmínky:

- prostorové uspořádání třídy a pracovního místa respektující nároky na žáka se speciálními vzdělávacími potřebami;
- speciální učebnice, kompenzační a jiné pomůcky, které jsou nezbytné pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Zásady práce pro žáky s priznanými podpurnými opatřeními

- respektujeme zvláštnosti a možnosti žáka, dodržujeme jednotlivé vývojové etapy,
- utvoříme mu optimální pracovní prostředí včetně vstřícné přátelské atmosféry
- zajistíme mu kompenzační a didaktické pomůcky
- užíváme vhodné metody a formy práce
- zapojujeme žáka do všech vzdělávacích aktivit
- klademe reálné cíle, postupně zvyšujeme nároky, často opakujeme učivo
- využíváme reedukační metody podle druhu a stupně poruchy
- podporujeme snahu, chválíme, výsledky nesrovnáváme s ostatními
- dodržujeme časté přestávky, střídáme pracovní tempo
- odstraňujeme rušivé vlivy při práci, navozujeme příjemnou a soustředěnou atmosféru, relaxujeme
- vyhledáváme činnosti, ve kterých může být žák úspěšný

Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je, aby výuka žáků probíhala takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Učitelé k tomu přizpůsobují své vzdělávací strategie na základě stanovených podpurných opatření pro nadané žáky

Individuální plán sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu, ve které se projevuje nadání, za pomoci výchovného poradce. IVP má písemnou podobu.

IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn.

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná **spolupráce školy, žáka, jeho rodičů a školního poradenského zařízení**. Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, třídním učitelem a ředitelem školy. Všichni jsou pověřeni spoluprací se školským poradenským zařízením.

Podpůrná opatření pro žáky nadané nebo mimořádně nadané jsou v naší škole podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory jsou tyto:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce;
- vzdělávání mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech;
- obohacování vzdělávacího obsahu;
- zadávání specifických úkolů, projektů;
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;

Prostorové a materiální podmínky:

- prostorové uspořádání třídy a pracovního místa respektující nároky na žáka nadaného nebo mimořádně nadaného
- učebnice, didaktické pomůcky, informační a komunikační technika a další potřeby a pomůcky umožňující efektivní vyučování a podporující aktivitu a tvořivost žáků.

Začlenění průřezových témat

– rozhodli jsme se pro variantu integrace do jednotlivých předmětů s výjimkou pravidelných celoškolských projektových dnů Poznáváme se navzájem a Den Země. Dvakrát ročně jsou organizovány další dva celoškolské projekty na různá témata.

1. Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopnosti poznávání

M, Čj – smyslové vnímání (1. roč.), Inf – zapamatování algoritmů (5. roč.), Čj – výpisky, výtah (6. roč.), Aj – rodina, škola (1. období)

Sebepoznání a sebepojetí

Čj – modelové situace (3. roč.), Čj – popis osoby (4. roč.), Čj – charakteristika (7. roč.), Aj – popis osoby (8. roč.), Čj – životopis (9. roč.), VýZ – sexuální dospívání a zdraví (9. roč.), Aj – domov (4. roč.)

Seberegulace a sebeorganizace

Tv – pravidla her (2. roč.), VýZ – sexuální zneužívání (8. roč.), Ch – zásady bezpečnosti práce (8. roč.), F – bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními (9. roč.)

Psychohygienu

M, Čj – relaxační aktivity (1. roč.), Vv – práce s hlínou (3. roč.), Aj, VýO – denní režim (6. roč.), VýZ – stres (8. roč.), Tv – kondiční cvičení (7. roč.), Ch – návykové látky (9. roč.), VýO – řešení stresových situací (9. roč.)

Kreativita

Vv – hra s barvou (2. roč.), Vv – práce s hlínou (3. roč.), D, Vv – výroba keramiky (6. roč.), Hv – doprovod k písním (6. roč.), Př – výroba herbáře (7. roč.), M – slovní úlohy (8. roč., 9. roč.), Čj – diskuse, volné psaní (9. roč.), Čj – charakteristika (9. roč.),

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

Aj – významné osobnosti (6. roč.)

Mezilidské vztahy

Aj – vandalismus (9. roč.), VýO – porušování lidských práv (8. roč.), Ch – léčiva (9. roč.)

Komunikace

Čj – omluva, pozdrav, poděkování (1. roč.), Aj – telefonní rozhovor (6. roč.), D – vznik písma (6. roč.), Aj – chování v restauraci (7. roč.), VýZ – vztahy ve dvojici (9. roč.), Tv – sportovní hry (8. roč.), Aj – časopis Culture (5. roč.)

Kooperace a kompetice

VýZ – řešení konfliktů (9. roč.), zařazování skupinových prací a miniprojektů do výuky během celého školního roku. Součástí jsou také celoškolské projektové dny.

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

VýZ – bezpečné chování (8. roč.), Čj – práce s odborným textem (8. roč.), VýO – volba povolání (8. roč.), M – úrokování (9. roč.)

Hodnoty, postoje, praktická etika

VýZ – prosociální chování (9. roč.), D – války - ničení morálních hodnot (6.-9. roč.)

2. Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola

Člo – společnost a škola (4. roč.), D – řecká vzdělanost a věda (6. roč.), VýO – škola v naší obci (6. roč.),

Občan, občanská společnost a stát

Člo – občan, společnost, stát (5. roč.), D – nevolnictví (8. roč.), D – feudální systém (7. roč.), Z – obyvatelstvo ČR (8. roč.)

Formy participace občanů v politickém životě

D – vznik politických stran (9. roč.), VýO – politické spektrum (8. roč.)

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

D – athénská demokracie (6. roč.), VýZ – autodestruktivní závislosti (9. roč.), VýO – principy demokratického státu (8. roč.), Z – politický zeměpis (9. roč.)

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá

Člo – ČR jako součást Evropy (5. roč.), Aj – škola v Anglii (1. období), Aj – Londýn (8. roč.), VýO – nadnárodní společenství (9. roč.), Čj – renesance v evropské literatuře a dramatu (8. roč.), Čj – cestopis, reportáž (9. roč.), Z – oblasti Evropy (7. roč.), Aj – Anglie – poslech (4. roč.)

Objevujeme Evropu a svět

Aj – bydlení, jídlo (6. roč.), Z – přírodní podmínky Evropy (7. roč.), Čj – indoevropské jazyky (8. roč.), VýO – historie, symboly a instituce EU (9. roč.), VýZ – přenosné choroby (8. roč.)

Jsme Evropané

D – příchod Slovanů (7. roč.), D – mise Jiřího z Poděbrad (7. roč.), Z – politický zeměpis (9. roč.)

4. Multikulturní výchova

Kulturní diference

Člo – lidé kolem nás (5. roč.), VýO – umělecké slohy (7. roč.), VýO – národnostní menšiny (8. roč.), Hv – vývoj populární hudby (8. roč.), Vv – dějiny výtvarného umění (9. roč.), Aj – rodina, venkov (5. roč.)

Lidské vztahy

Projekt Poznáváme se navzájem (1.- 9. třída), VýO – sociální skupiny (6. roč.), Aj – paralympijské hry (9. roč.), Člo - vztahy mezi lidmi (1. roč.)

Etnický původ

Čj – báje a legendy (6. roč.), Čj – pohádky v různých jazycích (8. roč.), Aj – původní obyvatelé Ameriky (9. roč.), D – holocaust (9. roč.), Čj – báje a mýty (7. roč.), Z – obyvatelé Asie (7. roč.), Vv - báje a legendy (6. roč.)

Multikulturalita

Člo – lidé kolem nás (4., roč.), Čj – vznik jazyků (6. roč.), D – vliv křížových výprav (7. roč.),

Princip sociálního smíru a solidarity

VýO – zákoník práce (9. roč.), D – protifašistický odboj (9. roč.)

5. Enviromentální výchova

Ekosystémy

2., 3., 4. roč. (Člo), 6., 7., 8. roč. (Př)

Základní podmínky života

3., 4., 5. roč. (Pč), 4. roč. (Člo), 6., 9. roč. (Př), 8. roč. (Ch), 9. roč. (Z)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

2. roč. (Člo, Pč), 3., 8., 9. roč. (Pč), 4., 5. roč. (Člo), 7., 8. roč. (Př), 9. roč. (Z)

Vztah člověka k prostředí

1.roč., 2. roč, 3. roč. 4. roč., 5. roč. (Člo), 2. roč. (Vv), 3., 5. roč. (Pč), 6. roč, 8. roč. (Čj), 7. roč.(Vv), 6. roč. (D), 7., 8. roč. (VýO)

1. Mediální výchova

Receptivní činnosti

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Čj – zpráva a oznámení (6. roč.), ICT – internet jako zdroj informací 6. roč.), Čj – publicistické útvary a masmédia 8., 9. roč.), Aj – UFO (8. roč.), Čj – kritické čtení (9. roč.), Aj – počasí – četba článku (4. roč.)

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Čj – rozbor mediálního sdělení (8. roč.), D – spor o Rukopisy (9. roč.), D – vliv propagandy v totalitních systémech (9. roč.), VýZ – manipulativní reklama a informace (8. roč.)

Stavba mediálních sdělení a reality

Čj – oznámení (4. roč.), Čj – zpráva, inzerát (5. roč.), Čj –časopis (6. – 9- roč.), Vv – přání, oznámení, pozvánka (3. – 5. roč.), Vv – písmo, užitá grafika, logo (8. roč.), Vv – fotografie (9. roč.)

Vnímání autora mediálních sdělení

Čj – fejeton (9. roč.)

Fungování a vliv médií ve společnosti

Člo – reklama a zdraví (5. roč.),

Produktivní činnosti

Tvorba mediálního sdělení

Čj – práce na odborném textu (7. roč.), Čj – plakát (8. roč.), Hv – interpretace hudby (9. roč.)

Práce v realizačním týmu

Skupinová práce na projektech (6. – 9. roč.)

Rámcový učební plán

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Ročník								
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7+2	7+2	7+3	7	7	3+1	4	4	4
	Cizí jazyk	0	0	3	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3
	Další cizí jazyk	0	0	0	0	0	0	0+2	0+2	0+2
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	4	3+1	4+1	4
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1	0+1	0	0
Člověk a jeho svět		2	2	2	3	3+1	—			
Člověk a společnost	Dějepis	—					2	2	2	1+1
	Výchova k občanství	—					1	1	1	1
Člověk a příroda	Fyzika	—					1+1	2	2	2
	Chemie	—					0	0	1+1	2
	Přírodopis	—					2	1+1	2	1+1
	Zeměpis	—					1+1	1+1	2	1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Výtvarná výchova	1	2	1	2	1	2	2	1	1
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	—					0	0	1	1
	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	1	0	1	1	
Volitelný předmět		—					0+1	0+1	0	0+2	
Disponibilní časová dotace		14					24				
Celková povinná časová dotace		118					122				

Poznámky k učebnímu plánu

- Disponibilní hodiny jsou v učebním plánu uvedeny za znaménkem plus.
- V 1. ročníku jsme posílili časovou dotaci pro český jazyk z důvodu lepšího zvládnutí čtení a psaní a z důvodu.
- Ve 2. ročníku je z důvodu zlepšení komunikačních dovedností posílen český jazyk a matematika, kde se začíná s výukou násobky.
- Ve 3. ročníku je z důvodu probírání vyjmenovaných slov navýšena časová dotace českého jazyka. Současně se navyšuje hodinová dotace matematiky z důvodu dokonalého zvládnutí násobení a dělení. S nárůstem probírané látky je třeba posilovat vhodné strategie k učení.
- Ve 4. a 5. ročníku je vyšší hodinová dotace v cizím jazyce, neboť je důležité zafixování základních gramatických pravidel a rozšíření slovní zásoby. Dále se navyšuje hodinová dotace v matematice z důvodu zaměření pozornosti na geometrii. V pátém ročníku je navíc rozšířen počet hodin ve vzdělávací oblasti člověk a jeho svět na dvě hodiny přírodovědy a dvě hodiny vlastivědy z důvodu obsahově náročného učiva.
- V 6. ročníku navyšujeme časovou dotaci v českém jazyce za účelem zlepšování sociálních a komunikačních dovedností v komunikační a slohové výchově (v 6. ročníku není zařazena rodinná výchova, kde k vytváření těchto dovedností docházelo). V cizím jazyce je ponechána zvýšená dotace. K navýšení hodinové dotace jsme přistoupili také ve fyzice z důvodu obtížnosti tohoto předmětu. Žáci se zde učí používat zcela novou terminologii a symboliku, což prohlubuje jejich kompetence k učení. Navýšená hodinová dotace v zeměpise je věnována ke zlepšení práce s mapou. Volitelným předmětem je psaní na stroji.
- V 7. ročníku je navýšena hodinová dotace v anglickém jazyce z důvodu zlepšení komunikačních dovedností v daném jazyce. Navyšuje se také hodinová dotace v matematice, neboť se zvyšující se úrovní schopnosti abstraktního myšlení je možno přistupovat k časově náročnějšímu hledání různých řešení problému. Další cizí jazyk – německý jazyk je od 7. ročníku vyučován s časovou dotací dvou hodin. K navýšení dotace v přírodopisu bylo přistoupeno kvůli umožnění provádění praktických cvičení, které vedou k posilování pracovních dovedností. Dalším posíleným předmětem je zeměpis z důvodu upevnění používání terminologie a výukového softwaru. Byla zrušena hodina výchovy ke zdraví a témata budou přesunuta do ostatních ročníků. Navíc byla zařazena hodina informatiky, neboť vyvstala potřeba prohloubení znalostí žáků s prací s počítačem. Pracovní činnosti byly zařazeny jako volitelný předmět.
- V 8. ročníku byla navýšena časová dotace cizího jazyka z důvodu posílení komunikativních kompetencí. Matematika byla navýšena z důvodu upevnění učební látky před přijímacími zkouškami. K navýšení časové dotace v chemii

jsme přistoupili z důvodu obtížnosti tohoto nového předmětu a abychom žákům umožnili upevnění lepší orientace v obrázcích, grafech a tabulkách, které s tímto předmětem souvisí. Nabídka volitelných předmětů byla zrušena z důvodu povinné dvouhodinové výuky dalšího cizího jazyka..

- K posílení dějepisu v 9. ročníku došlo z důvodu co nejlepšího poznání kulturního a historického dědictví, což vede ke zvyšování občanských kompetencí. Rovněž byla posílena časová dotace v přírodopisu z důvodu zlepšení kompetencí k řešení problémů. Volitelné předměty byly posíleny proto, aby žáci mohli lépe zhodnotit své šance na trhu práce. Jsou to: seminář z českého jazyka, seminář z matematiky, sportovní činnosti a informatika.

Učební osnovy 1. stupně

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací předmět:	Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je vyučován v 1.- 5. ročníku jako samostatný předmět. Směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě, osvojování a rozvíjení čtenářských schopností. Vede k využívání různých zdrojů informací např. encyklopedií, internetu, slovníků apod. pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další rozvoj.

Předmět je vyučován v 1.a 2. ročníku 9 hodin týdně, ve 3. ročníku 10 hodin a ve 4. a 5. ročníku 7 hodin týdně, výuka probíhá v kmenových třídách, k procvičování a upevňování učiva jsou využívány vhodné počítačové programy.

Od 1. 9. 2014 je postupně od 1. třídy zaváděno nové písmo Comenia Script.

Dovednosti získané v předmětu Český jazyk a literatura jsou důležité pro výuku a vzdělávání v jiných oborech.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- rozvíjíme dovednosti potřebné k osvojení učiva,
- vedeme k využívání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech,
- učíme vyhledávat, třídít, hodnotit a ukládat informace z různých zdrojů a uvádět je do souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- vedeme k samostatné aplikaci osvojených pravidel probraných mluvnických jevů,
- motivujeme žáka k tomu, aby se nenechal odradit případným neúspěchem a snažil se nalézt řešení,
- zaměřujeme se na to, aby žák kontroloval svoji práci, objevoval chyby a odstranil je,
- učíme žáka obhájit si svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- učíme žáka správně formulovat obsah sdělení v rámci probíraných žánrů,
- procvičujeme kultivované vyjadřování a rozšiřujeme slovní zásobu
- nacvičujeme prezentování svých myšlenek a názorů

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme práci ve skupinách, diskutujeme, spolupracujeme a nalézáme společná řešení problémů
- požadujeme dodržování dohodnutých pravidel a respektování ostatních,
- učíme žáky poskytnout pomoc nebo o ni požádat

Kompetence občanské

- seznamujeme s národními a kulturními tradicemi tak, aby chápal jejich význam a zapojoval se do kulturního dění,
- posilujeme kladný postoj k přírodě a životnímu prostředí využíváním naučné a vědecké literatury,
- vedeme k odpovědnosti k sobě samému i k ostatním

Kompetence pracovní

- dodržujeme hygienická pravidla při čtení a psaní,
- učíme plánovat učení a organizovat své pracovní místo
- dbáme na přizpůsobení se podmínkám a prostředí, ve kterém žák pracuje

1. ročník

Komunikační a slohová výchova

Dílčí výstupy

- žák čte slova a slabiky
- rozumí přiměřenému textu a reprodukuje jej
- orientuje se v krátkém textu a chápe jeho obsah
- uvědoměle čte
- správně reaguje na písemné nebo mluvené pokyny
- vybírá vhodné komunikační prostředky
- naslouchá ostatním, správně řeší situace
- omluví se, pozdraví, poděkuje, vyřídí jednoduchý vzkaz
- používá slovní přízvuk a vhodnou intonaci
- volí vhodné tempo a hlasitost řeči
- odstraňuje vady výslovnosti
- rozvíjí řeč na základě svých zkušeností
- vypráví zážitek, reprodukuje čtený text
- popíše jednoduchou situaci, věc, osobu nebo zvíře
- správně drží tužku, nakloní a umístí sešit
- dodržuje normy psaní a sklonu písma
- píše jednotlivá písmena, slabiky, krátká slova a věty
- čte psací písmo
- vypráví podle obrázkové osnovy, vyhledá a seřadí obrázky podle dějové posloupnosti
- vypráví krátký příběh

Učivo

- nácvik čtení, znalost orientačních prvků v textu
- technika čtení, analýza a syntéza

- praktické naslouchání
- čtení a poslech literárních textů
- dialog mluvčí-posluchač
- vyjadřování závislé na konkrétní situaci
- komunikační žánry (omluva, žádost, pozdrav)
- základní komunikační pravidla
- základní techniky mluveného projevu
- mimojazykové prostředky řeči
- hlasité čtení, slovní přízvuk a intonace
- členění jazykového projevu
- základní hygienické návyky při psaní
- uvolňovací cviky
- technika psaní, tvarové skupiny písmen a číslic 1-10
- čtení psacího písma
- spojování obsahu textu s ilustrací
- vyprávění krátké pohádky

Jazyková výchova

Dílčí výstupy

- žák ovládá pravolevou orientaci a pojmy nahoře a dole...
- vyjmenuje všechny hlásky ve slově
- graficky znázorní délku samohlásek
- zvládne opis, přepis a diktát

Učivo

- zvuková stránka jazyka – rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek a souhlásek

Literární výchova

Dílčí výstupy

- žák esteticky prožívá a chápe přiměřené texty
- umí se ústně vyjádřit

Učivo

- reprodukce textu
- přednes básně
- vlastní výtvarný doprovod

Přesahy a vazby

Pč – modelování písmen

Vv – ilustrace

Hv – rytmizace říkadel

Člo – dramatizace – modelové situace

Průřezová témata

OSV – rozvoj schopnosti poznání (smyslové vnímání)

OSV – psychohygiena (relaxační aktivity) - hra

OSV – komunikace (omluva, pozdrav, poděkování) - dramatizace

2. ročník

Komunikační a slohová výchova

Dílčí výstupy

- žák srozumitelně a plynule čte jednoduché věty
- orientuje se v textu, vyhledá klíčová slova
- zaznamená slyšené, reaguje na písemné nebo slyšené pokyny
- třídí získané informace
- používá vhodné komunikační prostředky, vyjadřuje se věcně a srozumitelně
- ovládá základní formy společenského styku
- vyjadřuje se spisovně v ústním i písemném projevu, opravuje chyby
- volí vhodnou hlasitost a tempo řeči
- rozvíjí komunikaci na základě svých zkušeností
- reprodukuje čtený text, vypráví podle osnovy
- popíše událost, věc, osobu, zvíře nebo vlastnost
- dodržuje čitelnost a úpravu písemného projevu

Učivo

- technika čtení
- užívání slovního přízvuku a intonace
- tiché a hlasité čtení s porozuměním, předčítání
- praktické a pozorné naslouchání
- četba jako zdroj informací
- komunikační žánry (pozdrav, prosba, omluva a vzkaz)
- základní komunikační pravidla, rozvíjení vyjadřovacích schopností
- pravidla spisovného jazyka
- náprava správné výslovnosti
- hygiena hlasu – základy techniky mluveného projevu
- mimojazykové prostředky (mimika, gesta)
- věcné naslouchání
- stavba jazykového projevu
- technika a hygiena psaní
- opis, přepis textu a jednoduchý diktát
- adresa, dopis, žádost

Jazyková výchova

Dílčí výstupy

- žák rozděluje hlásky na samohlásky a souhlásky
- pozná tvrdé, měkké a obojetné souhlásky
- píše správně souhlásky na konci slov
- třídí slova, rozlišuje význam slov
- určí slovní druhy (podstatná jména, přídavná jména, číslovky, slovesa, předložky, citoslovce)
- u podstatných jmen pozná jednotné a množné číslo, rod mužský, ženský a střední
- u sloves určí číslo jednotné a množné, předběžně se seznámí s určováním času

- rozpozná použití krajových nářečí
- spojuje věty spojkami
- věty řadí, spojuje a odděluje
- rozezná věty a podle postoje mluvčího
- píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách
- dokáže psát slova s ě
- rozlišuje obecná a vlastní jména
- ovládá pravopis místních názvů
- zvládne autodiktát

Učivo

- spodoba znělých a neznělých souhlásek na konci slova
- psaní i/y po měkkých a tvrdých souhláskách
- dělení slov na konci řádku
- věta, slovo, slovní význam, sestavování slov ve věty
- slovní druhy, mluvnické kategorie
- spisovná čeština
- věta – jednotka jazykového projevu
- spojky a spojovací výrazy
- věty podle postoje mluvčího
- pořádek slov ve větě
- řazení vět v textu
- dělení souhlásek
- písmeno ě
- vlastní jména

Literární výchova

Dílčí výstupy

- žák pozorně naslouchá přednesu, samostatně přednáší
- rozumí přiměřenému textu
- sděluje pocity z přečteného
- rozezná poezii a prózu
- odhalí zákonitosti pohádky
- pracuje s textem (ilustrace, dramatizace, volná reprodukce, přednes)

Učivo

- poslech literárních textů
- přednes básně nebo úryvku textu
- zážitkové čtení a naslouchání
- volná reprodukce
- základní literární pojmy, druhy a žánry
- tvořivé činnosti s literárním textem

Přesahy a vazby

M – psaní číslic

Člo – dramatizace – modelové situace, adresa

Hv – rytmižace, popěvky

Vv – obrázková osnova

3. ročník

Komunikační a slohová výchova

Dílčí výstupy

- žák plynule čte věty a souvětí nahlas a potichu
- orientuje se v textu
- vyjadřuje své pocity ze čteného
- plní čtené instrukce
- domýšlí příběhy
- předčítá
- recituje básnický text
- vypráví vlastní zážitky
- zapojuje se do jednoduchých dialogů na dané téma
- dodržuje normy psaní
- píše plynule, rychle a úhledně
- tvoří samostatně výpisky z jednoduchého textu
- vyplňuje jednoduché tiskopisy a formuláře

Učivo

- technika čtení
- četba jako zdroj informací
- praktické naslouchání
- praktické čtení
- základy techniky mluveného projevu
- poezie a próza
- základy literatury
- základní komunikační pravidla
- mimojazykové prostředky řeči
- technika psaní
- žánry písemného projevu

Jazyková výchova

Dílčí výstupy

- žák píše správně souhlásky uvnitř slov
- třídí slova podle významu
- rozliší jednotlivé slovní druhy
- skloňuje podstatná jména
- časuje slovesa
- stupňuje přídavná jména
- určí počet vět v souvětí
- spojuje a doplňuje souvětí
- pozná skladebné dvojice
- ovládá pravopis vyjmenovaných slov a slov příbuzných
- píše správně vlastní jména osob, zvířat a místních názvů

Učivo

- spodoba uvnitř slova

- slova významem podobná, příbuzná, protikladná, souřadná, nadřazená a podřazená
- ohebné a neohebné slovní druhy
- psaní předložkových tvarů
- skladba
- pravopis po obojetných souhláskách
- obvyklá vlastní jména

Literární výchova

Dílčí výstupy

- žák recituje básnický text nebo úryvek textu
- vyjadřuje postoj k přečtenému
- domýšlí text
- vytváří osnovu textu
- orientuje se v textu
- volně reprodukuje přečtené
- ilustruje text

Učivo

- poezie, próza, dramatizace
- zážitkové čtení a naslouchání
- práce s literárním textem
- vlastní výtvarný doprovod

Přesahy a vazby

M - Psaní vícečiferných čísel, hlavolamy

Vv – ilustrace pohádek, básní

Průřezová témata

OSV – sebepoznání a sebepojetí (modelové situace) – dramatizace, hraní rolí

4. ročník

Komunikační a slohová výchova

Dílčí výstupy

- žák zlepšuje techniku čtení s důrazem na správnost, porozumění obsahu
- výrazně čte s prvky uměleckého přednesu
- interpretuje čtený text
- shrnuje základní informace, třídí je a zanamenává
- srovnává obsah sdělení se známými údaji, uvádí vhodné příklady k porovnání
- reaguje otázkami
- vyhledává klíčová slova a pojmy
- vyjadřuje vlastními slovy jádro sdělení
- volí vhodná oslovení, výstižně zahajuje a ukončuje dialog
- vhodně člení věty
- frázuje a využívá přiměřenou sílu a barvu hlasu
- využívá mimojazykové prostředky

- kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu
- rozlišuje spisovná a hovorová slova
- orientuje se ve stavbě textu
- zvládá jednoduchou grafickou úpravu textu
- rozčlení text a společně sestaví osnovu
- dodržuje následnost dějových složek
- vypravuje zážitky podle dané osnovy

Učivo

- praktické čtení
- věcné čtení
- naslouchání – kontakt s partnerem, reagování otázkami
- mluvený projev – základní komunikační pravidla
- komunikační žánry – pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, vypravování
- vyjadřování závislé na komunikační situaci
- žánry písemného projevu – adresa, přání, dopis, oznámení, popis, vypravování, jednoduché tiskopisy

Jazyková výchova

Dílčí výstupy

- žák vyhledává, tvoří a používá slova jednoznačná a mnohoznačná, protikladná, souznačná a souzvučná
- rozlišuje citově zabarvená slova
- určí části slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
- rozliší předložku a předponu
- tvoří slova odvozená od daného kořene
- třídí slovní druhy na ohebné a neohebné
- u podstatných jmen určí mluvnické kategorie (pád, číslo, rod, vzor)
- samostatně určuje mluvnické kategorie u sloves (osoba, číslo, čas)
- ve větě jednoduché rozliší podmět a přísudek
- pozná větu jednoduchou a souvětí
- naznačí stavbu jednoduchého souvětí pomocí vzorce
- poznává základní spojovací výrazy
- získává dovednost psaní čárky před spojovacími výrazy
- píše správně a zdůvodňuje psaní y ve vyjmenovaných slovech a jejich tvarech
- hledá a dotváří slova příbuzná
- píše správně i/y v koncovkách podstatných jmen a sloves v oznamovacím způsobu
- respektuje shodu přísudku s holým podmětem
- píše správně i/y v koncovkách přičestí minulého v jednoduchých větách

Učivo

- slovní zásoba a tvoření slov
- tvarosloví – slovní druhy
- skladba – základní skladebné dvojice, věta jednoduchá a souvětí
- pravopis – vyjmenovaná slova, základy morfologického pravopisu
- základy syntaktického pravopisu

Literární výchova

Dílčí výstupy

- žák si vybírá četbu podle osobního zájmu
- zaznamenává své dojmy z četby nebo z poslechu literárního díla do deníku
- vlastními slovy vyjádří své poznatky z četby, poslechu, divadelního představení
- samostatně nebo ve skupině se pokouší o dramaturgii
- ilustruje přečtený text
- přednáší vhodné literární texty z paměti
- rozumí pojmům: spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, verš, rým, přirovnání

Učivo

- poslech literárních textů
- zážitkové čtení
- tvořivé činnosti s literárním textem
- základní literární pojmy

Přesahy a vazby

M – křížovky, hádanky, luštěnky

Člo – čtení z mapy, vyhledávání podstatných údajů, zápisky, pravopis místních názvů

Vv – výtvarné zpracování textu, přání, oznámení

Hv – zhudebnění vlastního textu

Průřezová témata

MEV – stavba mediálního sdělení a reality (oznámení) – skupinová práce

OSV – sebepoznání a sebepojetí (popis osoby) – individuální práce

5. ročník

Komunikační a slohová výchova

Dílčí výstupy

- žák čte přiměřeně rychle a plynule s prvky uměleckého přednesu
- provede charakteristiku postav
- roztrídí informace na podstatné a okrajové (důležité informace zaznamená)
- posoudí úplnost sdělení
- zjišťuje a vyhledává chybějící informace
- vyvozuje závěr sdělení
- vlastními slovy hovoří souvisle o přečteném (slyšeném)
- vyjadřuje své názory a pocity
- vystupuje zdvořile a vyjadřuje se srozumitelně
- vhodně střídá roli mluvčího a posluchače
- zanechá výstižný vzkaz na záznamníku
- porovnává názory a hodnotí je
- vytváří si vlastní názor a dokáže ho obhájit
- efektivně komunikuje – vnímá, porozumí a vyjadřuje se v závislosti na komunikační situaci
- používá přiměřená gesta a mimiku

- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a spisovnou češtinu
- orientuje se v různých slohových útvarech
- navrhne linii vypravování a sestaví osnovu, dodržuje časovou posloupnost

Učivo

- praktické čtení
- věcné čtení – čtení jako zdroj informací
- věcné naslouchání (zaznamenaná slyšené, reaguje otázkami)
- věcné čtení a naslouchání
- základní komunikační pravidla
- komunikační žánry – oznámení, zpráva, dialog, vypravování, popis
- vyjadřování závislé na komunikační situaci
- žánry písemného projevu – inzerát, oznámení, příspěvek do časopisu, plakát, pozvánka, dopis, zpráva, vypravování

Jazyková výchova

Dílčí výstupy

- ve slově určí základní části, odlišuje a správně píše předponu a předložku
- určí slovní druhy plnovýznamových slov
- podstatná jména přiřazuje ke vzorům (nově předseda, soudce)
- rozlišuje přídavná jména měkká tvrdá a přivlastňovací
- u sloves určuje mluvnické kategorie
- pozná všechny slovesné způsoby
- seznamuje se se základními druhy zájmen a číslovek
- získává základní informace o slovech neohebných
- odliší slova spisovná a nespisovná – najde spisovný tvar ke slovu nespisovnému
- rozlišuje podmět holý, rozvité a několikanásobný
- poznává přísudek slovesný a jmenný
- seznamuje se s neúplnou základní skladební dvojicí
- rozliší podmět vyjádřený a nevyjádřený
- v souvětí určí počet vět
- podle vzorců tvoří souvětí
- smysluplně spojí věty jednoduché do souvětí
- rozšiřuje zásobu spojovacích výrazů o další spojky, vztažná zájmena a příslovce, vhodně je obměňuje
- správně píše vyjmenovaná slova a slova příbuzná
- užívá frekventovaná přejatá slova a osvojuje si jejich pravopis
- správně píše a zdůvodňuje koncovky příčestí minulého v jednoduchých případech
- píše správně názvy národností, názvy států a jejich zkratky, názvy uměleckých děl (novin a časopisů)

Učivo

- stavba slova
- tvarosloví – slovní druhy, tvary slov
- skladba – základní skladebné dvojice, věta jednoduchá a souvětí
- slova vyjmenovaná a příbuzná, slova přejatá
- syntaktický pravopis – shoda přísudku s podmětem

- vlastní jména, názvy
- lexikální pravopis – koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých

Literární výchova

Dílčí výstupy

- žák zkráceně zaznamenává dojmy a pocity z četby
- ostatní žáky seznamuje referátem s přečtenou knihou
- pokouší se o tvorbu vlastních textů na libovolné téma
- dramatizuje vhodný text
- recituje básně
- nacvičí scénku, hříčku a prezentuje se před kolektivem
- chápe rozdíly v uměleckém zpracování textu
- seznamuje se s jinými než uměleckými texty
- seznamuje se s dalšími pojmy literární teorie – pohádka, povídka, bajka, pověst, dobrodružná četba, komiks
- využívá přirovnání, básnické a přenesené výrazy

Učivo

- zážitkové čtení
- tvořivé činnosti s literárním textem
- základní literární pojmy

Přesahy a vazby

Inf – výukové programy

Člo – práce s mapou, pravopis zeměpisných názvů

Vv – výtvarné zpracování textu, plakát, pozvánka

Průřezová témata

MEV – stavba mediálního sdělení a reality (zpráva) – samostatná práce

MEV – stavba mediálního sdělení a reality (inzerát)

Vzdělávací oblast:

Cizí jazyk

Vzdělávací předmět:

Anglický jazyk

1. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

V 1. a 2. ročníku pracují s dětmi jejich třídní učitelky CLILL metodou. V rámci jednotlivých předmětů, jako jsou M, Vv, Čjs, Tv učí své žáky jednoduché říkanky a písničky (témata: 1. ročník – zvířata, čísla, barvy, jídlo, školní pomůcky, hračky, 2. ročník – moje rodina, oblečení, dům a jeho části, anglická abeceda, svátky v anglicky mluvících zemích, části lidského těla). Na základě poslechu si žáci začínají osvojovat základní slovní zásobu, učí se rozlišovat a vyslovovat anglická slova. Učitelé v tomto stadiu hojně využívají názorný materiál, mimiku, pohyb. Jde o to, aby byla navozena podobná atmosféra, jako při učení se mateřskému jazyku. Je odbourán stres ze známek, důraz je kladen na pozitivní motivaci k výuce Aj.

Ve 3. ročníku se Aj stává klasickým předmětem. Přibývá práce s učebnicí a nácvik psaní. Výchovně vzdělávací strategie zde sledují nejen porozumění slyšenému, ale i čtenému textu. Začíná se s nácvikem rozhovoru. Žáci píší základní slova, slovní spojení, krátké vzkazy, pozdravy. Prostřednictvím DVD, učebnice se žáci začínají seznamovat s anglickými reáliemi. Všechny činnosti v hodině Aj v 1. období směřují k rozvíjení všech klíčových kompetencí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- motivujeme zájem žáka o jazyk
- vedeme ho k tomu, aby vnímal smysl slyšeného textu, napodoboval výslovnost a intonaci rodilých mluvčích

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme takové úlohy, aby žáci přiřazovali slova k obrázkům, doplňovali chybějící slova do textů, řešili křížovky

Kompetence komunikativní

- trváme na tom, aby si žáci zvykli používat zdvořilostní fráze, hlavně při pozdravu a představování
- nacvičujeme se žáky jednoduché rozhovory použitelné v praktickém životě a vedeme je k tomu, aby byli schopni napsat jednoduchý vzkaz

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k tomu, aby rozuměli a reagovali na jednoduché pokyny
- zařazujeme do výuky práci ve skupinách, při které se žáci učí spolupracovat s ostatními

Kompetence občanské

- prostřednictvím učebnice a DVD seznamujeme žáky s reáliemi života ve Velké Británii, aby uměli postihnout hlavní rozdíly mezi životem dětí u nás a v Anglii

Kompetence pracovní

- nacvičujeme se žáky abecedu, vedeme je k používání slovníku, který mají žáci v pracovním sešitě
- zapojujeme žáky do dialogu

Dílčí výstupy

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, reaguje na ně slovně i mimoslovně
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova nebo slovního spojení
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Učivo

- pravidla komunikace v běžných každodenních situacích, pozdrav, poděkování, představování, uvítání, rozloučení
- školní pomůcky, barvy, číslovky 1 – 20, škola v Anglii
- hračky, pokyny při hrách
- ovoce, v obchodě s ovocem, jednoduché otázky ohledně jídla a nákupu
- nábytek, vazba there is...
- přídavná jména přivlastňovací, popis oblečení – užití přítomného tvaru průběhového, školní uniforma
- části těla, pokyny při výuce a při běžných činnostech
- tématické okruhy: rodina, škola, nákupy

Přesahy a vazby

M – počítání do 20

Vv – barvy, umístování

Člo – zvířata, pojmy jako les, rybník, příroda apod., části těla

Průřezová témata

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (škola v Anglii - sběr a třídění informací)

OSV – rozvoj schopnosti poznávání (rodina, škola - poznáváme věci a lidi) - hry

2. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Cílem tohoto období je upevnit a rozšířit slovní zásobu a řečové dovednosti střídáním cvičení na poslech, mluvení, čtení a psaní. Od 5. ročníku pak přistupuje systematická výuka gramatiky. Klade se zvýšený důraz na projektovou práci a na sebehodnocení žáků. Učitelé podporují u žáků rozvoj učení, řešení problémových situací, vnímání souvislostí a získávání správných pracovních a učebních návyků. Výuka je podpořena zaváděním CLIL metody v 1. období. Učitelé do svých hodin zařazují anglické prvky, ať už jde o opakování slovní zásoby, mluvnických struktur, nácvik nových písniček, říkanek, či mimické znázorňování. Na konci 5. ročníku žáci píší rozřazovací test, na jehož základě se rozdělí na dvě skupiny. Učitelé ve své práci využívají výchovné a vzdělávací strategie, prostřednictvím kterých mohou rozvíjet následující klíčové kompetence.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- motivujeme žáka k osvojování, upevňování, rozšiřování a hodnocení jeho znalostí angličtiny pomocí jednoduchých textů s obrazovou podporou
- seznamujeme žáky s novou gramatikou v kontextu čteného textu, vybízíme k její analýze a hledání pravidel, k „uchopení“ nové látky
- sledujeme pokroky žáků a přizpůsobíme následnou výuku situaci, tj. případně prodloužíme dobu na zopakování a docvičení učiva
- v 5. ročníku vedeme žáky k sebehodnocení vlastního pokroku, necháme je vypracovat oddíl „ověř si své pokroky“ v pracovním sešitě a rozebereme to s nimi

Kompetence k řešení problémů

- konfrontujeme žáka s každodenními situacemi, využíváme znalostí z jiných předmětů
- umožňujeme žákům odhadovat pokračování čteného textu na základě obrázků a vytvářet vlastní hypotézy
- v 5. ročníku zadáváme i takové úkoly, při nichž jsou žáci nuceni vyhledat informace i z jiného zdroje než u učebnice

Kompetence komunikativní

- zařazujeme do hodin úkoly, při nichž se žák vtažen do komunikace s ostatními, dále pak neúplné texty k doplnění, čímž se žák učí písemnému sdělení
- pravidelně zařazujeme do hodin rozhovory ve dvojicích k tématu lekce
- v 5. ročníku zadáváme projektové práce, při jejichž prezentaci žáci srozumitelně formulují informace v logickém sledu a uspořádání

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme do hodin úkoly pro menší skupinky, při kterých se žák učí spolupracovat s ostatními, členové skupin se mění, aby si žáci zvykali na různé styly práce
- učitel zařazuje do výuky odlehčující činnosti, jako hry, soutěže, kterými se navozuje přátelská atmosféra ve třídě
- učitel přizpůsobuje výuku individuálním potřebám a schopnostem žáků

Kompetence občanské

- prostřednictvím učebnice a DVD seznamujeme žáky s realitami života ve Velké Británii, čímž v nich rozvíjíme smysl pro kulturu a tradice, vedeme je k respektování kultury jiných národů
- vedeme žáky k zodpovědnosti za vlastní učení kontrolními texty
- v 5. ročníku vyžadujeme zodpovědnost za svůj podíl na týmové práci

Kompetence pracovní

- vyžadujeme plnění úkolů ve stanoveném rozsahu a termínu
- v 5. ročníku vyžadujeme hodnocení vlastní práce, žáci si vedou vlastní portfolio

Dílčí výstupy

Poslech s porozuměním

- žák rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, pokud jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Mluvení

- zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

Čtení s porozumění

- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Produktivní řečové dovednosti

- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Psaní

- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

Učivo

3. ročník

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem
- tematické okruhy: domov, rodina, škola, lidské tělo

Učivo

4. ročník

- jednoduché sdělení – pozdrav a dopis z prázdnin, žádost
- tematické okruhy: jídlo, volný čas a zájmová činnost, počasí, kalendářní rok (roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata
- slovní zásoba a tvoření slov – význam slov v kontextu
- základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

Přesahy a vazby

Člo – Co umí zvířata? Co jedí? Naše Země jako součást sluneční soustavy, roční období, počasí

Průřezová témata

MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (počasí - fascinující fakta) – četba článku

OSV – Sebepoznání a sebepojetí (domov - náš svět) – beseda nad rodinnými fotografiemi

MUV – kulturní diference (svátky - Vánoce, Velikonoce) – video

EV – Ekosystémy (zvířata) – hry na poznávání

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (Anglie) - poslech

Učivo

5. ročník

- jednoduché sdělení – adresa, blahopřání, omluva, čas
- tematické okruhy: byt, město, příroda, dopravní prostředky, povolání
- slovní zásoba a tvoření slov – synonyma, antonyma
- základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov – tvorba záporu, pořádek slov ve větě (čas přítomný prostý a průběhový)

Přesahy a vazby

Člo – velké státy Evropy a světa, kontinenty a oceány, hlavní pohoří, řeky a pouště

M – operace s čísly

Hv – hudební nástroje

Vv – popis lidí na obraze

Průřezová témata

OSV – sebepoznání a sebepojetí (rodina, venkov) – individuální projekty

MUV – kulturní diference (časopis Culture) – čtení a diskuse

Vzdělávací oblast:

Matematika a její aplikace

Vzdělávací předmět:

Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Matematika je jednou ze základních vzdělávacích oblastí. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, jejich představivost, tvořivost, abstraktní myšlení a úsudek.

Předmět je rozdělen do čtyř tematických okruhů:

- V okruhu Čísla a početní operace si žáci osvojují aritmetické operace ve třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění, významové porozumění.
- V okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají typy změn a závislosti v běžném životě.
- V tematickém okruhu Geometrie v rovině a prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary, hledají podobnosti a odlišnosti, odhadují a měří délku. Ve druhém období vypočítávají obvod a obsah čtverce a obdélníka.
- V okruhu Nestandardní aplikační úlohy a problémy žáci uplatňují logické myšlení a uvažování v závislosti na jejich rozumové vyspělosti.

Časová dotace předmětu je rozdělena takto: 1. ročník – 4 hodiny týdně, 2. - 5. ročník 5 hodin týdně.

Matematika je založena na aktivních činnostech a poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Postupně si žáci osvojují pojmy, algoritmy, terminologii a symboliku. Průběžně je využívána práce na PC k opakování a prohlubování učiva.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Učíme operovat s běžně užívanými termíny, znaky a symboly
- uvádíme do souvislostí poznatky z ostatních vzdělávacích oblastí

- vedeme k postupnému osvojování návyků a k vytvoření optimálních podmínek pro učení
- zaměřujeme se na porovnání a kontrolu získaných poznatků

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby se nenechali odradit případným neúspěchem
- podporujeme přijímání odpovědnosti za výsledek řešení problému
- dbáme na to, aby se žáci dokázali poučit z chyb i neúspěchů

Kompetence komunikativní

- učíme se formulovat a vyjadřovat své myšlenky co nejuvěstižněji a v logickém sledu dle věkových možností
- posilujeme dovednost pozorně naslouchat druhým a vhodně na ně reagovat
- klademe důraz na dovednost obhájit vlastní názor

Kompetence sociální a personální

- při práci ve skupině dohlédneme na to, aby se žáci podělili o pomůcky a materiál
- nacvičujeme přijetí rolí ve skupině
- podporujeme ocenění nejen svých vlastních výsledků, ale i ostatních spolužáků ve skupině
- učíme se podle potřeby nabídnout pomoc nebo o ni požádat

Kompetence občanské

- klademe důraz na přijetí názoru druhých
- povzbuzujeme k nabízení účinné pomoci dle svých možností

Kompetence pracovní

- po celou dobu práce udržuje své pracovní místo v pořádku
- po skončení práce provede kontrolu a hodnotí si výsledky
- se snaží dodržovat vymezená pravidla a plní si povinnosti

1. ročník

Dílčí výstupy

- žák provádí početní operace s přirozenými čísly 0-20
- počítá prvky souboru 0-20
- užívá lineární uspořádání
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla 0-20
- sčítá a odčítá 0-20 i přechodem přes 10
- vytváří a chápe jednoduché slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání a ke vztahům o n-více (méně)
- orientuje se v prostoru (vpravo, vlevo, vpřed, vzad), rozeznává geometrické útvary – čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh a tělesa – krychle, kvádr, válec

Učivo

- obor přirozených čísel 0-20, početní operace sčítání a odčítání do 20
- zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa
- základní útvary v rovině a v prostoru

Přesahy a vazby

Vv – modelování číslic

Pč – modelování číslic, prostorové vytváření

Hv – fixace početní řady – popěvky, říkadla

Tv – orientace v prostoru, pohybové hry

Průřezová témata

OSV – rozvoj schopnosti poznání (smyslové snímání)

OSV – psychohygiena (relaxační aktivity) - hra

2. ročník

Dílčí výstupy

- žák provádí početní operace s přirozenými čísly 0-100
- sčítá a odčítá, násobí a dělí v oboru násobitek
- čte a zapisuje čísla 0-100
- porovnává, zaokrouhluje na desítky
- řeší slovní úlohy s využitím početních operací a vztahů o n-více (méně) a n krát více (méně)
- rýsuje body, přímkou a úsečky, měří a odhaduje jejich délku (cm, dm), upevňuje poznatky o tělesech
- orientuje se v čase – sekunda, minuta, hodina, den, týden, měsíc, rok

Učivo

- obor přirozených čísel 0-100
- zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa
- násobilka
- základní útvary v rovině a prostoru

Přesahy a vazby

Čj – psaní číslic

Pč – modelování těles, pomůcky k násobení a dělení

Člo – sledování v závislosti na čase

Tv – hry na vytváření souborů o daném počtu prvků

3. ročník

Dílčí výstupy

- žák provádí početní operace v oboru přirozených čísel 0-1000
- zapisuje trojčíselná čísla, porovnává je, orientuje se na číselné ose, zaokrouhluje na desítky, stovky
- automaticky užívá spoje všech násobitek, dělí se zbytkem, užívá dělení a násobení při praktických slovních úlohách
- využívá komutativnost sčítání a násobení, pozná příklady asociativnosti
- písemně sčítá a odčítá trojčíselná čísla a dělí dvojčíselná jednociferným číslem
- v geometrii označí krajní body úsečky, měří délku na milimetry, označí průsečík dvou přímek, určí obvod jednoduchého rovinného obrazce

- orientuje se v čase s jednoduchými převody, hledá závislosti v praktickém životě, sestaví tabulku a schéma

Učivo

- obor přirozených čísel
- zápis čísla v desítkové soustavě
- násobilka
- vlastnosti početních operací
- písemné algoritmy
- základní útvary v rovině a prostoru
- závislosti, tabulky

Přesahy a vazby

Čj – psaní vícečíslicových čísel, hlavolamy

Pč – práce s papírem – geometrická tělesa, měření

Člo – měření objemu, času a délek v praxi

Vv – geometrické tvary - perspektiva

4. ročník

Dílčí výstupy

- žák provádí početní operace v oboru přirozených čísel 0 -1 000 000
- čte, zapisuje a porovnává, orientuje se na číselné ose, zaokrouhluje na tisíce až sta tisíce
- písemně dělí jednociferným dělitelem, násobí i dvojciferným činitelem, řeší a tvoří slovní úlohy (i složené) v daném číselném oboru
- chápe komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- v geometrii určí vzájemnou polohu dvou přímek, sestrojí rovnoběžku, kolmici, narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem, osa souměrnosti, vypočítá obsah čtverce a obdélníku (cm^2 , m^2 a mm^2), základní útvary v prostoru - síť
- využije grafů, tabulky při řešení slovních úloh, závislosti a jejich vlastností v praktickém životě
- užívá logickou úvahu, nalézá různá řešení nezávislá na běžných postupech
- zařazujeme vyhledávání, sběr a třídění dat

Učivo

- obor přirozených čísel
- zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa
- písemné algoritmy početních operací, slovní úlohy
- vlastnosti početních operací
- základní útvary v rovině a prostoru
- závislosti a jejich vlastnosti, diagramy, grafy, tabulky
- číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost

Přesahy a vazby

Čj – křížovky, hádanky, luštěnky

Pč – modelování těles, hrana, vrchol

Člo – praktické převody a měření jednotek, měřítko mapy

5. ročník

Dílčí výstupy

- žák sčítá a odčítá z paměti
- čte a zapisuje čísla větší než 1 000 000, zaokrouhluje je a porovnává
- pamětně násobí a dělí
- písemně sčítá 3 – 4 přirozená čísla, odčítá dvě přirozená čísla, násobí až čtyřciferným činitelem a dělí jedno až dvojciferným dělitelem, řeší jednoduché a složené slovní úlohy (více výpočtů)
- geometrie v rovině – rýsuje obdélník, čtverec, pravoúhlý trojúhelník, vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce (slovní úlohy)
- vypočítá povrch kváдру a krychle sečtením obsahu podstav a stěn
- doplňuje tabulky, sestaví a čte jednoduchý graf a diagram
- sestaví a řeší číselné řady, magické čtverce, využívá PC při rozvíjení prostorové představivosti
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel
- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- porozumí významu znaku „mínus“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Učivo

- obor přirozených čísel
- zápis čísla v desítkové soustavě, jeho znázornění (číselná osa), teploměr, model)
- násobení a dělení
- písemné algoritmy
- geometrie v rovině a prostoru
- závislosti a jejich vlastnosti, diagramy, grafy a tabulky
- číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost
- desetinná čísla – porovnávání, zaokrouhlování, znázornění na číselné ose, početní operace s desetinnými čísly
- zlomky se jmenovatelem 10, 100, jejich převod na desetinné číslo
- zlomky – zápis, sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem

Přesahy a vazby

Vv – diagramy a rastry

Inf – výukové programy

Čjs – vlastnosti a závislosti znázorněné grafem a tabulkou, časová přímka, jednotky obsahu, rozloha a počet obyvatel

Pč – práce s papírem – sítě těles

Vzdělávací oblast:

Vzdělávací předmět:

Člověk a jeho svět

Člověk a jeho svět

Charakteristika vyučovacího předmětu

Název předmětu je totožný s názvem vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Vyučuje se v 1. – 5. ročníku a obsahuje učivo vlastivědné, přírodovědné, učivo občanské výchovy a učivo o zdraví člověka. Obsah je členěn do pěti tematických okruhů: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví. Součástí tematického celku Člověk a jeho zdraví je také dopravní výchova.

Předmět je dotován v 1.- 3. ročníku dvěma vyučovacími hodinami týdně, ve 4. ročníku třemi a v 5. ročníku čtyřmi vyučovacími hodinami týdně realizovanými pod názvy přírodověda a vlastivěda.

Výuka bude probíhat v kmenových třídách, v prostorách školy a v jejím okolí. Její součástí budou různé exkurze, návštěvy vybraných akcí, vlastivědné výlety a výuka na dopravním hřišti podle daných podmínek.

Učitelé se budou snažit zaměřovat na propojení učiva s praktickými činnostmi a zkušenostmi žáků.

Potřebné vědomosti a dovednosti v tomto vzdělávacím oboru získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledávání a třídění informací na základě jejich pochopení
- učíme používání základních pojmů a jejich porozumění
- vedeme k vytváření si uceleného pohledu na přírodní a společenské jevy
- rozvíjíme kladný vztah k učení a posouzení vlastního pokroku

Kompetence k řešení problémů

- řešíme různé problémové situace ve svém okolí
- učíme rozpoznat problém a snažíme se ho řešit s pomocí jiných nebo samostatně
- vedeme k vyhledávání informací a využívání vlastních zkušeností při řešení problémů
- preferujeme snahu o důslednost a trpělivost

Kompetence komunikativní

- učíme žáky vyjadřovat své myšlenky souvisle v jednoduchém ústním projevu
- posilujeme schopnost naslouchat druhým a snahu zapojit se do diskuze
- vedeme k využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- podporujeme spolupráci s ostatními při řešení úkolu
- vedeme žáky k podílení se na utváření pravidel
- podporujeme pomoc druhým v případě potřeby a v rámci možností

Kompetence občanské

- zaměřujeme se na volbu správného rozhodnutí v dané situaci
- povzbuzujeme žáky k tomu, aby se nebáli převzít na sebe určitou zodpovědnost
- seznamujeme žáky s jejich základními povinnostmi a právy (doma a ve škole)
- zaměřujeme se na uvědomění si kulturního a historického dědictví naší země

Kompetence pracovní

- rozvíjíme manuální zručnost v rámci možností jednotlivce
- podporujeme získávání základních dovedností v práci s knihou, atlasem, encyklopedií, počítačem a ostatními pomůckami
- vedeme žáky ke schopnosti přizpůsobit se změně pracovních podmínek

1. ročník

Místo, kde žijeme

Dílčí výstupy

- žák dojde bezpečně a nejkratší cestou do školy a zpět
- orientuje se ve škole a v jejím okolí
- uvědomuje si možná nebezpečí v nejbližším okolí

Učivo

- naše škola
- domov

Lidé kolem nás

Dílčí výstupy

- žák popíše povolání svých rodičů a některých členů rodiny
- respektuje kamaráda a vnímá odlišnosti v chování dětí ve třídě – rozpoznává násilí a nesnášenlivosti
- pojmenuje příslušné vztahy v rodině

Učivo

- rodina
- soužití ve skupině (pravidla třídy)

Lidé a čas

Dílčí výstupy

- žák získává základní poznatky o sobě a o denních činnostech člověka
- poznává některé tradice a zvyky svých předků
- odlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

Učivo

- části dne, týdne
- roční období
- režim dne
- předměty denní potřeby, činnosti člověka
- tradice a zvyky

Rozmanitost přírody

Dílčí výstupy

- žák rozezná a pozoruje proměny v přírodě

- uvědomuje si některé rozdíly mezi živočichy a rostlinami
- poznává některé skupiny známých látek

Učivo

- příroda
- proměny počasí
- rostliny a živočichové

Člověk a jeho zdraví

Dílčí výstupy

- žák popíše postavu člověka a uvědomí si její zvláštnosti
- pohybuje se v prostorách školy i mimo ni tak, aby si neublížil, dbá o svoji bezpečnost
- seznamuje se se základními hygienickými návyky
- uvědomuje si, že svým nesprávným chováním může ohrozit ostatní ve svém okolí
- odmítne komunikaci s neznámými lidmi, poznává jednoduché způsoby odmítání návykových látek

Učivo

- hygiena – zásady a návyky
- zdraví a nemoc
- základní poznatky o lidském těle
- poznává hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu

Přesahy a vazby

Čj – dramatizace – modelové situace

Průřezová témata

MUV – lidské vztahy (vztahy mezi lidmi) – modelové situace

EV - vyjádří své pocity při fyzickém kontaktu s přírodou (Vztah člověka k prostředí)

- popíše pozorované změny v přírodě v čase (den, noc, roční období) (Vztah člověka k prostředí)

2. ročník

Místo, kde žijeme

Dílčí výstupy

- žák stručně popíše cestu do školy a vyznačí v jednoduchém plánu
- orientuje se v jednoduchém plánu obce, označí své bydliště
- uvědomuje si možná nebezpečí ve svém okolí, rizikové situace a chová se podle toho
- seznamuje se s orientací v terénu, v plánu, rozšiřuje si své poznatky
- všímá si změn ve svém okolí a popisuje je

Učivo

- škola
- obec

- můj domov, mé bydliště a okolí

Lidé kolem nás

Dílčí výstupy

- žák zná a pojmenuje některé důležité profese a pracovní činnosti
- uvědomuje si hierarchii v rodině a vhodně se chová ke starším členům rodiny a k lidem kolem sebe, pojmenuje mezilidské vztahy, ví, na koho se obrátit v případě násilí, zastrašování apod.

Učivo

- pracovní činnosti dospělých – povolání
- rodina
- lidé kolem nás

Lidé a čas

Dílčí výstupy

- žák se seznamuje s některými rodáky a kulturními či historickými památkami svého okolí
- seřadí události podle toho, jestli se odehrávají v minulosti, přítomnosti nebo budoucnosti
- dokáže v časovém rozvrhu popsat různé činnosti a využívá je k řešení situací v denním životě
- pozná některé báje a pověsti

Učivo

- čas a časový řád
- tradice a zvyky v jednotlivých ročních obdobích
- báje a pověsti

Rozmanitost přírody

Dílčí výstupy

- žák popíše a porovná viditelné změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- rozliší nejznámější druhy rostlin a živočichů podle místa jejich výskytu a uvědomuje si, kde se vyskytují v nejbližším okolí
- poznává rozdíly ve skupenství látek

Učivo

- rostliny a živočichové na louce, v lese, na poli, u rybníka
- živá a neživá příroda
- rostliny podle výskytu
- podmínky života na Zemi
- skupenství látek

Člověk a jeho zdraví

Dílčí výstupy

- popíše a ukáže jednotlivé části těla člověka

- rozliší a pojmenuje svůj denní stravovací a pitný režim – vytváří a prohlubuje si základní hygienické návyky
- uvědomuje si důležitost péče o své zdraví a chová se podle toho
- seznámí se se základními pravidly silničního provozu
- adekvátně a pohotově reaguje na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Učivo

- lidské tělo
- výživa a pitný režim
- péče o zdraví, rozšíření vědomostí o tom, jak si udržovat zdraví – zdravý životní styl
- bezpečnost silničního provozu

Přesahy a vazby

M – sledování v závislosti na čase

Čj – dramatizace – modelové situace, adresa

Pč – prostorové stavebnice – můj dům, pokoj

Tv – vycházky do okolí

Průřezová témata

- EV - vyhledá a zvolenou formou interpretuje příběhy a legendy o přírodě (Vztah člověka k přírodě)
- uvede jednoduché příklady závislosti organismu na prostředí (Ekosystémy)
 - identifikuje aktuální environmentální problém v okolí, popíše, jak se jej osobně může dotýkat a vyhodnotí, zda se na něm osobně podílí (Lidské aktivity)
 - formuluje jednoduché otázky a na základě vlastního pozorování a zkoumání na ně získává odpovědi (Ekosystémy)
 - vybere z běžných každodenních činností ty, při kterých může svým chováním snížit jejich dopad na životní prostředí, navrhne konkrétní opatření, které by k tomuto snížení vedlo (Lidské aktivity)

3. ročník

Místo, kde žijeme

Dílčí výstupy

- žák rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině
- popíše polohu obce v krajině
- zaměřuje se na estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- informuje se o začlenění své obce do příslušného kraje

Učivo

- typy krajiny – poloha
- mapa
- životní prostředí
- okolí obce (města, vesnice, řeky...)
- regiony ČR

Lidé kolem nás

Dílčí výstupy

- žák si uvědomuje význam a potřebu různých povolání
- popisuje a posuzuje život, role a vztahy v rodině, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- zhodnotí vhodné a nevhodné chování druhých a reaguje na ně, vytváří si vlastní lidské hodnoty, zná způsob odmítání návykových látek

Učivo

- práce a zábava
- mapa (různé druhy)
- soužití a chování lidí (pravidla slušného chování), pojmenuje základní mezilidské vztahy
- rodina

Lidé a čas

Dílčí výstupy

- žák získává informace o lidské společnosti, soužití a vztazích
- označí kulturní či historické památky v okolí
- začlení události, porovná současnost a minulost na příkladech
- seznamuje se s významnými událostmi v regionu
- převede vlastními slovy některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
- uplatňuje a rozšiřuje si základní poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka

Učivo

- historie obce
- pověsti a báje
- čas a časový řád, čas jako fyzikální veličina

Rozmanitost přírody

Dílčí výstupy

- žák dokáže zařadit jednotlivé živočichy a rostliny podle jejich nápadných určujících znaků s ohledem na lokalitu, ve které se vyskytují
- shrne společné a rozdílné vlastnosti známých látek
- rozliší základní veličiny a dokáže je změřit pomocí jednoduchých přístrojů
- připraví a provede jednoduchý pokus ve třídě, v přírodě

Učivo

- druhy rostlin a živočichů
- životní podmínky
- ochrana přírody
- látky a jejich vlastnosti

Člověk a jeho zdraví

Dílčí výstupy

- žák si vybaví a využívá základní znalosti o lidském těle a rozvíjí je o další poznatky
- používá a aplikuje pojem zdravá výživa, zdravotně preventivní návyky, zdravý životní styl
- upozorní na rozdíl mezi vhodným a nevhodným chováním s ohledem na zdraví člověka, zdravotní rizika – kouření, alkohol, drogy, zneužívání léků
- zdůvodňuje a uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- dokáže požádat o pomoc pro sebe i pro druhého
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a jiných
- ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

Učivo

- lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy
- zdravá výživa, zdravotní rizika – kouření, alkohol, drogy, zdravý životní styl, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim,
- dopravní výchova
- základní pravidla první pomoci

Přesahy a vazby

M – měření objemu, času a délek v praxi

Hv – zvyky a tradice v lidové písni

Tv – péče o tělo

Průřezová témata

EV- libovolnou formou vyjádří, čím je pro něj příroda (Vztah člověka k prostředí)

- vyhledá a zvolenou formou interpretuje příběhy o krajině ze svého regionu (Vztah člověka k prostředí)

- na konkrétních příkladech vysvětlí princip koloběhu základních látek a vody v životním prostředí (Ekosystémy)

- rozliší různé druhy sociálních vztahů mezi několika jedinci u vybraného druhu (Základní podmínky života)

- osvojuje si základní badatelské dovednosti (Ekosystémy)

4. ročník

Místo, kde žijeme

Dílčí výstupy

- žák uvede významné krajinné prvky a orientační body, popíše podle nich polohu svého bydliště, využije znalosti světových stran a orientace

- vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- ukáže světové strany na mapě a v přírodě, uvede a popíše možnosti orientace dle přírodních úkazů, zorientuje mapu podle skutečnosti
- vysvětlí pojmy glóbus, mapa, plán
- uvede polohu ČR a sousedních států
- ukáže a pojmenuje prvky povrchu, vodstva a významná města
- vysvětlí přírodní podmínky u nás, uvede zdroje surovin, průmyslu a zemědělství
- jmenuje významná místa z hlediska historického, kulturního, přírodního a hospodářského
- vyjmenuje hlavní orgány moci, vysvětlí význam symbolů našeho státu, uvede jméno prezidenta a předsedy vlády
- vypráví stručně svůj zážitek z místa pobytu nebo cesty
- určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině, státu

Učivo

- domov – orientace v místě bydliště
- škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy
- obec, místní krajina – části, poloha v krajině, minulost a současnost obce, významné budovy, dopravní síť
- směrová růžice, buzola, kompas, přírodní úkazy
- orientace na mapě a v místě bydliště
- glóbus, mapy, plány – poloha ČR a jejích sousedů
- povrch, vodstvo, města, obyvatelstvo, rozloha
- naše vlast, okolní krajina, přírodní podmínky, suroviny, hospodářství, životní prostředí, kultura
- státní symboly, prezident, vláda, parlament, představitelé státní moci, armáda ČR
- region

Lidé kolem nás

Dílčí výstupy

- žák uvede principy chování a jednání s ohledem na prostředí a situaci
- chová se a jedná podle daných pravidel, samostatně a rozvážně
- jmenuje některé rozdíly mezi lidmi, spolupracuje, přijme kritiku
- poukáže na nesprávné jednání, uvede příklady neshod mezi lidmi a navrhne způsob možného řešení
- jmenuje příčiny špatného životního prostředí a hledá cesty k nápravě

Učivo

- rodina – postavení jedince v rodině, role v rodině, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání
- soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, přátelé a známí, zájmové spolky, principy demokracie

- chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládnání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům
- základní globální problémy – významné sociální a ekologické problémy

Rozmanitost přírody

Dílčí výstupy

- žák rozezná a jmenuje příklady živých a neživých přírodnin
- uvede základní podmínky života a jejich význam pro živé organismy
- změří základní veličiny látek
- vyjmenuje roční období a měsíce
- popíše znaky z hlediska přírodních společenstev
- uvede základní typy přírodních společenstev u nás a jejich význam
- vyjmenuje typické živočichy a rostliny a jejich vzájemné vztahy
- vyjmenuje základní znaky živých organismů
- uvede hlavní rozdíly mezi houbami, rostlinami a živočichy
- jmenuje činnosti, kterými působí člověk na přírodu, rozlišuje klady a zápory
- založí pokus, pozoruje, zapisuje a vyhodnocuje

Učivo

- délky hmotnosti, teploty, času
- Slunce – zdroj světla a tepla
- houby, rostliny, živočichové
- přírodní podmínky, rostliny, živočichové v jednotlivých ročních obdobích
- přírodní společenstva – les, pole, louka, potravní řetězce, rovnováha v přírodě
- základní znaky života
- ochrana přírody – ochrana a tvorba životního prostředí, odpovědnost lidí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů

Lidé a čas

Dílčí výstupy

- navštíví v rámci vyučování a školního výletu některé památné místo nebo historickou památku
- utváří si kladný vztah ke kulturně historickým hodnotám věcí a chrání je
- seznámí se s nejnámějšími českými pověstmi i pověstmi našeho kraje a samostatně je vypráví
- zdůvodní a objasní význam historické události, která se vztahuje k danému dni
- využívá ke zjištění informací archivy, sbírky muzeí a internet
- seznámí se stručně s našimi dějinami (pravěk – 16. století)

Učivo

- základní orientace v čase – kalendář, rodina, generace, státní svátky a významné dny
- historické prameny
- historie obce, rodiny
- slovanské mýty, báje a pověsti
- památná místa našich dějin

- české dějiny od pravěku do 16. století (historická období, významné osobnosti a události)

Člověk a jeho zdraví

Dílčí výstupy

- žák popíše každodenní péči o čistotu těla a zásady správného odívání
- uvede příznaky nemoci, svoji reakci a chování v průběhu onemocnění
- uvede prostředky k poskytnutí ošetření drobných poranění
- předvede a popíše postup ošetření
- zapamatuje si důležitá telefonní čísla pro zajištění pomoci
- dodržuje pravidla chování chodců a cyklistů v silničním provozu, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
- rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- seznámí spolužáky se svým denním režimem
- zdůvodní význam zdravé stravy, pitného režimu a pohybu, zdravý životní styl
- pokusí se sestavit nebo pozměnit svůj denní režim v souladu se svými potřebami a zásadami zdraví – jako základní lidská hodnota

Učivo

- péče o zdraví – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava, nemoc, zásady odívání, ošetření drobného poranění
- osobní bezpečí – pravidla chování chodců a cyklistů, služby odborné pomoci
- situace hromadného ohrožení (požár, záplavy)
- zdravý životní styl
- zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog a zneužíváním léků

Přesahy a vazby

M – praktické převody a měření jednotek, měřítko mapy

Čj – čtení z mapy, vyhledávání podstatných údajů, zápisky, pravopis místních názvů

Hv – hymna

Vv – výtvarné zobrazení mýtů a pověstí

Průřezová témata

VDO – občanská společnost a škola (společnost a škola)

MUV – multikulturalita (lidé kolem nás)

EV- vypráví příběh vybraného organismu a porovná jej s životem člověka, vyjádří své stanovisko k smrti či omezení životních potřeb organismu působením člověka (Vztah člověka k prostředí)

- přizpůsobí své chování k živým organismům na základě vyhodnocení jejich základních potřeb (Vztah člověka k prostředí)

- uvede jednoduché příklady potravních vazeb mezi organismy, u vybraných organismů určí jejich roli v potravním řetězci (Ekosystémy)

- rozliší základní biotopy a typy využití krajiny a přiřadí k nim organismy, které se v nich vyskytují (Ekosystémy)
- nalezne vztah mezi stavem ekosystému a lidskou činností na příkladu konkrétních míst (Ekosystémy)
- na konkrétních příkladech vysvětlí princip koloběhu základních látek a uhlíku v životním prostředí (Základní podmínky života)
- pozoruje a zkoumá přírodní děje pomocí jednoduchých pomůcek a nástrojů (Základní podmínky života)
- vyhledává informace ke zkoumaným otázkám v odborné literatuře a dalších zdrojích (Lidské aktivity)

5. ročník

Místo, kde žijeme

Dílčí výstupy

- žák ukáže světové strany na mapě i ve skutečnosti, užívá hlavní i vedlejší světové strany při práci s mapou, zorientuje mapu pomocí buzoly
- popíše glóbus, vyhledá kontinenty, oceány, určí polohu Evropy a její hranice, ostrovy a poloostrovy, vyjmenuje a najde státy Evropy a jejich hlavní města
- určí polohu ČR v rámci Evropy a její sousední státy a hlavními městy
- popíše povrch, vodstvo a přírodní podmínky, vyjmenuje zdroje surovin, průmysl a zemědělství, uvede význam dopravy, cestovního ruchu a kultury
- vylíčí svůj zážitek, porovná způsob života v jiných zemích

Učivo

- směrová růžice, orientace na mapě
- buzola, kompas, orientace v terénu, přírodní úkazy, orientace dle nich
- mapy a jejich druhy, obsah, vysvětlivky, měřítko
- Evropa a svět - glóbus, kontinenty, polokoule
- ČR a sousední státy, státy Evropy a hlavní města, Evropská unie, cestování
- regiony ČR, Praha, region Vysočina

Lidé kolem nás

Dílčí výstupy

- žák vyjmenuje pravidla chování – jedná a chová se podle nich
- rozlišuje vztah k opačnému chování a jednání s ním
- jmenuje rozdíly mezi jednotlivci
- jedná samostatně, sebevědomě, pronáší a obhajuje svůj názor, toleruje druhé, uzná svůj omyl a spolupracuje
- jmenuje základní lidská práva a povinnosti, poukáže na nesprávné jednání, zná základní zákony lidského soužití
- vysvětlí pojmy osobní, soukromé a veřejné vlastnictví
- užívá s jistotou peníze, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácení peněz, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
- uvede problémy lidské nesnášenlivosti, všimne si některých sociálních problémů
- jmenuje příčiny špatného životního prostředí a navrhne možnosti zlepšení

- má povědomí o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých, je protiprávní
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc

Učivo

- soužití lidí – známí a neznámí lidé, vzájemná komunikace, politické strany, církve, pomoc sociálně a zdravotně slabým, rozdíly mezi lidmi
- právo a spravedlnost, práva a povinnosti lidí, protiprávní jednání, ochrana majetku, duševní hodnoty
- formy vlastnictví, peníze, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky
- kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura
- zaměstnání lidí – role pracovní, společenská, veřejná
- globální problémy lidstva – problémy přírodní, konzumní společnost, nesnášenlivost mezi lidmi

Rozmanitost přírody

Dílčí výstupy

- žák vyjmenuje základní podmínky života a zdůvodní význam pro člověka
- uvede základní suroviny pro výrobu některých látek
- vysvětlí pojme sluneční soustava a postavení Země ve vesmíru
- popíše jejich vznik
- uvede příčiny střídání dne a noci a ročních období
- zdůvodní význam Slunce pro život na Zemi
- jmenuje podnebné pásy a typy krajín
- popíše vzájemné vztahy mezi organismy přírodních společenstev podnebných pásů
- zdůvodní a uvede příklady přizpůsobení organismů v různém prostředí
- třídí živé organismy do základních skupin
- popíše činnosti ničící životní prostředí
- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně bránit

Učivo

- základní podmínky života jako prvky neživé přírody
- hospodářsky významné horniny a nerosty, jejich zpracování
- vesmír a Země (sluneční soustava, den a noc, roční období, Slunce a Měsíc)
- podmínky života na Zemi, podnebné pásy
- přírodní společenstva podnebných pásů – rozmanitost podmínek života na Zemi
- houby, rostliny, živočichové
- ochrana rostlin, živočichů, prostředí
- CHKO, NP a ZOO, botanické zahrady
- přírodní a ekologické pohromy – odpovědnost lidí, likvidace odpadů, živelné a ekologické pohromy, ochrana rostlin a živočichů

- Slunce (zdroj světla a tepla)
- půda, nerosty, horniny (vznik, význam, ochrana půdy, pojmy hornina, nerost, hospodářsky důležité horniny a nerosty)

Lidé a čas

Dílčí výstupy

- žák se orientuje na časové přímce
- vysvětlí pojem letopočet, tisíciletí, století
- využívá znalosti o čase jako o fyzikální veličině
- seznámí se stručně s našimi dějinami (16. století – současnost)
- zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých a movitých památek
- objevuje, zapisuje a zapamatovává si důležité i zajímavé historické skutečnosti
- porovnává způsob života našich předků s dnešním životem

Učivo

- české dějiny od 16. století k současnosti (historická období, významné osobnosti a události)
- státní a regionální památky, jejich význam a péče o ně, současnost a minulost v našem životě (změny způsobu života)
- báje, mýty, pověsti
- státní svátky a významné dny

Člověk a jeho zdraví

Dílčí výstupy

- žák jmenuje a ukazuje části lidského těla
- vysvětlí základní stavbu a funkci jednotlivých soustav
- využívá znalostí a zkušeností, uvede způsob ochrany a péče o jednotlivá ústrojí v rámci správného životního stylu
- vyjmenuje etapy vývoje člověka a jejich základní znaky
- seznámí se v rámci učiva o rozmnožovací soustavě se vznikem a vývojem jedince
- na základě poznatků o pohlavních rozdílech se chová slušně k opačnému pohlaví
- jmenuje návykové látky a jiné škodlivé jevy, pojmenuje zdravotní rizika
- předvede a popíše způsoby odmítnutí či obrany proti nim
- rozpozná krizovou situaci, využije znalosti důležitých telefonních čísel a zajistí odbornou pomoc, komunikace s orgány odborné pomoci
- seznámí se s obsahem evakuačního zavazadla a činnostmi při hromadném ohrožení
- má právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů
- zná zákony omezující kouření, požívání alkoholu, šíření drog

Učivo

- lidské tělo - životní potřeby, základní stavba a funkce, prevence a péče o zdraví, pohlavní rozdíly mezi muži a ženami, základy lidské reprodukce, vývoj jedince, výživa
- partnerství, manželství a rodičovství – základy sexuální výchovy, biologické a psychické změny v dospívání, etika sexuální výchovy, HIV, AIDS (nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví)
- péče o zdraví – první pomoc, drobné úrazy a poranění, úrazy, osobní, intimní a duševní hygiena, stres, vliv reklamy
- návykové látky a zdraví - alkohol, kouření, drogy, hrací automaty a počítačové hry, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- osobní bezpečí – krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služba odborné pomoci
- situace hromadného ohrožení, postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčina a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace), integrovaný záchranný systém, čísla tísňového volání

Přesahy a vazby

Aj – sousední státy

M - vlastnosti a závislosti znázorněné grafem, tabulkou, časová přímka, jednotky obsahu, rozloha a počet obyvatel

Čj – práce s mapou, pravopis zeměpisných názvů

Hv – folklór, národopisné oblasti

Pč – lidové tradice

Průřezová témata

VDO – občan, společnost a stát (občan, společnost, stát)

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (ČR jako součást Evropy) - diskuse

MUV – kulturní diference (lidé kolem nás) - pozorování

MEV – fungování a vliv médií ve společnosti (reklama a zdraví) – projekt

EV - identifikuje aktuální environmentální problém v okolí, popíše, jak se jej osobně může dotýkat a vyhodnotí, zda se na něm osobně podílí (Lidské aktivity)

- propojí daný problém do základních souvislostí se svými znalostmi, vyhledává další informace vztahující se k problému, problém analyzuje (Vztah člověka k prostředí)

- porovnává záznam nebo zkušenost z vlastního pozorování přírody s informacemi uvedenými v přírodovědné literatuře (Lidské aktivity)

Vzdělávací oblast:

Umění a kultura

Vzdělávací předmět:

Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat okolní svět i svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností. Žáci se učí chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti. Žáci si prakticky osvojují potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjí si potřeby vlastního výtvarného vyjádření, fantazie a prostorovou představivost, zdokonalují smysl pro originalitu a vlastní výraz, což vše významně napomáhá k utváření kreativní stránky jejich osobnosti.

Ve výtvarné výchově usilujeme zejména o to, aby žáci získali praktické i teoretické poznatky o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály, o modelování a prostorovém vytváření. Žák si prohlubuje vztah k výtvarnému umění, včetně umění užitého, lidového a architektury. Žák se snaží nalézt a vnímat krásu a estetické hodnoty v přírodě a ve světě vytvořeném lidmi. Žáci získávají představu o historickém vývoji výtvarného umění, včetně umění užitého, lidového a architektury.

Předmět výtvarná výchova se vyučuje v 1., 3. a 5. ročníku po 1 hodině týdně a může být podle potřeby spojen do dvouhodinového bloku s hodinou pracovních činností. Ve 2. a 4. ročníku jsou výtvarné výchově věnovány 2 hodiny týdně. Vyučuje se v kmenových třídách, může však být využito i keramické dílny.

Výtvarná výchova je především předmět činností. Úlohou je podporovat v žácích vlastní výtvarné vyjádření, podněcovat jejich zájem o výtvarnou práci a zaujmout je náměty vyžadujícími přemýšlení a uvažování, které odpovídá jejich rozvíjejícím se rozumovým schopnostem.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učíme žáka potřebné znalosti o barvách, technikách, materiálech
- maximálně se snažíme využít všech smyslů k dosažení pocitu uspokojení
- vedeme k samostatnému experimentování a k vzájemnému porovnávání výsledků

Kompetence k řešení problémů

- ukazujeme možnost vyjádřit se v plošných i prostorových pracích
- při řešení stávajících problémů rozvíjíme dovednost aplikovat získané zkušenosti
- upevňujeme schopnost poradit si na základě návodu s výtvarnými materiály a technikami

Kompetence komunikativní

- podporujeme dovednost domluvit se s ostatními při skupinové práci
- hovoříme o pozorovaných jevech z přírody, společnosti, lidové kultury,...

Kompetence sociální a personální

- vyžadujeme, aby se žáci při práci ve skupině podělili o pomůcky a materiál
- vedeme žáky k přijetí jakékoli role ve skupině
- netolerujeme negativní přístup k práci své i ostatních
- učíme se posoudit výsledky své práce

Kompetence občanské

- podporujeme aktivní zapojení se do výtvarných soutěží
- pomáháme při výzdobě školy, třídy
- připravujeme estetické prostředí při veřejných vystoupeních
- vedeme žáky k péči o pracovní prostředí

Kompetence pracovní

- vyžadujeme, aby žák po celou dobu práce udržoval své pracovní místo v pořádku
- dbáme na šetrné zacházení se svěřeným výtvarným materiálem

- dodržujeme hygienická pravidla a bezpečnost při práci

1. období

Dílčí výstupy

- žák uvědoměle zachází s některými prostředky a materiály, ovládá základní technické dovednosti, užívá důležité pojmy týkající se výtvarné formy, výtvarných materiálů a technik, vyvozené na základě vlastních výtvarných činností
- organizuje si vlastní výtvarnou práci
- řeší přiměřené úkoly v plošných i prostorových pracích, chápe vzájemné souvislosti zobrazovaných předmětů a uplatňuje při práci představivost a fantazii
- rozeznává různý charakter lineární kresby
- využívá základní klasifikace barev, světlostní kontrast, chápe výrazové vlastnosti barvy
- poznává rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů, zvláště ilustrátorů dětských knih, uvědomuje si, že výtvarné umění patří ke kulturnímu bohatství národa

Učivo

- kresba – uhl, rudka, tužka, dřívko, tuš, křída
- malba – temperové barvy, krycí vodové barvy, pastel, voskový pastel
- kombinované techniky – koláž, tiskátka, monotyp, frotáž, dotváření, vrypy, kombinace přírodních materiálů
- modelovací hlína, modurit, těsto
- přírodní materiály – kamínky, kůra, tráva, plody
- papír, dřevěné odřezky, dřevěné špejle, krabičky

Přesahy a vazby

M – modelování číslic, geometrické tvary, perspektiva

Čj – ilustrace, obrázková osnova

Hv – ilustrace písní

Aj – pexeso – výroba

Průřezová témata

OSV – kreativita (hra s barvou)

OSV – psychohygienu (práce s hlínou) – prožitek

EV - různými způsoby reflektuje svůj prožitek smyslového kontaktu s přírodou (Vztah člověka k prostředí)

2. období

Dílčí výstupy

- žák uplatňuje ve vlastní výtvarné činnosti teoretické a praktické poznatky a dovednosti s výtvarnými výrazovými prostředky, s kresbou, různými grafickými

materiály a technikami, malbou, koláží, mozaikou, textilní aplikací, používá běžných pojmů z nauky o barvě

- uplatňuje výrazové vlastnosti linie a experimentuje s nimi
- seznamuje se s proporcemi lidského těla a hlavy
- rozeznává základní tvary lineárního a kresleného písma a jeho řazení
- řeší úlohy dekorativního charakteru v ploše – symetrická a asymetrická řešení
- poznává různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti – figura, portrét, krajina, zátiší
- rozlišuje užitkovou, materiální, technickou a estetickou stránku předmětů a chápe vzájemný vztah mezi nimi

Učivo

- kresba – pero, dřívko, štětec, tužka, uhel, rudka
- malba – tempera, krycí barva, akvarel, akrylátové barvy
- kombinované techniky – koláž, aplikované grafické techniky, textilní techniky, modelování, kašírování
- prostorové vytváření – hlína, sádra, dřevo, kamínky, plasty, textil, vlna, koudel
- papír – přehýbání, skládání, mačkání, stříhání, trhání, vyklápění, posouvání
- tvoření v programu Windows malování

Přesahy a vazby

Čj – výtvarné zpracování textu, přání, oznámení, pozvánka, plakát

Člo – kresba plánu, slovanské mýty a báje

M – diagramy, rastry

Průřezová témata

MEV – stavba mediálního sdělení (zpracování přání, oznámení, pozvánky)

Vzdělávací oblast:

Umění a kultura

Vzdělávací předmět:

Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova je realizována v 1. – 5. ročníku – 1 hod.týdně, ve vzdělávacím oboru Umění a kultura, vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí:

vokální činnost – práce s hlasem, kultivace pěveckého a mluveného projevu

instrumentální činnost – hra na hudební nástroje

hudebně pohybová činnost – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty

poslechová činnost – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů apod.

Žáci pracují ve třídě s využíváním audiovizuální techniky, za pomoci různých forem a využití dostupných vyučovacích pomůcek.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- rozvíjíme schopnost zpívat na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky
- nacvičujeme užívání správné terminologie a symboliky

Kompetence k řešení problémů

- učíme rozlišovat jednotlivé kvality tónů, rozpoznat výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- na praktických ukázkách rozpoznáváme v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odlišujeme hudbu vokální, instrumentální

Kompetence komunikativní

- nacvičujeme rytmizaci a melodizaci jednoduchých textů improvizaci v rámci nejjednodušších hudebních forem
- pokoušíme se reagovat pohybem na znějící hudbu a pohybem vyjadřovat metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

Kompetence sociální a personální

- učíme se vzájemnému naslouchání
- bereme ohled na druhé

Kompetence občanské

- kriticky se zamýšlíme nad obsahy hudebních děl
- společně tvoříme kritéria hodnocení činností nebo výsledků

Kompetence pracovní

- využíváme jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřujeme hudební náladu

1. období

Dílčí výstupy

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- žák dbá na správné dýchání a držení těla
- zná význam not
- rozlišuje a umí napsat notu celou, půlovou a čtvrtovou
- rozlišuje tón, zvuk a hlas
- umí vytleskat a taktovat 2/4 a 3/4 takt
- učí se používat dětské hudební nástroje
- rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, a žesťové
- pozná a umí pojmenovat klavír, kytaru, flétnu, dřívka, triangl, hůlky, bubínek
- doplní zpěv hrou na jednoduché nástroje
- používá pojmy notová osnova, houslový klíč, rozlišuje noty, pomlky, takty
- pohybově vyjádří hudbu

Učivo

1. ročník

- vokální činnosti- pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena)
 - hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu)
- instrumentální činnosti – hra na Orfovy hudební nástroje
 - rytmizace hudební hry (ozvěna)
- hudebně pohybové činnosti – taktování, pohybový doprovod

- pohybové vyjádření hudby (improvizace)
- poslechové činnosti - rozlišení zvuku, tónu, hlasu
 - rozpoznání hudebních nástrojů
 - seznámení s s hymnou ČR

2. ročník

- vokální činnosti – pěvecký a mluvený projev
- hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu)
- dvojhlas (lidový dvojhlas, kánon)
- instrumentální činnosti – hra na Orfovy nástroje
- rytmizace, hudební hry (otázka, odpověď)
- hudebně pohybové činnosti – taktování, pohybový doprovod (2/4 takt)
- pohybové vyjádření hudby
- poslechové činnosti – kvality tónů, vztahy mezi tóny (akord)
- hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb, melodie, rytmus)

3. ročník

- vokální činnosti – správný pěvecký postoj
- osvojování pěveckého dělení slov
- instrumentální činnosti – zdokonalování doprovodu na rytmické nástroje
- hudebně pohybové činnosti - taktování na dvě doby
- chůze dvoudobá
- vyjádření hudební nálady
- poslechové činnosti – poznávání hudby zábavné, slavnostní
- poznávání dalších hudebních nástrojů (klarinet, lesní roh, fagot, příčná a zobcová flétna)

Přesahy a vazby

M – fixace početní řady – popěvky, říkadla

Čj – rytmizace říkadel

Tv – taneční krok, pochod

Vv – ilustrace písní

Člo – lidové písně, zvyky a tradice

Aj – písničky

2. období

Dílčí výstupy

- žák zná pojmy repetice, houslový klíč
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- učí se další písně
- píše houslový klíč
- rozlišuje délky not a umí je napsat
- pozná dynamická znaménka p, mf, f a umí je v písni použít
- zná stupnici Cdur
- rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, klávesové, drnkací a bicí
- doprovodí písně na rytmické nástroje
- umí pohybově vyjádřit hudbu, valčíkový krok

Učivo

4. a 5. ročník

- vokální činnosti – pěvecký a mluvní projev
- hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu)
- dvojhlas a vícehlas
- hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu)
- intonace a vokální improvizace (durové a mollové tóniny)
- grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu)
- instrumentální činnosti – hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí Orffových hudebních nástrojů)
- rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace
- grafický záznam melodie (rytmické schéma jednoduché skladby)
- hudebně pohybové činnosti – taktování a pohybový doprovod (3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet)
- pohybové vyjádření hudby (pantomima a improvizace)
- orientace v prostoru (pamětné uchování tanečních pohybů)
- poslechové činnosti – kvalita tónů a vztahy mezi nimi
- hudební výrazové prostředky a hudební prvky
- hudba vokální, instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj
- hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční...)
- hudební formy (malá a velká písňová, rondo, variace)
- interpretace hudby (slovní vyjádření)

Přesahy a vazby

Čj – zhudebnění vlastního textu

Člo – hymna, folklór, národopisné oblasti

Aj - písničky

Vzdělávací oblast:

Člověk a zdraví

Vzdělávací předmět:

Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Tělesná výchova se vyučuje na prvním stupni jako samostatný předmět. V každém ročníku se vyučuje 2 hodiny v týdnu. Rozvíjí u žáků pohybové dovednosti a kultivaci pohybu. Propojuje zdraví a mezilidské vztahy a pracuje na poznávání toho, že pohyb je nezbytnou součástí denního režimu. Pěstuje u dětí radost z pohybu a zaměřuje se na chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu a duševní pohody. Rozpoznává základní situace ohrožující tělesné a duševní zdraví a osvojuje dovednosti jim předcházet nebo je řešit.

Výuka probíhá v závislosti na počasí na školním hřišti nebo ve školní tělocvičně a je k ní využíváno všechno dostupné nářadí a pomůcky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- poznáváme smysl a cíl tělovýchovných aktivit

- nacvičujeme užívání jednouchého názvosloví, signálů a pravidel

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky řešit problémové situace
- klademe důraz na převzetí zodpovědnosti za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- vedeme ke spolupráci ve skupině
- učíme se respektovat kamarády a navázat přátelský vztah

Kompetence sociální a personální

- podněcujeme vytváření příjemné atmosféry v týmu a respektování dohodnutých pravidel
- upevňujeme sebedůvěru a schopnost ovládat a řídit svoje chování

Kompetence občanské

- vedeme žáky k takovému jednání, které podporuje a chrání jejich zdraví
- klademe důraz na aktivní zapojení do sportovních činností

Kompetence pracovní

- vyžadujeme bezpečné a účinné využití pomůcek a sportovního náčiní
- dodržujeme stanovená pravidla
- nacvičujeme první pomoc

1. období

Dílčí výstupy

- žák se seznámí s prostředím, kde bude probíhat pohybová aktivita (tělocvična, hřiště, bazén...)
- dodržuje pravidla bezpečnosti v prostředí, kde cvičí
- dbá na správné držení těla při různých pohybových činnostech i při provádění cviků
- seznámí se s některými kompenzačními a relaxačními cviky
- zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí těla a uvolnění
- zná význam sportu pro zdraví
- ovládne a osvojí si některé základní atletické činnosti s přihlédnutím k individuálním předpokladům
- provádí jednoduchá gymnastická cvičení s dopomocí i bez ní
- rozlišuje některé druhy sportovních her
- respektuje zdravotní handicap
- projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvalu i vůli ke zlepšení
- zná a dodržuje pravidla základních sportovních her
- neporušuje dohodnutá pravidla – jedná v duchu fair play
- osvojuje si smluvená gesta
- užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní

Učivo

- zdravotní cviky
- základy gymnastiky (švihadlo, dlouhé lano, lavičky, žebřiny, cvičení na žíněnce, můstek, kladina)
- základy atletiky (rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj rychlosti a vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace)
- základy sportovních her - vybíjená, fotbal, košíková, florbal
- turistika a pobyt v přírodě
- plavání, bruslení

Přesahy a vazby

M- orientace v prostoru – pohybové hry, hry na vytváření souborů o daném počtu prvků

Hv – taneční krok, pochod

Člo – vycházky do okolí, péče o tělo

Průřezová témata

OSV – seberegulace a sebeorganizace (pravidla her) - hra

2. období

Dílčí výstupy

- žák projevuje radost z pohybu a vůli ke zlepšení své pohybové zdatnosti
- používá kompenzační a relaxační prvky a cviky
- zlepšuje si svoji kondici přiměřeným cvičením
- dbá na správné držení těla
- při vlastním svalovém oslabení nebo v souvislosti s jednostrannou zátěží dokáže využívat korektivní cvičení
- zvyšuje svoji zdatnost v některých osvojených atletických disciplínách
- rozvíjí gymnastické cvičení s dopomocí i bez ní
- samostatně vytváří varianty pohybových her a cvičení
- dodržuje pravidla bezpečnosti při sportu (tělocvična, hřiště, bazén, příroda atd.)
- adekvátně reaguje na smluvené signály a povely a dokáže je používat
- pohotově reaguje v situaci úrazu spolužáka (přivolá pomoc, použije znalosti o základních pravidlech první pomoci při lehčích úrazech apod.)
- respektuje a dodržuje pravidla hygieny v běžném sportovním prostředí
- zhodnotí kvalitu své i spolužákovy pohybové dovednosti
- respektuje zdravotní handicap a individuální schopnosti ostatních spolužáků
- upevňuje si znalosti o základech sportovních her, zná jejich pravidla dodržuje je a přiměřeně reaguje na zjevné přestupky
- při činnostech respektuje opačné pohlaví
- jedná a soutěží v duchu fair play
- využívá základní tělocvičné pojmy a názvosloví
- zná povely k pořadovému cvičení a pohotově na ně reaguje
- cvičí podle jednoduchého plánu, popíše cvičení z nákresu
- navrhuje nenáročné pohybové činnosti a organizuje soutěže na úrovni třídy
- využívá pomůcky k měření pohybových výkonů
- porovnává výsledky s předchozími výkony
- výsledky zapíše do tabulky a výkony vyhodnotí
- dovede získat informace o pohybových aktivitách v místě svého bydliště a aktivně se v rámci svých individuálních schopností zapojí

Učivo

- zdravotní cviky
- napínací a protahovací cviky
- prvky gymnastiky (kladina, hrazda, koza, kotoul, šplh, švédská bedna, netradiční nářadí)
- rytmická a kondiční cvičení
- sportovní hry – košíková, florbal, vybíjená, přehazovaná, turistika, pobyt v přírodě, sportovní hry s netradičními pomůckami
- základy atletiky (rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj vytrvalosti, síly a pohyblivosti, koordinace pohybu)

Přesahy a vazby

Čjs – tělesná kondice, pohyb, otužování

Vzdělávací oblast:

Člověk a svět práce

Vzdělávací předmět:

Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Oblast Člověk a svět práce směřuje k tomu, aby žáci získali základní a praktické pracovní dovednosti a návyky. Vzdělávací program je realizován v průběhu celého prvního stupně. Nezbytnou součástí je pozorování života a práce dospělých. Zodpovědněji pak přistupují k výsledkům práce své i druhých.

Pracovní návyky jsou důležité pro uplatnění v dalším životě. Praktické dovednosti získávají žáci v těchto oblastech: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů.

Předmět se vyučuje ve všech ročnících 1 hodinu v týdnu, podle potřeby může být spojován do dvouhodinových bloků s výtvarnými činnostmi. Vyučuje se v kmenových třídách, lze však využívat i keramickou a školní dílnu.

Tematické celky postihují široké spektrum praktických činností, kterými by se žák mohl ve školním prostředí zabývat. Žáci získávají základní poučení o materiálech, pomůckách a nářadí, o dodržování bezpečnostních pravidel, organizaci práce a pracovního prostředí. Jsou vedeni k vytrvalosti, houževnatosti a seberealizaci.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vytváříme si optimální podmínky pro práci
- posuzujeme výsledky práce
- učíme se využít návodů a schémat

Kompetence k řešení problémů

- posilujeme dovednost vyhledat různé varianty pracovního postupu
- rozvíjíme vytrvalost při práci
- vedeme žáky k uvážlivému a zodpovědnému rozhodování

Kompetence komunikativní

- učíme žáky využívat rad a informací druhých

- podporujeme obhajobu vlastního názoru

Kompetence sociální a personální

- povzbuzujeme žáky k ocenění práce druhých
- dbáme na to, aby se žáci ochotně podělili o pomůcky a materiál
- učíme schopnost organizovat si jednotlivé pracovní činnosti

Kompetence občanské

- učíme žáky chránit výsledky jejich práce
- nacvičujeme dodržování základních společenských norem chování při práci

Kompetence pracovní

- vyžadujeme, aby žák udržoval pracovní místo v pořádku a čistotě.
- klademe důraz na dodržování pokynů při práci a pracovních postupech

1. období

Práce s drobným materiálem

Dílčí výstupy

- žák si osvojuje jednoduché pracovní postupy, poznává vybrané materiály a jejich vlastnosti
- používá při práci vhodné nástroje a pomůcky
- pracuje podle slovního návodu a předlohy
- zvládá základní činnosti a dovednosti při práci se stavebnicemi
- sestavuje jednoduché modely podle předlohy i podle představy

Učivo

- práce s modelovací hmotou – hlína, modelína, těsto, modurit
- práce s papírem a kartonem
- práce s textilem
- práce s netradičními a přírodními materiály
- konstrukční činnosti

Konstrukční činnosti

Dílčí výstupy

- žák zvládá základní činnosti a dovednosti při práci se stavebnicemi
- sestavuje jednoduché modely podle předlohy i podle představy

Učivo

- montáž a demontáž, údržba jednoduchých stavebnic
- sestavení pohyblivých modelů podle návodu

Pěstitelské práce

Dílčí výstupy

- žák pozoruje přírodu, zaznamenává a hodnotí výsledky pozorování
- pečuje o nenáročné rostliny

Učivo

- ošetřování pokojových rostlin a některých plodin
- základní podmínky pro pěstování rostlin – půda, výživa, ošetření
- exkurze do zahradnictví
- bezpečnosti a hygiena při práci s hlínou

Příprava pokrmů

Dílčí výstupy

- žák připraví tabuli pro jednoduché stolování
- umí se vhodně chovat u stolu

Učivo

- úprava stolu, pravidla správného stolování
- pořádek a čistota, bezpečnost a hygiena v kuchyni
- slavnostní stolování, zvyky a tradice

Přesahy a vazby

M – modelování číslíc, prostorové vytváření, modelování těles, pomůcky k násobení a dělení, práce s papírem – geometrická tělesa a měření

Čj – modelování písmen

Člo – prostorové stavebnice – můj dům, můj pokoj

Průřezová témata

EV – pod dohledem dospělé osoby se pravidelně a dlouhodobě stará o květinu nebo vhodně vybraná zvířata (Vztah člověka k prostředí)

- spolupracuje se žáky na řešení problémů, které vyvstanou při běžném provozu školy, učí se porozumět odlišným názorům na řešení problémů (Lidské aktivity)

2. období

Práce s drobným materiálem

Dílčí výstupy

- žák vytváří výrobky z daného materiálu podle návodu i podle své představivosti
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volí a používá při práci vhodné nástroje, nářadí a pomůcky
- osvojí si zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s různými materiály
- udržuje pořádek na pracovním místě, umí poskytnout první pomoc při úrazu

Učivo

- práce s modelovací hmotou (těsto, hlína, modelína, modurit, vosk)
- práce s papírem a kartonem, ruční papír
- práce s textílem a provázky
- práce s netradičními a přírodními materiály – dřevo, sklo, plasty

Konstrukční činnosti

Dílčí výstupy

- žák provádí jednoduchou montáž a demontáž stavebnice, údržba
- pracuje podle slovního i psaného návodu, předlohy, náčrtu
- osvojuje si správné pracovní dovednosti i návyky při organizaci, plánování a vlastní pracovní činnosti
- dodržuje základní bezpečnost a hygienu při práci

Učivo

- stavebnice plošné, prostorové, konstrukční
- sestavování modelů
- práce s návodem, náčrtem a předlohou

Pěstitelské práce

Dílčí výstupy

- žák provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede jednoduché pěstitelské pokusy a pozorování v koutku přírody
- ošetřuje a pěstuje pokojové rostliny a plodiny
- poznává pěstitelský materiál, nářadí a pomůcky a správně s nimi pracuje
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci, poskytne první pomoc při úrazu

Učivo

- pokojové rostliny – zalévání, kypření, rosení, hnojení
- pěstování rostlin ze semen, sazenic, řízkování, rozmnožování, rychlení
- pokusy a pozorování
- rostliny jedovaté, léčivé, alergen

Příprava pokrmů

Dílčí výstupy

- žák se orientuje v základním vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- prostře a upraví stůl k různým příležitostem, dodržuje kulturu chování u stolu a stolování
- udržuje pořádek a čistotu, základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Učivo

- základní vybavení kuchyně
- potraviny a jejich jednoduchá úprava
- základní úprava stolu, stolování
- technika v kuchyni – historie a význam

Přesahy a vazby

M – modelování těles, hrana, vrchol, práce s papírem – sítě těles

Člo – lidové tradice

Průřezová témata

- EV – na příkladech různých organismů vysvětlí princip proměn v závislosti na prostředí a čase (Základní podmínky života)
- popíše vybrané výrobní procesy, vyhledá ve svém okolí přírodní zdroje, ze kterých se tyto produkty vyrábějí (Základní podmínky života)
 - nalezne vztah mezi příčinou a následkem běžných činností a zdůvodní nezvratnost některých rozhodnutí a chyb (Lidské aktivity)
 - ukáže svému vrstevníkovi postup, jak provést jednoduché opatření z oblasti ekomanagementu, které sám považuje za důležité, vysvětlí důvody, proč opatření provádí (Lidské aktivity)
 - uvede výhody a nevýhody různých opatření z oblasti ekomanagementu, která snižují dopady vlastního jednání na životní prostředí (Vztah člověka k prostředí)

Učební osnovy 2. stupně

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací předmět:	Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen na Komunikační a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu a Literární výchovu. Jednotlivé složky se ve výuce navzájem prolínají a doplňují.

V 6. – 9. ročníku je časová dotace tohoto předmětu 4 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, popřípadě v učebně informatiky, kde jsou využívány výukové programy. Nedílnou součástí výuky je práce s knihami v žákovské knihovně a pravidelné návštěvy kamenných divadel v Brně a Jihlavě. Pravidelná je rovněž účast našich žáků v okresním kole olympiády z českého jazyka a účast v různých literárních soutěžích vyhlašovaných různými subjekty.

Hlavním cílem předmětu komunikační a slohová výchova je rozvoj komunikačních schopností a dovedností žáků, jejich tvořivosti a představitivosti. V Jazykové výchově žáci získávají dovednosti a vědomosti nutné k osvojení a používání spisovného jazyka, seznamují se s jeho vývojem a vrstvami. V literární výchově se žáci seznamují se základními literárními druhy, rozlišují jejich znaky a formulují svoje vlastní názory na přečtené dílo, které dokáží zároveň prezentovat a obhájit.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učitelé seznamují žáky s různými způsoby, metodami a postupy vlastního učení (práce s texty)
- vyžadujeme zvládnutí systematického vyhledávání a kritického třídění informací za účelem jejich dalšího využití při vzdělávání
- umožníme poznání významu hodnotných literárních děl a četby pro život

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáka ke kritickému zhodnocení výpovědi v textech v různých médiích
- napomáháme žákům při hledání různých cest při řešení problémových situací
- učíme vybrat řešení, které nejlépe naplňuje dané zadání

Kompetence komunikativní

- vedeme žáka k formování vlastního názoru v písemném i ústním projevu
- procvičujeme vybrání nejvhodnějších výrazů vzhledem k dané komunikační situaci

- učíme žáky diskutovat, vést diskusi a hodnotit její výstupy
- zařazujeme pravidelnou prezentaci názorů a postojů žáků
- podporujeme možnost přesvědčit oponenty o svých názorech

Kompetence sociální a personální

- zapojujeme žáky do skupinové práce
- podporujeme vědomí výhodnosti skupinové práce v některých situacích
- učíme žáky respektovat jejich přidělenou roli ve skupině a role ostatních

Kompetence občanské

- vedeme žáky k uvědomění si sounáležitosti s rodnou zemí a národem prostřednictvím zážitků z četby uměleckých děl a sledování filmových a divadelních představení
- seznámíme žáky se světově proslulými českými umělci a na základě tohoto poznání jim umožníme zažít pocity vlastenecké hrdosti
- na základě četby krásné literatury si uvědomí, kdy je třeba projevit sounáležitost s rodnou zemí

Kompetence pracovní

- podněcujeme využívání získaných znalostí a dovedností při plnění pracovních úkolů
- zařazuje práci s knihami, encyklopediemi a internetovými prameny, učíme je kriticky hodnotit a vybírat potřebné údaje
- vedeme je k samostatné a soustředěné práci, jejíž výsledky odpovídají zadání

6. ročník

Jazyková výchova

Dílčí výstupy

- žák spisovně vyslovuje česká slova, správně intonuje a frázuje
- používá samostatně Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny, Slovník cizích slov
- popíše stavbu slova a obohacování slovní zásoby
- rozlišuje jednotlivé vrstvy jazyka a odůvodní jejich použití v různých komunikačních situacích
- zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický a syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí
- správně třídí slovní druhy
- rozlišuje základní a rozvíjející větné členy
- rozezná větu uvozovací a přímou řeč, v textech přímou řeč používá

Učivo

- obecné poučení o jazyce – útvary jazyka, jeho vrstvy, vývoj řeči a vznik jazyků, jazykověda a její složky
- zvuková stránka jazyka – hláskosloví, slovní a větný přízvuk, hlásky znělé a neznělé, důraz
- slovní zásoba – stavba slova, střídání hlásek při odvozování, slovtvorný základ
- skladba – pořádek slov ve větě, základní a rozvíjející větné členy, shoda přísudku s podmětem, věta jednoduchá a souvětí

- tvarosloví – druhy slov, podstatná jména (abstraktní, konkrétní, pomnožná, hromadná, látková), přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa (podmiňovací způsob)
- přímá a nepřímá řeč

Komunikační a slohová výchova

Dílčí výstupy

- žák vytváří písemně i ústně probírané slohové útvary na příslušné úrovni
- vytváří souvislé texty s odpovídajícími mezivětnými vazbami za použití vhodných jazykových prostředků
- pracuje s texty v učebnicích
- kultivovaně používá k dorozumívání spisovný jazyk, volí vhodné komunikační prostředky vzhledem k příslušnému komunikačnímu záměru, při komunikaci volí vhodné verbální i nonverbální prostředky
- vyhledá hlavní myšlenky textu, vytvoří výpisky a výtah
- dokáže odlišit předkládaná fakta od subjektivních názorů a dojmů

Učivo

- vypravování
- popis
- zpráva a oznámení
- pozvánka
- sdělovací prostředky, inzerát
- výpisek a výtah
- dopis

Literární výchova

Dílčí výstupy

- žák dokáže plynule přečíst a reprodukovat daný text
- formuluje vlastní názor na umělecké dílo (text, film, divadlo)
- reaguje na emotivní zážitek vytvořením vlastního uměleckého textu
- rozezná základní literární druhy a básnické prostředky

Učivo

- základní literární druhy
- mýty a báje
- pohádky, pověsti, legendy
- bajky
- dobrodružná literatura pro mládež
- lyrika – píseň, báseň, lidová tvorba
- básnické prostředky

Přesahy a vazby

D – Starověké Řecko – E. Petiška – Staré řecké báje a pověsti

Vv – Ilustrace bájí

Inf, Pč – vyhledávání a zpracování informací

Průřezová témata

OSV – rozvoj schopnosti poznání (výpisky, výtah) - referát

MUV – etnický původ (báje a legendy) - dramatizace

MUV – multikulturalita (vznik jazyků) – výklad

MEV – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení (zpráva a oznámení) – práce s textem

MEV – stavba mediálního sdělení (časopis) – skupinová práce

EV – popíše svůj vztah k přírodě na základě svých dosavadních zkušeností a své vyjádření zdůvodní (Vztah člověka k prostředí)

7. ročník

Jazyková výchova

Dílčí výstupy

- žák spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- ovládá nauku o slově, rozpoznává nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby
- třídí slovní druhy, rozlišuje jejich mluvnické kategorie, seznámí se s mluvnickými významy a tvary slov
- seznámí se se zvláštnostmi neohebných slovních druhů
- aktivně používá dosud zvládnuté pravopisné jevy, dokáže pracovat s výkladovými slovníky a Pravidly českého pravopisu
- rozlišuje a určuje dle algoritmu větné členy
- určuje věty hlavní a druh vět vedlejších
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu a odůvodňuje jejich užití
- rozpozná přenesená pojmenování

Učivo

- obecné poučení o jazyce, rozvrstvení národního jazyka – spisovná čeština, nářečí, obecná čeština, skupiny jazyků
- tvarosloví – procvičování učiva o ohebných slovních druzích, slova neohebná, příslovecné spřežky, předložkové vazby, spojky souřadící a podřadící, částice, citoslovce
- skladba – druhy vět podle postoje mluvčího, větná melodie, věty a výpověď, stavba textu, věta jednočlenná a dvojčlenná, větné členy, věta hlavní a vedlejší, druhy vedlejších vět
- význam slova – sousloví, slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, antonyma, homonyma, termíny, frazémy

Komunikační a slohová výchova

Dílčí výstupy

- žák vytváří písemně i ústně probírané slohové útvary
- využívá poznatků o jazyce ke správnému písemnému i ústnímu projevu
- pracuje s textem, vytváří výpisky a výtah z přečteného textu
- vyhledané informace kriticky hodnotí, ověřuje a porovnává s jinými informačními zdroji
- formuluje hlavní myšlenky textu
- v připraveném i improvizovaném mluvním projevu vhodně volí verbální i nonverbální prostředky

- při jazykovém projevu používá vhodné jazykové prostředky

Učivo

- popis uměleckého díla
- popis pracovního postupu
- charakteristika
- výtah a výpisek
- žádost
- životopis
- vypravování

Přesahy a vazby

VV – autorské psaní – ilustrace

Literární výchova

Dílčí výstupy

- žák reprodukuje přečtený text
- výstižně se vyjadřuje o knize, o návštěvě divadla, vytváří vlastní názor na umělecké dílo
- orientuje se v základech literární teorie, rozlišuje základní literární druhy
- vyhledává informace o knihách a jejich autorech v knihovně, na internetu
- připravuje si referáty ze své vlastní četby

Učivo

- ústní lidová slovesnost
- báje a mýty
- pověsti
- bajky
- povídky
- básnické prostředky – rým, rytmus, metafora, personifikace, verš

Přesahy a vazby

D – Rudolfínská Praha – židovské pověsti o rabínu Lowovi

D, VÝO – počátky českých dějin – A. Jirásek, Staré pověsti české

D, Z – Nizozemsko, Jan Amos Komenský

Průřezová témata

OSV – sebepoznání a sebepojetí (charakteristika) – individuální práce

MEV – tvorba mediálního sdělení (výtah - práce na odborném textu) – problémové vyučování

MUV – etnický původ (báje a mýty) – skupinová práce

8. ročník

Jazyková výchova

Dílčí výstupy

- žák zvládá použití spisovné češtiny v běžných komunikačních situacích

- při vlastním tvoření textů využívá znalostí lexikálního, slovotvorného, morfologického i syntaktického pravopisu
- rozliší významové vztahy jednotek v souvětí
- pozná významové vztahy mezi jednotlivými gramatickými jednotkami ve větě jednoduché
- popíše a graficky znázorní stavbu souvětí
- rozliší slova domácí a přejatá, seznámí se s některými zvláštnostmi psaní a výslovnosti přejatých slov
- popíše vývoj českého jazyka, stanoví zásady tvoření českých slov

Učivo

- významový poměr mezi souřadně spojenými větami hlavními
- významový poměr mezi souřadně spojenými větami vedlejšími
- významový poměr mezi několikanásobnými větnými členy
- samostatný větný člen, vsuvka, věta neúplná, oslovení, přístavek, druhy přívlastku
- stavba souvětí
- tvarosloví
- slova přejatá, jejich psaní a výslovnost (práce se slovníkem)
- obecné poučení o jazyce – čeština a její vývoj, rozvrstvení národního jazyka, rozdělení indoevropských jazyků, jazyk nejbližší – slovenština

Komunikační a slohová výchova

Dílčí výstupy

- žák vytváří mluvené i písemné projevy na odpovídající úrovni za použití vhodných jazykových prostředků vzhledem ke svým schopnostem a zájmům
- shromáždí a zhodnotí fakta, prezentuje je a obhájí výsledky své práce
- rozliší fakta od názorů a zaujme k nim postoj
- tvořivě pracuje s textem, kriticky jej hodnotí, přetváří jej
- naslouchá projevům ostatních, učí se je hodnotit a posuzovat
- samostatně připraví za využití různých pramenů referát na zadané téma a přednese jej za použití vhodných intonačních a neverbálních prostředků
- zvládne improvizovaný mluvný projev bez předběžné přípravy
- rozezná manipulativní jednání a zaujme k němu kritický postoj
- rozliší jednotlivá masmédia

Učivo

- charakteristika literární postavy
- diskuse o literárních a filmových hrdinech
- líčení
- výklad, výtah
- úvaha
- publicistické útvary, masmédia, časopis, reklamní plakát

Přesahy a vazby

VýZ – manipulativní reklama a ovlivňování pomocí informací

Vv – výroba komiksu

Průřezová témata

EV – na základě vlastního pozorování vyjádří, zda považuje určitou krajinu za harmonickou, narušenou či zdevastovanou a své vyjádření zdůvodní (Vztah člověka k prostředí)

Literární výchova

Dílčí výstupy

- žák zvládne reprodukci uměleckého textu, popíše strukturu díla, posoudí jeho uměleckou úroveň, obhájí svůj názor na dílo
- vyhledá individuální rysy autorova stylu, zařadí jej do dobového kontextu
- pokusí se o vytvoření vlastního uměleckého textu na základě svých schopností a zájmů
- interpretuje umělecký text
- rozlišuje různé druhy umělecké úrovně literárního textu, svoje hodnocení dokládá konkrétními příklady
- definuje literární žánry
- orientuje se v časovém zařazení jednotlivých literárních období

Učivo

- bible, antické drama
- starší česká literatura
- renesance v evropské literatuře a dramatu
- romantismus v literatuře
- role literatury v českém národním obrození
- česká literatura a drama 19. století

Přesahy a vazby

D – literatura národního obrození, umělecké slohy – baroko, romantismus a realismus

Hv – sběratelé lidové slovesnosti v 19. století

Průřezová témata

OSV – řešení problémů (výklad – práce s odborným textem) – problémové vyučování

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (renesance v evropské literatuře a dramatu) - referát

VMEGS – objevujeme Evropu a svět (indoevropské jazyky) - výklad

MUV – etnický původ (pohádky v různých jazycích – indoevropské jazyky) - prezentace

MEV – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení (publicistické útvary a masmédia) – práce s textem

MEV – interpretace vztahu mediálního sdělení a reality (publicistické útvary a masmédia)

MEV – stavba mediálního sdělení (časopis) – skupinová práce

MEV – tvorba mediálního sdělení (plakát) - projekt

9. ročník

Jazyková výchova

Dílčí výstupy

- žák správně třídí slovní druhy
- tvoří spisovné tvary slov a dokáže je vhodně použít vzhledem k dané komunikační situaci, slova vyslovuje se správnou výslovností, pauzami a frázováním
- užívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a souvětí
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou češtinu, využívá ji vhodně v dané situaci
- dokáže provést rozbor významových vztahů jednotlivých slov ve větě a v souvětí

Učivo

- obecné poučení o jazyce – čeština a její vývoj, rozvrstvení národního jazyka, rozdělení indoevropských jazyků, jazyk nejbližší – slovenština
- slovní zásoba a tvoření slov – slova přejatá, neologismy, archaismy, přechylování podstatných jmen
- tvarosloví – opakování slovních druhů, odchylky od pravidelného skloňování podstatných jmen, jmenné tvary přídavných jmen, přechodníková vazba
- skladba – stavba věty, pořádek slov ve větě, východisko a jádro výpovědi, složitá souvětí

Komunikační a slohová výchova

Dílčí výstupy

- žák rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- zapojuje se do diskuse, řídí ji, využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- rozpoznává manipulační komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytváří otázky a stručné poznámky

Učivo

- líčení
- charakteristika
- úvaha
- fejeton
- proslov
- životopis
- diskuse
- výklad
- funkční styly
- časopis

Přesahy a vazby

VýZ – komunikace s institucemi poskytujícími služby

VýO, Prč – životopis jako příloha k žádosti o zaměstnání

VýO – vliv reklamy na prodejnost produktů

Literární výchova

Dílčí výstupy

- žák tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí literární teorie
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor dokládá argumenty
- rozlišuje a charakterizuje základní literární druhy a žánry, uvádí jejich výrazné představitele
- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české i světové literatuře
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora

Učivo

- seznámení s výraznými osobnostmi české a světové literatury 20.století
- tvořivé činnosti s textem – přednes zadaných literárních textů, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod
- základy literární teorie a historie – námět, téma díla, hlavní hrdina, jazyk literárního díla...
- literární druhy a žánry – poezie, próza, cestopis, reportáž, drama, lyrika, epika, typické žánry a jejich představitelé

Přesahy a vazby

D – literatura mezi dvěma světovými válkami

Vv – kaligrafy

D, Hv – Charta 77, ineditní literatura, písničkáři

Průřezová témata

OSV – sebepoznání a sebepojetí (životopis) – individuální práce

OSV – kreativita (diskuse, volné psaní) – diskuse

OSV – kreativita (charakteristika) - diskuse

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (cestopis a reportáž) – výklad, referát

MEV – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení (fejton) – práce s textem

MEV – stavba mediálního sdělení (časopis) – skupinová práce

MEV – vnímání autora mediálního sdělení (fejton) - prožitek

Vzdělávací obor:
Vzdělávací předmět:

Cizí jazyk
Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je vyučován ve třetím až devátém ročníku. Jeho obsahem je zvládnutí očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tématických okruhů, průřezových témat RVP pro základní vzdělávání.

Od 6. ročníku žáci pracují ve skupinách. Skupiny jsou rozděleny podle dosažené úrovně. Skupiny pracují podle jednotného plánu, který se ve skupině slabších žáků průběžně přizpůsobuje jejich možnostem.

Žáci se specifickými poruchami učení pracují a učivo si osvojují současně s ostatními žáky, k jejich poruchám je přihlíženo.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáka k pochopení nutnosti komunikace v cizím jazyce v rámci současného studia i celoživotního vzdělávání
- umožňujeme vyhledávání a třídění informací
- učíme propojovat probraná témata a porovnávat jazykové jevy

Kompetence k řešení problémů

- rozvíjíme schopnost samostatně řešit problémové situace v cizojazyčném prostředí.
- odstraňujeme jazykové překážky s využitím dosavadní slovní zásoby.
- motivujeme žáky k další práci i přes případné nezdary vyplývající z nedostačující slovní zásoby,
- oceňujeme schopnost opsat jádro myšlenky jinými slovy.

Kompetence komunikativní

- prohlubujeme schopnost formulovat a vyjadřovat jednoduché myšlenky a názory v písemném i ústním projevu.
- procvičujeme schopnost reagovat na sdělení přiměřené náročnosti.
- využíváme vhodných prostředků k navázání účinné komunikace.

Kompetence sociální a personální

- systematicky nacvičujeme dovednost v běžných každodenních situacích požádat o pomoc, radu a totéž poskytnout i ostatním.
- Vedeme k respektování zásad slušného a zdvořilého chování v cizojazyčném prostředí
- zařazujeme diskusi ve skupině a spolupráci s ostatními na řešení daného úkolu

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky se zvyky, tradicemi a národními svátky v anglicky a německy hovořících zemích, porovnáváme je s našimi tradicemi a svátky.
- Zaměřujeme se na pochopení základních problémů týkajících se prostředí cizích zemí a porovnáváme je s problémy ČR.

Kompetence pracovní

- pravidelně zařazujeme samostatnou práci s dvojjazyčným, výkladovým a obrázkových slovníkem, používáme dostupné materiály zabezpečující získání potřebných znalostí.
- Nacvičujeme využívání znalosti cizího jazyka k získávání informací z různých oblastí a vedeme k orientaci vzdělání na budoucí profesní zaměření.

6. ročník

Dílčí výstupy

- žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace
- reaguje na jednoduché písemné sdělení
- rozumí pokynům učitele při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat
- orientuje se v obsahu jednoduchého textu, vyhledává odpovědi na otázky
- recituje z paměti několik říkanek
- umí sdělit základní informace o sobě, své rodině a bydlišti

Učivo

- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
- jednoduché sdělení – oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení
- základní vztahy – existencionální (kdo?...), prostorové (kde?...), kvalitativní (kolik?...)
- tematické okruhy – škola, formulář, stravovací návyky, nákupy, počasí
- slovní zásoba a tvoření slov viz tematické okruhy
- gramatické struktury – přítomný čas prostý a průběhový, počítatelná a nepočítatelná podstatná jména, stupňování přídavných jmen

Přesahy a vazby

Z – počasí, vesmír, planety

Průřezová témata

OSV – psychohygienu (organizace času) – řízený rozhovor

VMEGS – objevujeme Evropu a svět– sběr a třídění informací

7. ročník

Dílčí výstupy

- žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných situacích
- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- žák rozumí přiměřeně obtížným souvislým projevům
- dokáže postihnout hlavní smysl sdělení
- orientuje se v obsahu textu, vyhledává odpovědi na otázky
- používá dvojjazyčný slovník
- písemně formuluje otázky a odpovědi

Učivo

- jednoduché sdělení – představování, poděkování a reakce na poděkování, žádost o informaci, setkání
- základní vztahy –prostorové (kde?..., kam?...)
- tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, město, příroda, nákupy, móda
- slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím
- práce se slovníkem
- gramatické struktury – minulý čas prostý a průběhový, budoucí čas, modální slovesa must a should

Přesahy a vazby

Prč, VýZ – vaření, recepty

M – číslovky, zlomky

Průřezová témata

VDO – občan, občanská společnost a stát (schopnost přijímat odpovědnost za své činy) – diskuse

8. ročník

Dílčí výstupy

- žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- zvládá běžné konverzační situace
- vyžádá si a poskytne informaci
- písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje věty a texty
- vede jednoduchý rozhovor na dané téma
- používá slovník

Učivo

- jednoduché sdělení – blahopřání, přání, omluva, reakce na omluvu, souhlas, nesouhlas, prosba, žádost
- základní vztahy – časové (kdy?...)
- tematické okruhy – oblékání, péče o zdraví, dotazník, osobní dopis, pocity a nálady, společnost a její problémy
- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka
- slovní zásoba a tvoření slov viz tematické okruhy
- gramatické struktury – minulý čas modálních sloves, trpný rod a předpřítomný čas podmínkové věty (první podmínka) a časové věty

Přesahy a vazby

Hv – moderní populární hudba (jazz)

Hv – hudební seskupení, hudební nástroje

Průřezová témata

OSV – sebepoznání a sebepojetí (já jako zdroj informací o sobě) – vyplnění a vyhodnocení dotazníku

OSV – psychohygienu (hledání pomoci při potížích) – dramatizace Linka důvěry

MEV – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení (rozlišování bulvárních prvků ve sdělení od společensky významných) – diskuse nad článkem

9. ročník

Dílčí výstupy

- žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat
- vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa či věci ze svého každodenního života
- formuluje otázky a odpovídá na ně
- používá ustálené fráze
- samostatně vede jednoduchý dialog
- souvisle pohovoří na známá témata
- používá slovníky a jazykové příručky
- napíše jednoduchý životopis, příběh, neformální dopis
- má všeobecný rozhled o Americe
- odhaduje významy neznámých výrazů

Učivo

- ohrožená zvířata – 2. podmínka
- vandalismus – předpřítomný čas
- bojová umění – základní spojky
- Amerika, původní obyvatelstvo Ameriky – příslovce, nepřímá řeč
- historie sportu, olympijské hry, paralympijské hry
- vynálezy a objevy
- volba povolání, moderní technologie a média
- lety do vesmíru – budoucí čas
- Austrálie – 3. podmínka

Přesahy a vazby

D, F - lety do vesmíru

D – olympijské hry

Průřezová témata

OSV – mezilidské vztahy (vandalismus) – hraní rolí

MUV – lidské vztahy (paralympijské hry) – práce s textem, s internetem

MUV – etnický původ (původní obyvatelé Ameriky) – diskuse

Vzdělávací obor:

Cizí jazyk

Vzdělávací předmět:

Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Německý jazyk je vyučován od 7. ročníku dvě hodiny týdně. Jeho obsahem je zvládnutí očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů pro základní vzdělávání.

Žáci se specifickými poruchami učení pracují a učivo si osvojují současně s ostatními žáky, k jejich poruchám je přihlíženo.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáka k pochopení nutnosti komunikace v cizím jazyce v rámci současného studia i celoživotního vzdělávání
- umožňujeme vyhledávání a třídění informací
- učíme propojovat probraná témata a porovnávat jazykové jevy

Kompetence k řešení problémů

- rozvíjíme schopnost samostatně řešit problémové situace v cizojazyčném prostředí.
- odstraňujeme jazykové překážky s využitím dosavadní slovní zásoby.
- motivujeme žáky k další práci i přes případné nezdary vyplývající z nedostačující slovní zásoby,
- oceňujeme schopnost opsat jádro myšlenky jinými slovy.

Kompetence komunikativní

- prohlubujeme schopnost formulovat a vyjadřovat jednoduché myšlenky a názory v písemném i ústním projevu.
- procvičujeme schopnost reagovat na sdělení přiměřené náročnosti.
- využíváme vhodných prostředků k navázání účinné komunikace.

Kompetence sociální a personální

- systematicky nacvičujeme dovednost v běžných každodenních situacích požádat o pomoc, radu a totéž poskytnout i ostatním.
- Vedeme k respektování zásad slušného a zdvořilého chování v cizojazyčném prostředí

- zařazujeme diskusi ve skupině a spolupráci s ostatními na řešení daného úkolu

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky se zvyky, tradicemi a národními svátky v anglicky a německy hovořících zemích, porovnáváme je s našimi tradicemi a svátky.
- Zaměřujeme se na pochopení základních problémů týkajících se prostředí cizích zemí a porovnáváme je s problémy ČR.

Kompetence pracovní

- pravidelně zařazujeme samostatnou práci s dvojjazyčným, výkladovým a obrázkovým slovníkem, používáme dostupné materiály zabezpečující získání potřebných znalostí.
- Nacvičujeme využívání znalosti cizího jazyka k získávání informací z různých oblastí a vedeme k orientaci vzdělání na budoucí profesní zaměření.

7. ročník

Dílčí výstupy

- Žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- Zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení
- Užívá česko – německý a německo – český slovník

Učivo

- Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- Pozdrav, poděkování, představení se
- Jednoduchá věta, tvorba otázky a záporu
- Časování pomocných a pravidelných sloves
- Pořádek slov ve větě
- Rozkaz
- Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost

8. ročník

Dílčí výstupy

- rozumí slovům i jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- vyslovuje a čte jednoduché texty
- ve slovníku samostatně vyhledá neznámé slovo
- formuluje jednoduchá sdělení a otázky ústně i písemně
- zvládne jednoduchý dialog

Učivo

- Žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů
- Práce se slovníkem
- Základní gramatické struktury a typy vět
- Přivítání, rozloučení, omluva, prosba
- Časování nepravidelných a modálních sloves
- Tematické okruhy: tradice a zvyky, svátky, oblečení, nákupy

9. ročník

Dílčí výstupy

- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá
- rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci
- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- používá dvojjazyčný slovník
- v písemném projevu správně používání základní gramatickou strukturu

Učivo

- Žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů
- základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov
- dopis z prázdnin, žádost,
- tematické okruhy: počasí, příroda, důležité zeměpisné údaje

Vzdělávací oblast:

Matematika a její aplikace

Vzdělávací předmět:

Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět matematika je vyučován od 6. do 9. ročníku. Hlavním cílem je poskytovat matematické vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, přivést žáky k porozumění základním myšlenkovým postupům, matematickým pojmům a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují pojmy, algoritmy, terminologii a symboliku a způsoby jejich využití při řešení praktických úloh. Při řešení nestandardních aplikačních úloh a problémů uplatňují logické myšlení a řešení nezávislé na znalostech školské matematiky.

V 6., 7., a 9. ročníku je časová dotace 4 hodiny týdně, v 8. ročníku je to 5 hodin matematiky týdně. V 9. ročníku je časová dotace rozšířena o 1 hodinu Semináře z matematiky týdně, při němž jsou žáci ve třídě rozděleni do dvou skupin podle úrovně matematických znalostí. Výuka probíhá v kmenových třídách, popř. v učebně

informatiky, kde žáci využívají výukových programů. Zde také na internetu vyhledávají informace potřebné pro realizaci některých projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- vyžadujeme od žáků používání matematické terminologie a symboliky při zápisu a výpočtech
- vedeme k samostatnému vyhledávání a třídění informací potřebných pro matematické řešení
- rozvíjíme schopnost uplatnit získané dovednosti při zpracování výsledků v jiných předmětech
- učíme dovednost získané výsledky porovnat, posoudit jejich správnost a vyvodit z nich praktické důsledky
- podporujeme schopnost posoudit vlastní pokrok při řešení matematických problémů

Kompetence k řešení problémů:

- povzbuzujeme žáky k řešení problému pomocí osvojených dovedností
- při řešení matematických úloh vedeme k nacházení jejich shodných, podobných a odlišných znaků, které napomáhají k vyřešení úlohy
- upřednostňujeme hledání více možností řešení a výběr nejvhodnější
- používáme logické postupy nezávislé na znalosti školské matematiky

Kompetence komunikativní:

- nacvičujeme správnou formulaci a vyjadřování myšlenek a postupů, které vedly žáka k řešení v logickém sledu
- učíme žáky orientovat se v různých typech grafů, tabulek a obrázků, a získávat z nich údaje pro další výpočty
- při řešení úloh ve skupině i při vysvětlování postupů řešení vyžadujeme výstižné a kultivované vyjadřování

Kompetence sociální a personální:

- umožňujeme zažít žákům pocit sebeuspokojení při samostatném řešení přiměřeně náročných úloh
- při řešení složitějších matematických zadání zařazujeme práci ve dvojicích či ve skupině

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k uvědomování si nutnosti pravidelného plnění školních povinností
- netolerujeme špatný přístup k domácí přípravě

Kompetence pracovní:

- učíme žáka používat bezpečně školní pomůcky, rýsovací potřeby. Vyžadujeme jejich udržování v pořádku tak, aby byla zachována jejich funkčnost. Při práci s rýsovacími pomůckami dbáme na přesnost provedení
- vedeme žáka k samostatnému zhodnocení kvality jeho práce a přesnosti dosažených výsledků
- seznamujeme žáka se základními pojmy finanční matematiky, které pak využívá při posouzení svého podnikatelského záměru

6. ročník

Dílčí výstupy

- žák čte, zapisuje, zaokrouhluje a porovnává přirozená čísla, zobrazí je na číselné ose, provádí s nimi početní operace, odhaduje a kontroluje výsledky
- čte a zapisuje desetinná čísla, zobrazí je na číselné ose, porovnává je a zaokrouhluje, provádí s nimi početní operace, vypočítává aritmetický průměr, provádí odhady s danou přesností
- převádí jednotky délky, obsahu, objemu, času, hmotnosti
- určí násobek, dělitel, používá znaky dělitelnosti, rozliší prvočíslo a číslo složené, rozloží číslo na součin prvočísel, určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel, řeší jednoduché úlohy s využitím dělitelnosti v \mathbf{N}
- čte, zapisuje desetinné zlomky, převádí desetinné zlomky na desetinná čísla a naopak
- užívá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka, úsečka, rýsuje lineární geometrické útvary, charakterizuje a třídí základní rovinné útvary a zapíše je pomocí geometrických symbolů
- narýsuje a změří daný úhel, graficky jej přenese, sestrojí jeho osu, graficky sčítá a odčítá úhly, provádí početní operace s velikostmi úhlů (ve stupních a minutách), rozliší a pojmenuje druhy úhlů, úhly vedlejší a vrcholové, rozezná mnohoúhelníky
- načrtne různé typy trojúhelníků a popíše jejich vlastnosti, pojmenuje, znázorní a správně užívá základní pojmy (strana, výška, vnitřní a vnější úhly), sestrojí těžnice a výšky trojúhelníku, sestrojí kružnici trojúhelníku opsanou a vepsanou, rozhodne, zda lze ze zadaných stran sestrojit trojúhelník
- charakterizuje kvádr a krychli, načrtne a narýsuje síť a z ní těleso vymodeluje, načrtne obraz kvádrů a krychle ve volném rovnoběžném promítání, vypočítává objem a povrch krychle a kvádrů, užívá a převádí jednotky objemu
- rozhodne, zda jsou rovinné útvary shodné, rozhodne, zda jsou rovinné útvary osově souměrné, načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti
- užívá logickou úvahu při určování obvodu a obsahu složitějších obrazců

Učivo

Čísla proměnná

- dělitelnost přirozených čísel - prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti
- desetinná čísla – porovnávání a zaokrouhlování, znázornění na číselné ose, početní operace s desetinnými čísly
- zlomky – se jmenovatelem 10,100, převod na desetinné číslo

Geometrie v rovině a prostoru

- rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, vzájemná poloha přímek v rovině, kružnice, kruh, úhel (druhy úhlů), trojúhelník (typy, trojúhelníková nerovnost), čtyřúhelník
- prostorové útvary – kvádr, krychle
- konstrukční úlohy – osová souměrnost

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, netradiční geometrické úlohy

Přesahy a vazby

F – fyzikální jednotky

D – řecká abeceda

7. ročník

Dílčí výstupy

- žák čte, zapisuje, porovnává a znázorňuje na číselné ose celá čísla; provádí početní operace v oboru celých čísel; odhaduje a kontroluje výsledky
- čte, zapisuje, porovnává a znázorňuje na číselné ose zlomky, převádí je na desetinná čísla a naopak; provádí početní operace se zlomky
- provádí početní operace s racionálními čísly
- užívá různé způsoby vyjádření kvantitativního vztahu celek – část (desetinným číslem, poměrem, zlomkem, procentem)
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky plánů a map
- řeší aplikační úlohy na procenta (i v případě, že procentová část je větší než celek)
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel
- určuje vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti; vyjádří vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti tabulkou, grafem; matematizuje pomocí přímé a nepřímé úměrnosti jednoduché reálné situace
- charakterizuje a třídí různé druhy rovnoběžníků
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod trojúhelníku, rovnoběžníku a lichoběžníku
- načrtne a sestrojí trojúhelník, rovnoběžník a lichoběžník; zapíše pomocí vhodné symboliky
- užívá věty o shodnosti trojúhelníků
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti; určí středově souměrný útvar
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Učivo

- celá čísla – znázornění na číselné ose, absolutní hodnota; čísla navzájem opačná; početní operace s celými čísly
- zlomky – znázornění na číselné ose; rozšiřování, krácení, porovnávání zlomků; zápis desetinným číslem; převrácené číslo; smíšené číslo; početní operace se zlomky; složený zlomek
- racionální čísla – porovnávání, znázornění na číselné ose, početní operace
- poměr - postupný poměr; měřítko; přímá a nepřímá úměrnost; trojčlenka
- procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent
- funkce – pravouhlá soustava souřadnic; přímá a nepřímá úměrnost
- shodnost trojúhelníků – věty o shodnosti trojúhelníků
- středová souměrnost
- rovnoběžník – výšky a úhlopříčky; konstrukce; obvod a obsah rovnoběžníku
- lichoběžník – konstrukce, obvod a obsah

Přesahy a vazby

F – fyzikální jednotky, výpočty fyzikálních veličin

Aj – číslovky, zlomky

8. ročník

Dílčí výstupy

- žák užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu; účelně využívá kalkulátor
- používá pravidla pro počítání s mocninami s přirozeným mocnitelem
- matematizuje jednoduché reálné situace pomocí proměnných; určí hodnotu výrazu; sčítá, odčítá a násobí mnohočleny; provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data; porovnává soubory dat
- používá Pythagorovu větu při řešení praktických úloh
- odhaduje a vypočítá obvod a obsah kruhu, délku kružnice; načrtne a sestrojí kruh a kružnici
- používá Thaletovu kružnici při řešení jednoduchých konstrukčních úloh
- určuje a charakterizuje kolmý hranol, analyzuje jeho vlastnosti; odhaduje a vypočítá objem a povrch kolmého hranolu; načrtne jeho síť a obraz v rovině
- určuje a charakterizuje rotační válec, analyzuje jeho vlastnosti; odhaduje a vypočítá objem a povrch rotačního válce; načrtne jeho síť a obraz v rovině
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení problémů; hledá při řešení úloh různé způsoby řešení

Učivo

- mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina; třetí mocnina; mocniny s přirozeným mocnitelem; pravidla pro počítání s mocninami
- výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny; sčítání, odčítání, násobení mnohočlenů; rozklad mnohočlenu na součin
- rovnice – lineární rovnice, slovní úlohy
- metrické vlastnosti v rovině – vzdálenost bodu od přímky; Pythagorova věta
- kružnice a kruh; vzájemná poloha přímky a kružnice, vzájemná poloha dvou kružnic; Thaletova věta; délka kružnice, obvod a obsah kruhu
- kolmý hranol – síť, povrch, objem
- rotační válec – síť, povrch, objem
- logické a netradiční geometrické úlohy
- četnost znaku, aritmetický průměr

Přesahy a vazby

Ch – slovní úlohy – směsi, roztoky

F – vyjádření neznámé ze vzorce

Průřezová témata

OSV – kreativita (slovní úlohy) – problémové vyučování

9. ročník

Dílčí výstupy

- žák matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu lomeného výrazu; sčítá, odčítá, násobí a dělí nejjednodušší lomené výrazy
- zapíše a řeší reálnou situaci pomocí rovnic nebo jejich soustav
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh; načrtne a sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků
- používá goniometrické funkce při jednoduchých výpočtech v pravoúhlém trojúhelníku a při řešení jednoduchých praktických úloh
- určuje a charakterizuje jehlan; analyzuje jeho vlastnosti; odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu; načrtne síť a obraz jehlanu v rovině
- určuje a charakterizuje rotační kužel; analyzuje jeho vlastnosti; odhaduje a vypočítá objem a povrch rotačního kužele; načrtne síť obrazu kužele v rovině
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy pomocí osvojeného aparátu
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení problémů; hledá při řešení úloh různé způsoby řešení
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Učivo

- lomený výraz – početní operace s jednoduchými lomenými výrazy
- rovnice s neznámou ve jmenovateli; soustava dvou lineárních rovnic o dvou neznámých, slovní úlohy
- závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky
- funkce – pravoúhlá soustava souřadnic; lineární, kvadratická funkce; goniometrické funkce
- procenta – jednoduché úrokování
- konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti; trojúhelníky, čtyřúhelníky
- podobnost trojúhelníků – věty o podobnosti trojúhelníků
- prostorové útvary – jehlan, rotační kužel, koule
- číselné a logické řady; číselné a obrázkové analogie
- logické a netradiční geometrické úlohy

Přesahy a vazby

Z, D – závislosti a data (diagramy, grafy, tabulky)

Ch – slovní úlohy – směsi, roztoky

Průřezová témata

OSV – kreativita (slovní úlohy) – problémové vyučování

OSV – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti (úrokování) – diskuse výsledků

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Vzdělávací předmět: Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Informační a komunikační technologie se prolínají vyučováním základní školy již od 1. ročníku, ale samostatný předmět Informatika se vyučuje v 5., 6. a 7. ročníku. Na 1. stupni se žáci učí pracovat s výukovými programy v ostatních vyučovacích předmětech a s grafickým programem určeným pro nejmenší děti. Cílem je získávání zručnosti při práci s myší a ztracení ostychu před výpočetní technikou.

Vzdělávací předmět Informatika umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě s nimi pracovat a využívat je při vzdělávání i v praktickém životě.

Žáci jsou vedeni ke správnému používání pojmů z oblasti software, hardware a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, tabulkami a k tvorbě prezentací. Tyto nástroje se učí používat pro zpracování informací vyhledaných také pomocí internetu. Pro vzájemnou komunikaci se učí používat elektronickou poštu.

Dovednosti získané v informatice umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáka ke schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při práci s počítačem algoritmické myšlení
- využíváme výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru ke zvýšení efektivity učení

Kompetence k řešení problémů

- upřednostňujeme tvořivý přístup při řešení zadávaných úloh a projektů
- vedeme žáka k poznání, že při práci s ICT i v životě bude řešit problémy, které nemají jedno správné řešení, ale že správných řešení je více
- učíme používat nápovědu u jednotlivých programů

Kompetence komunikativní

- seznamujeme s možností využití informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- učíme dodržovat vžitá konvence a pravidla v písemném projevu
- vedeme žáka k tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce

Kompetence sociální a personální

- prohlubujeme dovednost pracovat v týmu, poskytnout pomoc a požádat o ni
- učíme řešit daný úkol formou diskuse a efektivní spolupráce
- vytváříme situace, v nichž žáci ocení zkušenosti druhých lidí a čerpají poučení ze spolupráce

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru
- při zpracování informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, které se vyskytují na internetu či v jiných médiích

Kompetence pracovní

- netolerujeme nešetrné zacházení s výpočetní technikou
- vyžadujeme dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel
- umožňujeme vyhledávání informací v zájmu vlastního rozvoje a pro své profesní zaměření

5. ročník

Dílčí výstupy

- žák využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnějších periferií
- dodržuje pravidla bezpečné práce s hardwarem a softwarem
- případné závady na ICT technice řeší v souladu s předem stanovenými pravidly
- chrání data před zneužitím, poškozením a ztrátou
- při vyhledávání na internetu volí nejvhodnější cesty
- potřebné informace vyhledává pomocí ICT
- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení
- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

Učivo

- základní pojmy – informace, informační zdroje, informační instituce, hardware a software
- struktura, funkce a popis počítače a přídavných zařízení (základní části počítače, periferie)
- operační systémy a jejich základní funkce, OS Windows, orientace na klávesnici, důležité klávesy, práce s myší, práce s okny
- bezpečnost práce v síti (hesla)
- organizace dat na uživatelském účtu, složky a podsložky
- seznámení se základními formáty souborů (doc, gif, jpg, ...)
- jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software
- zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky
- internet – možnosti využití, pojmy, formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy, ukládání informací, bezpečnost při práci na internetu

- společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací), metody a nástroje vyhledávání informací
- základní způsoby komunikace (elektronická pošta, chat, telefonování)
- textový editor Word – základy psaní za dodržení typografických pravidel, změna formátu písma, vložení obrázku, práce s dokumenty
- grafický editor – kresba jednoduchého obrázku, jeho uložení a změna
- multimediální využití počítače

Průřezová témata

OSV – rozvoj schopnosti poznání (zapamatování algoritmu)

6. ročník

Dílčí výstupy

- žák posoudí a ověří věrohodnost informací a informačních zdrojů
- rozhodne o závažnosti a vzájemné návaznosti informací
- ovládá práci s textovými, grafickými a tabulkovými editory, využívá vhodných aplikací
- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
- používá informace v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- využívá informace z různých informačních zdrojů, porovnává je
- informace zpracuje a na uživatelské úrovni prezentuje v textové a grafické formě a pomocí jednoduchých programů pro prezentaci

Učivo

- opakování učiva 5. ročníku
- vývojové trendy informačních technologií
- internet – opakování, web jako zdroj informací, hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování (posouzení věrohodnosti), bezpečnost při práci na internetu
- elektronická pošta – vytvoření a smazání zprávy, její uložení a přeposlání, připojení přílohy
- textový editor Word – opakování učiva, tvorba tabulky ve Wordu, formátování textu
- tabulkový editor Excel – pojmy, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce, grafy
- počítačová grafika, rastrové a vektorové programy, opakování práce v grafickém editoru
- PowerPoint – snímky, jejich animace a časování, úprava textu, jednoduchá prezentace
- prezentace informací – webové stránky, programy, multimédia
- ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační technika
-

Přesahy a vazby

Čj – kritické posouzení informací

7. ročník

Dílčí výstupy

- ovládá práci s textovými, grafickými a tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací
- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- používá informace z různých informačních zdrojů a porovnává je
- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě

Učivo

- textový editor Word - vkládání tabulky, kopírování přes schránku, WordArt, textové pole, přesouvání a seskupování objektů, formátování odstavce, záhlaví, zápatí, číslování stránek
- tabulkový procesor Excel – tvorba tabulky, editace a formát buněk, základní vzorce, funkce součet a průměr, tvorba grafu
- grafický editor Zoner Callisto - ovládání základních pracovních nástrojů programu, sloupcový a umělecký text, tvarovací body, kopírování podle osy, práce s hladinami, barevné výplně, spojování objektů, import a export obrázků
- prezentační program PowerPoint - vytvoření prezentace, vkládání obrázků, textových polí, animace, přechody snímků
- internet – vyhledávání a ukládání informací
- projekt – životní náklady, osobní doklady
- základní úprava fotografií
- zásady bezpečnosti práce při práci na počítači, kyberšikana

Průřezová témata

MEV – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení (internet jako zdroj informací) – práce s textem

Vzdělávací oblast:

Člověk a společnost

Vzdělávací předmět:

Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka dějepisu otevírá žákům pohled na hlavní období dějinného vývoje lidstva a našeho národa, seznamuje je s významnými historickými událostmi a s osobnostmi, které ovlivnily život předcházejících generací a mají význam i pro orientaci v současném společenském životě. Žáci jsou vedeni k úctě ke kulturnímu dědictví lidstva a českého národa, k ochraně historických a kulturních památek, ke smyslu pro etnické, náboženské a kulturní odlišnosti národů. Uvědomují si přínos těchto národních specifíků pro současný multikulturní svět a rozvoj vzdělanosti.

Vyučovací předmět dějepis svým vzdělávacím obsahem navazuje na předmět člověk a jeho svět ve 4. a 5. ročníku prvního stupně. Je propojen s dalšími předměty – zeměpisem, výchovou k občanství, výtvarnou výchovou, literární výchovou, ale i s fyzikou, chemií a matematikou.

Z celkové časové dotace vyučovacích hodin na 2. stupni bylo tomuto předmětu přiděleno osm hodin, v každém ročníku dvě vyučovací hodiny týdně. Výuka probíhá v jednotlivých kmenových třídách, je využívána rovněž internetová učebna a žákovská knihovna. V hodinách dějepisu jsou využívány poznatky žáků z exkurzí a výletů s vlastivědným zaměřením. Žáci zajímající se o historii se pravidelně zúčastňují dějepisné olympiády.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáka k zodpovědnosti za jeho školní výsledky
- při práci využíváme dějepisnou mapu, časovou osu, text
- dáváme historické události do souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáka k zodpovědnému přístupu k řešení problémů
- při vyhledávání informací používáme různé zdroje (učebnice, encyklopedie, internet, krásná literatura)
- pravidelně zařazujeme možnost konzultovat a porovnávat své poznatky s dalšími zdroji

Kompetence komunikativní

- prohlubujeme schopnost vyjádřit své názory, poznatky a postoje
- motivujeme k jasné prezentaci získaných informací
- vedeme k dovednosti přesvědčit ostatní o správnosti svých závěrů

Kompetence sociální a personální

- stanovujeme pravidla vzájemné spolupráce a pomoci
- učíme se vzájemně posuzovat a hodnotit svoje výkony
- učíme zásady práce ve skupině a respektu k práci ostatních

Kompetence občanské

- vedeme žáka k vnímání hodnoty umění, kultury a vědy v různých historických obdobích
- podněcujeme získávání úcty k odkazu předků a ostatních národů
- na vhodných příkladech ukazujeme názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost nebo odporující základním principům demokratického soužití

Kompetence pracovní

- vedeme žáka k soustavné školní práci i domácí přípravě
- učíme schopnosti porozumět grafům, diagramům a tabulkám
- získané poznatky využíváme také v jiných vyučovacích předmětech, případně i mimo školu

6. ročník

Dílčí výstupy

- žák je schopen si představit způsob života lidí v různých historických obdobích
- vyhledává informace o nejvýznamnějších historických památkách v různých zdrojích a institucích
- je veden k úctě ke kulturnímu dědictví lidstva
- orientuje se na časové ose, v historické mapě a dokáže seřadit hlavní historické epochy ve správném sledu
- samostatně pracuje s mapou, tabulkami, přehledy a grafy
- seznámí se s vývojem člověka a způsobem života pravěkých lidí
- objasní význam zpracování kovů pro lidskou společnost
- vyjmenuje archeologická naleziště a hlavní nálezy na našem území
- uvede příklady souvislostí mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států, seznámí se s vývojem jejich společenského uspořádání
- uvede nejvýznamnější typy památek, vysvětlí vzájemné obohacení starověkých kultur
- srovná odlišnosti vývoje v Athénách a Spartě
- pochopí význam řecko-perských válek
- pochopí úlohu „silné osobnosti“ (Alexandr Makedonský)
- seznámí se s odkazem řecké kultury a s významem demokracie
- pozná vnitřní vývoj římského státu (království, republika, císařství), porozumí příčinám krize a rozpadu římské říše
- popíše vznik a úlohu křesťanství a jeho souvislost s judaismem
- seznámí se s kulturním odkazem Římanů

Učivo

- historie kolem nás, práce s časovou osou a s mapou, muzea, knihovny, archiv
- archeologie, významná archeologická naleziště v našich zemích a v Evropě
- pravěk – vývoj člověka, vznik zemědělství a změny ve způsobu života, měděné nástroje, střední Evropa v pravěku.
- staroorientální státy (Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína, Palestina) - vznik, zeměpisné zařazení, kultura – vznik písma
- starověké Řecko – řízení státu (demokracie), války, vzdělanost a věda
- střední Evropa v době železné
- starověký Řím
- vznik křesťanství
- krize římského císařství – barbaři

Přesahy a vazby

Aj – olympijské hry

Z – světadíly

Čj – starověké Řecko – Staré řecké báje a pověsti

Vv – mladší doba kamenná – práce s hlínou

M – úhly, nedesátková soustava, řecká abeceda

VýO – moc ve státě

Průřezová témata

OSV – kreativita (změny ve způsobu života - výroba keramiky) - prožitek

OSV – komunikace (staroorientální státy - vznik písma) - výklad

OSV – hodnoty, postoje, etika (výbojná války) - diskuse

VDO – občanská společnost a škola (řecká vzdělanost a věda) - dramatizace

VDO – principy demokracie (athénská demokracie) – frontální výuka
EV – vybraný environmentální problém analyzuje z hlediska historických a společenských souvislostí (Vztah člověka k prostředí)

7. ročník

Dílčí výstupy

- žák se seznámí se změnou v Evropě způsobenou stěhováním národů
- porovnává základní rysy byzantské, islámské a západoevropské kultury, doloží na příkladech střetávání a prolínání raně středověkých kultur
- popíše základní rysy evropských náboženství
- seznamuje se se státními útvary na našem území – Sámova říše, Velkomoravská říše, vývoj českého státu v evropském kontextu
- pozná úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství k jiným věroukám
- seznámí se s románskou a gotickou kulturou
- popíše jednotlivé společenské vrstvy středověké společnosti
- vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve a reakci církve na tyto požadavky
- pozná význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
- popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
- objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a její vliv na evropské dějiny
- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů, uvádí jejich představitele a příklady významných kulturních památek
- orientuje se na časové ose a v historické mapě
- vysvětlí pojmy parlamentarismus, absolutismus, konstituční monarchie
- pracuje s texty v učebnici, s encyklopediemi, vyhledává informace na internetu

Učivo

- vytváření nové Evropy, Byzantská, Arabská a Franská říše
- příchod Slovanů
- Sámova říše
- Vznik a vývoj feudálního systému
- Velká Morava
- český stát, jeho vývoj a postavení v Evropě v období raného středověku
- křížové výpravy
- románská kultura
- struktura středověké společnosti, vrstvy obyvatel
- Lucemburkové, vláda Karla IV.
- gotická kultura
- reformace, M.J.Hus, husitské války, mise Jiřího z Poděbrad
- renesance a humanismus
- zámořské objevy a počátky dobývání světa
- Habsburkové na českém trůně
- 30-letá válka

Přesahy a vazby

Čj – rudolfínská Praha – židovské pověsti o rabínu Lowovi

Čj – počátky našich dějin – A. Jirásek - Staré pověsti české

VýO – umělecké slohy
Z – zámořské objevy
Z, Čj – Nizozemsko, Jan Amos Komenský
VýO – památky Unesco
Vv – středověké hrady

Průřezová témata

OSV – hodnoty, postoje, etika (vátky, ničení morálních hodnot) - diskuse
VDO – občan, společnost, stát (feudální systém) - výklad
VMEGS – jsme Evropané (mise Jiřího z Poděbrad) - referát
MUV – multikulturalita (vliv křížových výprav) – práce s mapou
VMEGS – jsme Evropané (příchod Slovanů) - dramatizace

8. ročník

Dílčí výstupy

- na vybraných evropských zemích charakterizuje fungování absolutistických států
- vyjmenuje nejznámější barokní památky a umělce baroka
- charakterizuje význam osvícenství jako významný myšlenkový předěl
- popíše situaci v českých zemích po třicetileté válce
- seznámí se se situací rakouské monarchie v době vlády Marie Terezie a jejího syna Josefa II.
- zhodnotí jejich nejdůležitější reformy
- rozumí 19. století jako období, v němž došlo k definitivnímu rozbití středověkých struktur
- porovná průběh a význam francouzské revoluce a napoleonských válek pro evropské dějiny
- vyjmenuje památky klasicismu a romantismu
- rozliší fáze národního obrození
- vyjmenuje nejdůležitější osobnosti tohoto období a vysvětlí jejich přínos pro obrodu národa
- uvede příklady emancipačního hnutí národů usilujících o vytvoření jednotných národních států (české země, Německo, Itálie)
- charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin
- vysvětlí požadavky formulované v jednotlivých evropských revolucích
- na konkrétních příkladech demonstuje základní politické proudy
- porovná evropské koloniální mocnosti, seznámí se s významem kolonií, pochopí nelidskost otrokářství
- vysvětlí vznik USA, příčiny občanské války v USA

Učivo

- Evropské státy po třicetileté válce
- baroko
- osvícenství
- Habsburská monarchie po třicetileté válce, nevolnictví, české baroko
- vláda Marie Terezie a Josefa II.
- kolonialismus
- vznik USA
- Francouzská revoluce

- Napoleon a jeho válečné výpravy
- průmyslová revoluce
- rozvoj vědeckého poznání
- klasicismus
- romantismus
- habsburská monarchie za Metternicha
- národní obrození
- revoluce 1848 (ve Francii, Itálii, Německu, Čechách a Rakousku)
- sjednocení Itálie a sjednocení Německa
- občanská válka v USA
- vznik Rakouska-Uherska
- české země v 50. - 60. letech 19. století
- I. světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky
- vznik politických stran, spor o Rukopisy

Přesahy a vazby

Čj – literatura národního obrození, umělecké slohy baroko, realismus

Hv – hudba baroka, klasicismu, romantismu

Průřezová témata

OSV – hodnoty, postoje, etika (napoleonské války, ničení morálních hodnot) - diskuse

VDO – občan, společnost, stát (nevolnictví) – výklad

VDO – formy participace občanů (vznik politických stran) – sběr a třídění informací

MEV – interpretace vztahů mediálního sdělení a reality (spor o Rukopisy) – sběr a třídění informací

9. ročník

Dílčí výstupy

- žák poznává soupeření jednotlivých velmocí o přerozdělení světa, seznámí se s významem kolonií
- na příkladech popíše zneužití techniky ve světových válkách
- z použití konkrétních situačních příkladů vysvětlí klady a zápory demokratických systémů
- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy
- vyloží pojmy: nacionalismus, fašismus, antisemitismus, rasismus, posoudí nebezpečí rasistických a antisemitských projevů na pozitivní vývoj společnosti
- seznámí se s postavením Československa v evropských souvislostech
- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, porozumí pojmu studená válka
- na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
- prokáže základní orientaci v problémech současného světa
- dokáže popsat rozvojové země a vyjádřit se k jejich postavení v současném světě
- orientuje se v současné hospodářsko-politické problematice

Učivo

- nové uspořádání Evropy, úloha USA ve světě
- vznik Československa, její hospodářský a politický vývoj, sociální a národnostní problémy
- mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech
- totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus
- II. světová válka, holocaust, důsledky války
- situace v Československu, domácí a zahraniční odboj
- studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků
- Československo od roku 1945 do roku 1989
- vznik ČR
- rozpad koloniálního systému
- problémy současnosti

Přesahy a vazby

Čj – literatura mezi dvěma světovými válkami

F, Aj – lety do vesmíru

M, Z – závislosti a data (grafy, diagramy a tabulky)

Čj, Hv – Charta 77, ineditní literatura, tvorba písničkářů

VýO – holocaust, problematika národnostních menšin

Průřezová témata

OSV – hodnoty, postoje, etika (vátky – ničení morálních hodnot) - diskuse

MUV – etnický původ (holocaust) – sběr a třídění informací, prezentace

MUV – princip sociálního smíru a solidarity (protifašistický odboj) - referát

MEV – interpretace vztahu mediálního sdělení a reality (vliv propagandy v totalitním systému)

VDO – formy participace občanů (vznik politických stran) – sběr a třídění informací

MEV – interpretace vztahů mediálního sdělení a reality (spor o Rukopisy) – sběr a třídění informací

Vzdělávací oblast:

Člověk a společnost

Vzdělávací předmět:

Výchova k občanství

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět výchova k občanství je vyučován v 6. – 9. ročníku s časovou dotací jedné hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách a je pro ni kromě učebnic a ostatních didaktických materiálů využívána také výpočetní technika (internet), interaktivní tabule a denní tisk. Žák je zde seznamován s vědomostmi a dovednostmi, které jsou důležité pro jeho další život v občanské demokratické společnosti. Poznává historické kořeny a vývoj naší společnosti, uvědomuje si základní principy demokracie a ostatních státních zřízení. Toto poznání vede k utváření vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu prostředí a k tvorbě pozitivních občanských postojů. Zároveň se na příkladech seznámí se škodlivými jevy, jako je rasismus, xenofobie, extremismus, potlačování lidských práv. Je veden také k úctě k přírodnímu a kulturnímu bohatství našeho národa. Předmět dále seznamuje žáky se vztahy v rodině a dalších sociálních skupinách, se základy práva, ekonomie, ekologie a psychologie. Nedílnou součástí výuky jsou základy finanční gramotnosti, které umožní lepší orientaci při rozhodování žáka v jeho

občanském životě. Předmět dále rozvíjí občanské a právní vědomí a motivuje je k aktivnímu životu v občanské demokratické společnosti. Učivo je rozděleno do pěti tematických okruhů: Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Stát a hospodářství, Stát a právo, Mezinárodní vztahy a Globální svět. Součástí výuky jsou pravidelné aktuality na politické nebo ekonomické téma a referáty k důležitým událostem v životě naší země a ke státním svátkům.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáka k výběru, posouzení a kritickému zhodnocení informací o politickém a hospodářském životě, které nabízejí média
- posilujeme sebevědomí žáka v modelových situacích
- vedeme žáka ke kreativnímu myšlení pomocí porovnávání jevů a souvislostí
- posilujeme vědomí nutnosti poznání a správného vyhodnocení informací

Kompetence k řešení problémů

- vyžadujeme odpovědný přístup k řešení problémů
- při jejich řešení se snažíme použít co nejvíce možných informací a hledisek
- zadáváme úkoly, které umožní různá řešení
- podporujeme aktivní přístup k volbě svého budoucího povolání

Kompetence komunikativní

- umožňujeme žákům obhájit svůj postup při řešení problémů věcnými a výstižnými argumenty
- učíme schopnosti naslouchat názorům ostatních
- vyžadujeme přesné a výstižné vyjádření myšlenek
- v různých komunikačních situacích vhodně používáme verbálních a nonverbálních prostředků

Kompetence sociální a personální

- při skupinové práci vedeme žáky k respektování daných rolí
- učíme žáky přijmout odpovědnost za výsledky práce skupiny, jejímž je členem
- oceňujeme schopnost objektivního a pozitivního přístupu k sobě samému
- motivujeme ke zhodnocení svých možností a předpokladů pro zvládnutí daného úkolu

Kompetence občanské

- vedeme k poznání nutnosti aktivního začlenění do života občanské společnosti
- vysvětlujeme nutnost chránit přírodní a kulturní hodnoty naší civilizace
- učíme respektovat osobnost, názory, postoje a osobní svobodu druhých lidí
- oceňujeme zodpovědné jednání v každodenním životě
- vysvětlujeme práva a povinnosti občana

Kompetence pracovní

- vedeme žáka k tomu, aby při plnění zadaných úkolů využíval účinně a efektivně všechny dostupné zdroje informací a prostředky výpočetní techniky
- vyžadujeme dodržování pravidel ochrany zdraví
- vytváříme základní pracovní návyky nutné pro jeho budoucí profesní život

6. ročník

Dílčí výstupy

- žák se seznámí s důležitými svátky a slavnostmi během celého kalendářního roku
- pochopí původ zvyků, tradic a státních svátků
- popíše svůj denní režim, zhodnotí způsoby trávení volného času
- pozná fungování svojí školy, systém žakovské samosprávy, její minulost
- převypráví pověsti z nejstaršího období našich dějin
- pozná významná místa, historii, tradiční výrobky a slavné rodáky obce, regionu a České republiky
- popíše systém správy obce, regionu, státu a volební systém naší země
- seznámí se s historií školství v naší obci, navrhne možné změny či vylepšení současného stavu
- vyjmenuje a popíše státní symboly našeho státu a zdůvodní způsob jejich užití
- uvědomí si dlouhou tradici našeho národa a dokáže rozlišit projevy vlastenectví od projevů krajního nacionalismu, seznámí se s národnostními menšinami v naší zemi a jejich problematikou
- vyjmenuje situace, kdy lze zažít pocit národní hrdosti
- na příkladech pozná škodlivost nacionalismu
- respektuje odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, je tolerantní k menšinám
- vyjmenuje základní instituce státní moci
- definuje pojem majetek, jeho zdroje, způsoby ochrany, formy vlastnictví včetně duševního
- sestaví jednoduchý rodinný rozpočet a navrhne možné změny, které povedou k racionálnějšímu hospodaření, uvede hlavní příjmy a výdaje rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu
- rozliší racionální a neracionální nakládání s penězi
- dokáže rozeznat dobrý a špatný dluh
- seznámí se se službami bank, s jejich produkty
- pozná historii naší měny, rozlišuje měny jednotlivých cizích států
- uvědomí si vztahy v rodině a další sociální role, ve kterých se člověk během života může ocitnout

Učivo

- proměny, slavnosti a svátky kalendářního roku
- denní režim, volný čas
- naše škola, naše obec
- náš region, naše vlast, státní instituce a symboly, státní správa
- majetek, vlastnictví, hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, líasing, banky, jejich produkty, peníze, spoření
- život ve společnosti – sociální skupiny

Přesahy a vazby

D – moc ve státě

Čj, D – počátky českých dějin - Staré pověsti české

Průřezová témata

OSV – psychohygienu (denní režim) - miniprojekt

VDO – občanská společnost a škola (škola v naší obci) – práce s prameny

MUV – lidské vztahy (sociální skupiny) – hraní rolí

7. ročník

Dílčí výstupy

- žák se seznámí s pojmem charakter, charakterové vlastnosti, uvědomí si nutnost posilování kladných charakterových vlastností a potlačování záporných charakterových vlastností
- kriticky posoudí charakterové vlastnosti svoje i svého okolí
- přehodnocuje a opravuje některé negativní projevy svého chování
- navrhne metody a cesty, jak rozvíjet kladné charakterové vlastnosti
- zvyšuje si zdravou sebedůvěru na základě sebehodnocení
- uvědomuje si nutnost dodržování a respektování mravních norem pro kvalitní život ve společnosti
- seznámí se s pojmem globalizace, uvede příklady jejího působení
- popíše hlavní globální problémy lidstva
- vyjmenuje technologické prostředky, které globalizaci umožňují
- kriticky zhodnotí její vliv na běžný život člověka a na život celého lidstva
- navrhne možnosti řešení některých globálních problémů lidstva
- seznámí se s různými významy pojmu kultura
- vyjmenuje kulturní instituce a mezinárodní organizace zabývající se ochranou hmotného dědictví (UNESCO)
- pozná nejdůležitější umělecké slohy v historickém vývoji evropské civilizace
- zdůvodní nepřijatelnost vandalismu a popíše možnosti boje s ním
- posoudí vliv masmédií a reklamy na propagaci kulturního dědictví a jeho ochrany
- vyvodí nejdůležitější mravní hodnoty a nutnost jejich dodržování
- pozná nutnost tolerance
- popíše mravní profil konkrétních osob a osobností
- uvědomí si nutnost svobody při rozhodování v různých situacích
- připomene si pravidla chování mezi lidmi,
- seznámí se s pojmem lidská práva, s jejich vývojem a uplatňování
- pozná významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí - prostuduje Úmluvu o právech dítěte a další mezinárodní dokumenty sloužící k ochraně dětí
- vyhledá příklady poškozování lidských práv a práv dětí, zná činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- zaujme aktivní postoj proti projevům nesnášenlivost
- ví, že zneužívání dítěte je trestné
- umí vyhledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovede využít

Učivo

- podobnost a odlišnost lidí
- globalizace a její problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení

- kulturní život, instituce, umělecké slohy
- zásady lidského soužití
- lidská práva, protiprávní jednání včetně korupce
- základní práva spotřebitele

Přesahy a vazby

D – umělecké slohy

Prč – environmentální výchova

D – památky UNESCO

Průřezová témata

MUV – kulturní diference (umělecké slohy) – dramatizace

EV – popíše příčiny a možné důsledky vybraného problému z hlediska environmentálního, ekonomického a sociálního (Vztah člověka k prostředí)

- vysvětlí, kdy se z environmentálního problému stává environmentální konflikt (Vztah člověka k prostředí)

- vysvětlí, že problém má více řešení a uvede příklady řešení na různých úrovních – jednotlivec, rodina, školní třída, politika, vysvětlí, jak problém souvisí s jeho regionem (Vztah člověka k prostředí)

8. ročník

Dílčí výstupy

- žák popíše možnosti při navazování vztahů a vyvodí hlediska pro jejich budování
- uvědomí si nutnost vzájemné tolerance a kvalitní komunikace ve vztazích
- učí se přistupovat k řešení konfliktů nenásilným způsobem
- formuluje výhody života v občanské společnosti
- diskutuje o významu dodržování lidských práv a vyhledá konkrétní příklady jejich poškozování, navrhne způsoby řešení konfliktů
- respektuje nutnost tolerance k lidem odlišné kulturní, názorové a zájmové orientace
- pozná základní práva a povinnosti občana našeho státu
- uvědomí si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- rozeznává různé způsoby nabývání státního občanství a jeho podmínky
- uvědomuje si nutnost tolerance k národnostním, kulturním a sociálním menšinám
- navrhuje způsoby řešení případných konfliktů s rasistickým či jinak netolerantním podtextem
- seznámí se se vznikem a vývojem státu, s druhy politického zřízení
- rozdělí druhy moci v demokratickém státě
- popíše systém orgánů a institucí, které se zabývají správou a řízením naší země
- objasní základní principy demokratických voleb, popíše volební soustavu naší země
- rozlišuje druhy politických stran v politickém spektru
- seznámí se se systémem vnější a vnitřní ochrany našeho státu
- pozná možnosti, jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu, posoudí význam účasti naší armády v zahraničních misích

- objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru
- kriticky přistupuje k působení médií na politickou realitu
- popíše nutnost vzájemné solidarity pro dosažení sociálního smíru a nástroje, kterými stát tohoto smíru dosahuje (systém sociálních dávek a pobídek)
- pozná nástroje, které stát používá k udržení pořádku, vymáhání práva a postihu těch, kteří právní normy překračují
- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- rozlišuje trestný čin a přešůpek, uvede instituce, které se jimi zabývají, vyhledá konkrétní příklady
- uvědomuje si základní náležitosti při uzavírání smluv
- zná rizika, která vyplývají z nedodržení smluv
- chrání duševní vlastnictví
- je schopen provést jednoduchý právní úkon
- zodpovědně přistupuje k výběru budoucího povolání
- seznámí se s možnostmi vybraného povolání na trhu práce
- zhodnotí vlastní osobnostní potenciál s ohledem na dosažení svých cílů
- uvědomí si význam vůle při překonávání překážek
- rozlišuje aktivní a konzumní životní styl
- prohloubí svoje poznatky o penězích – rozlišuje pojmy valuty a devizy
- pozná výhody bezhotovostního platebního styku, na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
- rozliší spořicí a úvěrové produkty, posoudí jejich výhodnost
- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

Učivo

- vztahy mezi lidmi
- lidská práva, práva menšin
- ochrana státu – povinnosti občana při jejím zajištění
- právní základy státu
- principy demokracie
- státní správa a samospráva
- právo v každodenním životě
- protiprávní jednání
- politické spektrum
- osobní rozvoj
- životní perspektivy
- banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a získávání prostředků
- bezhotovostní platební styk
- spořicí účty, úvěry

Přesahy a vazby

Z – národnostní menšiny

Prč – volba povolání

Průřezová témata

OSV – mezilidské vztahy (porušování lidských práv) – práce s dokumenty

OSV – řešení problémů (životní perspektivy – volba povolání) - exkurze

VDO – formy participace občanů (politické spektrum) – výklad

MUV – kulturní diference (národnostní menšiny) – sběr a třídění informací

EV – formuluje a odůvodní vlastní stanovisko k řešení daného problému (Vztah člověka k prostředí)

- zhodnotí, zda je v případě daného problému třeba něco udělat, zda se má do jeho řešení zapojit a jak (Vztah člověka k prostředí)

- navrhne příklady a realisticky naplánuje, jak by mohl svým chováním přispět k řešení daného problému, odhadne, jaké bude mít jeho chování důsledky (Vztah člověka k prostředí)

9. ročník

Dílčí výstupy

- žák rozdělí projevy života, pozná význam citů a potřeb pro kvalitní život
- rozezná kvalitní osobní vlastnosti a uvědomí si jejich potřebu pro svůj osobní i pracovní život
- seznámí se s pojmem stres, navrhne způsoby řešení stresových situací
- posoudí význam náboženství pro psychický vývoj jedince
- seznámí se s hlavními náboženstvími světa
- uvědomuje si nutnost pozitivních vztahů s lidmi ve svém okolí
- posoudí nutnost kvalitního výběru povolání pro budoucí život
- seznámí se s některými základními principy pracovního práva
- posoudí pracovní příležitosti v regionu a svoje šance na uplatnění na trhu práce v regionu
- vyloží význam ústavy a zákonů pro běžný občanský život
- seznámí se s jednotlivými částmi Ústavy ČR
- popíše právní řád naší země a systém rozdělení státní moci
- pozná základní ekonomické pojmy
- sestaví výrobní kalkulaci, vypočítá zisk, pozná tvorbu cen, vliv nabídky a poptávky
- popíše fungování bank
- rozliší úrok ze spoření a úrok z úvěru
- rozlišuje hospodářskou a sociální politiku státu, posoudí zdroje a výdaje státního rozpočtu, navrhne případné změny
- na konkrétních příkladech pozná pojem inflace
- pozná daňový systém naší ekonomiky
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklad dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané
- seznámí se s principy fungování tržního hospodářství a s postavením naší ekonomiky ve světě
- na příkladu chování kupujícího a prodávajícího vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže princip tvorby ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz

- vysvětlí podstatu pojmů hmotné a duchovní bohatství
- pozná vývoj a strukturu Evropské unie
- posoudí dopady našeho členství v EU na každodenní život obyvatel
- uvede příklady dalších mezinárodních organizací, jejichž jsme členem
- posoudí výhody členství našeho státu v mezinárodních společenstvích

Učivo

- vnitřní svět člověka, stres a jeho řešení
- člověk a pracovní život – zákoník práce
- právní základy státu, práva spotřebitele
- výroba, obchod, služby
- principy tržního hospodářství
- výrobní kalkulace, zisk, tvorba ceny, inflace
- státní rozpočet – typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní
- peníze, měny, burza, úroky
- mezinárodní spolupráce, nadnárodní společenství
- evropská integrace, historie, symboly a instituce EU, společná evropská měna, Rada Evropy

Přesahy a vazby

Z – státy EU, mezinárodní společenství, světová náboženství, hospodářské sektory

VýZ – sebepoznání

Prč – volba povolání

Čj – životopis, reklama – tržní hospodářství

Průřezová témata

OSV – psychohygienu (řešení stresových situací) – práce s textem

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (nadnárodní společenství) – sběr a třídění informací

VMEGS – objevujeme Evropu a svět (historie, symboly a instituce EU) – sběr a třídění informací

MUV – princip sociálního smíru a solidarity (zákoník práce) - výklad

Vzdělávací oblast:

Člověk a příroda

Vzdělávací předmět:

Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět od 6. do 9. ročníku. Hlavním cílem je, aby žák prostřednictvím svých činností porozuměl fyzikálním zákonitostem přírodních procesů, aby uměl fyzikální poznatky uplatnit v praktickém životě, aby se na základě získaných poznatků dokázal rozhodnout ve prospěch ochrany přírody a principů udržitelného rozvoje. Ve všech čtyřech ročnících je časová dotace 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v učebně fyziky, kde je k dispozici zpětný projektor, televize s videem a dataprojektorem. V jednotlivých lavicích jsou umístěny rozvody stejnosměrného i střídavého proudu. Při výuce jsou využívány různé pomůcky a modely. Výuka také probíhá v učebně informatiky, kde žáci využívají výukových programů a na internetu vyhledávají informace potřebné při

realizaci některých projektů. V rámci výuky se žáci zúčastňují exkurze do jaderné elektrárny Dukovany, popř. vodní elektrárny Dalešice a planetária v Brně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k používání správných odborných termínů a symbolů pro zápis fyzikálního vyjádření skutečnosti
- učíme je vyhledávat a zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívat je k dalšímu učení
- provádíme fyzikální experimenty a pozorování, získané výsledky porovnáváme, posuzujeme a vyvozujeme z nich závěry
- získané poznatky propojujeme se znalostmi z dalších oborů

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáka rozpoznat fyzikální problém, využívat vlastního úsudku a zkušeností při jeho řešení
- při řešení problému preferujeme využívání předchozích poznatků a zkušeností
- podporujeme žáky při hledání více řešení problému, pokud jsou možná

Kompetence komunikativní:

- nacvičujeme přesnou formulaci a vyjadřování myšlenek a postupů v logickém sledu
- vedeme k naslouchání vysvětlení fyzikálních jevů a pojmů spolužáky či učitelem a k porozumění
- zaměřujeme se na to, aby se žák orientoval v různých typech schémat, obrázků, grafů a tabulek a získával z nich údaje.
- při řešení úloh ve skupině a při vysvětlování postupů řešení vyžadujeme výstižné a kultivované vyjadřování

Kompetence sociální a personální:

- navozujeme takové situace, aby žák samostatným řešením přiměřeně fyzicky náročných úloh dosahoval pocitu sebeuspokojení
- podporujeme spolupráci ve skupině
- zařazujeme diskusi nad probíranými tématy
- učíme žáky poskytnout pomoc při řešení problému nebo o ni požádat

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k poznání možnosti využití i zneužití fyzikálních jevů (jaderné zbraně, havárie)
- zabýváme se příčinami zhoršení životního prostředí
- seznamujeme s poskytnutím pomoci dle svých možností v situacích ohrožujících život a zdraví člověka (při úrazu el. proudem)

Kompetence pracovní:

- zaměřujeme se na plánování činností, kdy žák provádí pozorování a měření, experimenty získané údaje sestavuje do tabulek a dále zpracovává
- vyžadujeme bezpečnou manipulaci s používanými pomůckami, materiály a zařízeními
- učíme žáky dodržovat pravidla pro bezpečné zacházení se zdroji el. napětí, s el. spotřebiči

6. ročník

Dílčí výstupy

- žák rozliší, zda se jedná o látku či těleso, a uvede příklady látek a těles
- na modelu popíše složení atomu a atomového jádra, ze znalosti počtu protonů v jádře a počtu elektronů v obalu určí, zda se jedná o kladný, záporný iont, nebo neutrální atom
- uvede konkrétní příklady jevů, které dokazují, že se částice látek neustále a neuspořádaně pohybují a vzájemně na sebe působí
- určí skupenství dané látky, látky podle skupenství roztřídí, pojmenuje změny skupenství
- předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při změně jeho teploty, uvede praktické využití
- vybere vhodné měřidlo a změří délku, objem, hmotnost, teplotu tělesa, čas, převede jednotky
- vypočítá hustotu, hmotnost či objem ze vztahu pro výpočet hustoty, vyhledá hustotu dané látky v tabulkách, využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů
- využívá praktické poznatky o působení magnetického pole na magnet a feromagnetické látky, znázorní magnetické pole magnetickými indukčními čarami a určí jejich směr, ověří existenci magnetického pole v daném místě, pojmenuje části elektromagnetu a popíše jeho využití
- předvede elektrování tělesa, určí souhlasné a nesouhlasné náboje a jejich vzájemné působení
- rozdělí podle pokusu látky na vodiče a izolanty, sestaví podle jednoduchého schématu nerozvětvený a rozvětvený elektrický obvod
- určí směr gravitační síly a využije získané údaje v konkrétních situacích

Učivo

- tělesa a látky, částicová stavba látek, skupenství, změny skupenství, difúze
- fyzikální veličiny a jejich měření – délka, objem, hmotnost, hustota, čas, teplota, síla
- magnetické pole, magnetická síla
- elektrické pole, elektrování těles
- elektrický obvod – vodiče a izolanty, zdroj napětí, spotřebič, spínač, rozvětvený elektrický obvod
- bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními
- gravitační síla

Přesahy a vazby

M – fyzikální jednotky

Prč – měření fyzikálních veličin

7. ročník

Dílčí výstupy

- žák rozhodne, zda je těleso v klidu nebo v pohybu vzhledem k jinému tělesu; rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná

- využívá s porozuměním při řešení problémů vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
- posoudí v konkrétní situaci, které dva objekty na sebe působí; změří velikost působící síly; určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici
- používá vztah mezi gravitační silou a hmotností při řešení úloh
- využívá Newtonovy pohybové zákony při objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích
- využívá Pascalův zákon pro řešení konkrétních jednoduchých úloh; v jednoduchých konkrétních případech určí hydrostatický tlak
- z porovnání gravitační a vztlakové síly působící na těleso v kapalině předpoví, zda se bude těleso potápět, plovat nebo vznášet
- určí, zda je v nádobě přetlak nebo podtlak; změří atmosférický tlak nanometrem
- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení úloh
- rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých optických prostředích, zda se světlo láme od kolmice nebo ke kolmici a využívá toho při znázornění průchodu světla čočkami

Učivo

- klid a pohyb tělesa; pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, pohyb přímočarý a křivočarý; dráha, rychlost rovnoměrného pohybu, průměrná rychlost; jednotky rychlosti
- vzájemné působení dvou těles; síla
- gravitační pole a gravitační síla
- tlaková síla a tlak, třecí síla – ovlivnění třecí síly v praxi
- skládání dvou sil stejných a opačných směrů; rovnováha sil; těžiště tělesa
- Newtonovy pohybové zákony - první, druhý (kvalitativně), třetí
- rovnováha na páce a pevné kladce
- Pascalův zákon – hydraulická zařízení
- hydrostatický tlak
- atmosférický tlak – souvislost s některými jevy v atmosféře
- vztlaková síla, Archimédův zákon, plování, potápění a vznášení se těles v klidných tekutinách
- tlak plynu v uzavřené nádobě, přetlak, podtlak
- vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, vypuklém a dutém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem

Přesahy a vazby

M – fyzikální jednotky

Př – optika, zobrazení lomem spojkou – lidské oko

8. ročník

Dílčí výstupy

- žák určí v jednoduchých případech práci vykonanou působící silou; využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, prací a časem

- využívá souvislost mezi konáním práce a polohovou, resp. pohybovou energií při řešení konkrétních úloh; porovná pohybové energie těles; určí polohovou gravitační energii při řešení konkrétních úloh;
- určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem; rozliší základní změny skupenství
- rozezná zdroj zvuku, předvede vznik zvuku, kvalitativně analyzuje vhodnost daného prostředí pro šíření zvuku
- posoudí možnosti zmenšování vlivu hluku na životní prostředí
- sestaví podle schématu el. obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu; změří el. proud a napětí; využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických úloh

Učivo

- práce, výkon; polohová a pohybová energie; vnitřní energie a její změna; teplo
- změny skupenství – tání, tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a var, kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny
- vznik zvuku, šíření v různých prostředích; rychlost šíření zvuku v závislosti na prostředí; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu; hlasitost
- elektrická síla, el. náboj, el. pole, el. napětí; el. proud, tepelné účinky el. proudu; elektrický odpor; Ohmův zákon; výsledné napětí, proud a odpor vodičů spojených za sebou a vedle sebe; reostat; el. práce, el. výkon

Přesahy a vazby

Ch – model atomu

Ch, Prč, PŘ, VýZ, Tv – ochrana zdraví, první pomoc

Prč – zapojení jednoduchých elektrických obvodů, elektrotechnické součástky

9. ročník

Dílčí výstupy

- žák sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu; změří el. proud a el. napětí
- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem; objasní vliv změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného proudu; objasní podstatu stejnosměrného elektromotoru
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého; charakterizuje střídavý proud
- rozliší polovodič na základě analýzy jeho vlastností
- zapojí správně polovodičovou diodu
- popíše jadernou energii, jaderné zařízení, řetězovou reakci, jaderný reaktor
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí
- objasní kvalitativně pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců kolem planet
- odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností

Učivo

- elektromagnetická indukce; stejnosměrný elektromotor; střídavý proud; transformátor; bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními
- vedení el. proudu v kapalinách a plynech

- vedení el. proudu v polovodičích – polovodičová dioda
- elektromagnetické vlny a záření; zdroje záření
- princip jednoduchých optických přístrojů
- jaderná energie; štěpná reakce; jaderný reaktor; jaderná elektrárna, jaderný odpad; ochrana lidí před radioaktivním zářením
- obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie
- sluneční soustava – její hlavní části
- hvězdy – jejich složení

Přesahy a vazby

Aj, D – lety do vesmíru

Ch - ionty

Průřezová témata

OSV – seberegulace a sebeorganizace (bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními) – instruktáž, diskuse

Vzdělávací oblast:

Člověk a příroda

Vzdělávací předmět:

Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

K hlavním vzdělávacím cílům předmětu patří poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikace v praktickém životě, rozvíjení pozorování, experimentování, vytváření a ověřování hypotézy, vyvozování závěrů a jejich interpretace.

V předmětu chemie směřujeme výuku k naplnění ještě tří specifických cílů. Podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání chemických zákonitostí, využívání jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů v praktických situacích. Získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů. Získávání dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytovat první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

K naplnění vzdělávacích cílů v chemii používáme frontální výuku spojenou s praktickým cvičením, nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů, projektové vyučování, práci ve skupinách, demonstrační pokusy, videoprogramy i programy na PC.

Výuka probíhá v učebně chemie, která je vybavena videotechnikou i laboratorním centrem. Kabinet je vybaven potřebnými chemikáliemi i laboratorními pomůckami. Pro žáky i učitele je závazný pracovní řád učebny i kabinetu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učíme žáka správně používat chemické termíny, značky a symboly
- vedeme k samostatnosti při pozorování a experimentech, při porovnávání výsledků a vyvozování závěrů

- dbáme na vyhledávání souvislostí mezi chemickými jevy

Kompetence k řešení problémů

- motivujeme žáky k nacházení příkladů chemických jevů a dějů z běžné praxe a k vysvětlení jejich podstaty
- společně promýšlíme pracovní postupy praktických cvičení a laboratorních prací
- motivujeme k samostatní při volbě vhodných způsobů řešení problémů a k užívání logických postupů

Kompetence komunikativní

- vyžadujeme, aby žák používal správné chemické názvosloví
- vedeme k využití všech komunikačních a informačních prostředků a technologií
- podporujeme výstižné, logické a souvislé vyjadřování vlastních myšlenek žáka

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme spolupráci ve skupině při řešení společného úkolu, vedeme k přijetí role, která pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- samostatným řešením laboratorního úkolu vedeme k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- netolerujeme porušování pravidel pro práci s chemickými látkami, řádu učebny a laboratorního řádu
- učíme žáka chápat základní ekologické souvislosti a enviromentální problémy, respektujeme požadavky na kvalitní životní prostředí
- nacvičujeme zodpovědné chování v krizových situacích – při ohrožení chemickými látkami umí přivolat pomoc a poskytnout první pomoc
- rozvíjíme chápání výhod dodržování pravidel zdravého životního stylu

Kompetence pracovní

- učíme žáka správně, šetrně a bezpečně používat laboratorní pomůcky, nástroje a vybavení učebny
- vyžadujeme dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce s ohledem na ochranu zdraví i životního prostředí
- zaměřujeme se na to, aby byl žák schopen získané znalosti a dovednosti využívat v praxi a při přípravě na budoucí povolání

8. ročník

Dílčí výstupy

- žák dodržuje zásady bezpečné práce v laboratoři, posoudí rizikovost a bezpečnost látek, poskytne a přivolá první pomoc při úrazech
- popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek
- používá správně pojmy chemicky čistá látka a směs
- vypočítá složení roztoků, připraví roztok daného složení, objasní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek
- navrhne postup a oddělí složky běžných směsí, uvede příklady oddělování složek v praxi a jejich využití
- rozliší druhy vod, přiřadí jejich použití a výskyt

- uvede příklady znečištění vody a vzduchu v pracovním prostředí a v domácnosti, zdůvodní nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění
- používá správně a v souvislostech pojmy atom a molekula
- rozezná chemický prvek a sloučeninu, používá jejich názvy, značky a vzorce
- vyhledává souvislosti v periodické soustavě prvků, rozlišuje kovy a nekovy a odvozuje jejich vlastnosti
- zapíše a přečte nejjednodušší chemické rovnice, určí výchozí látky a produkty a s použitím zákona zachování hmotnosti vypočítá jejich hmotnosti
- předpoví, jak faktory ovlivní průběh chemických reakcí v praxi a jak předcházet jejich nebezpečnému průběhu
- popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů, halogenidů, kyselin, hydroxidů a solí a objasní jejich vliv na životní prostředí a na zdraví, ovládá jejich názvosloví
- vysvětlí vznik kyselých dešťů a jejich působení na životní prostředí a navrhne, jak jim předcházet
- prakticky určí kyselost a zásaditost roztoku pomocí indikátoru na stupnici pH a vyhledá příklady praktického využití neutralizace

Učivo

- vlastnosti látek, zásady bezpečné práce
- nebezpečné látky a přípravky – H věty, P – věty, piktogramy a jejich význam
- směsi, voda, vzduch
- částicové složení látek, prvky, chemické sloučeniny (názvosloví)
- chemické reakce, klasifikace chemických reakcí, faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí
- oxidy, kyseliny a hydroxidy, soli kyslíkaté a bezkyslíkaté

Přesahy a vazby

F – ionty

Z, F – podnebí ČR, inverze, kyselá dešť

F, P, V, Pr, Tv – ochrana zdraví, první pomoc

M – slovní úlohy – směsi, roztoky

Průřezová témata

OSV – seberegulace a sebeorganizace (zásady bezpečnosti práce) - výklad

9. ročník

Dílčí výstupy

- dodržuje zásady bezpečné práce v chemické laboratoři, posoudí rizikovost a bezpečnost vybraných látek, poskytne a přivolá první pomoc
- charakterizuje jednoduché uhlovodíky, ovládá názvosloví, uvede jejich zdroje, vlastnosti a využití
- porovná využití fosilních a vyráběných paliv jako zdrojů energie, popíše zpracování ropy a vyhledá příklady využití produktů
- navrhne a zdůvodní nejefektivnější jednání při haváriích, požárech a úniku nebezpečných látek
- roztrídí deriváty uhlovodíků, ovládá jejich názvosloví, u vybraných derivátů uvede vlastnosti, využití a zdroje

- stanoví výchozí látky, produkty a podmínky fotosyntézy
- porozumí procesu biochemického zpracování bílkovin, tuků, sacharidů a uvede příklady využití produktů
- vyjmenuje zdroje vybraných bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů, vyhledá zdroje a vysvětlí jejich význam v lidském těle
- uvede příklady důležitých chemických reakcí, roztřídí je a vyvodí jejich využití
- vyhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin a posoudí obnovitelné a neobnovitelné zdroje a trvale udržitelný rozvoj na Zemi
- orientuje se v přípravě a využití vybraných látek v denním životě a určí jejich vliv na zdraví člověka a životní prostředí

Učivo

- uhlovodíky, paliva, deriváty uhlovodíků, přírodní látky
- mimořádné události
- chemie a elektřina
- chemický průmysl v ČR
- plasty a syntetická vlákna
- léčiva a návykové látky
- hořlaviny
- detergenty, pesticidy a insekticidy
- průmyslová hnojiva
- tepelně zpracované materiály

Přesahy a vazby

Z, Př – globální ekologické problémy
Z – energetické zdroje surovin

Průřezová témata

OSV – psychohygiena (návykové látky) - projekt

OSV – mezilidské vztahy (léčiva) – sběr a třídění informací

EV – navrhne možné scénáře vývoje lidské společnosti po vyčerpání některých surovin (Základní podmínky života)

Vzdělávací oblast:

Člověk a příroda

Vzdělávací předmět:

Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku vždy 2 hodiny týdně. Obsah učiva je vybrán a strukturován tak, aby si žák v průběhu vzdělávání vytvořil ucelenou představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou, aby uměl aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě a aby byl podchycen a rozvíjen jeho zájem o přírodu a o přírodniny.

Podle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou během výuky uplatňovány různé metody a formy práce, např. frontální výuka s demonstračními pomůckami, krátkodobé projekty a skupinové práce s využitím přírodnin, pracovních listů a odborné literatury. Velmi důležitou součástí výuky přírodopisu jsou laboratorní

práce, ve kterých žák získává nové poznatky nejčastěji na základě pozorování a pokusu. Do výuky jsou též zařazovány přírodovědné vycházky.

Výuka Přírodopisu probíhá v odborné učebně přírodopisu, kde je k dispozici zpětný projektor a televize s DVD - přehrávačem. K práci na laboratorních pracích slouží 15 školních mikroskopů s preparačními sadami a 1 mikroskop pro učitele s možností napojení na televizní obrazovku. Ve výuce jsou používány různé přírodniny a modely z kabinetu přírodopisu, kde je také např. sbírka vycpaných ptáků a savců. V přírodopise také využíváme různé výukové programy, které jsou nainstalovány na PC v počítačové učebně. Zde také na internetu získáváme informace potřebné např. pro realizaci projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- procvičujeme správné používání odborné terminologie
- učíme vyhledávat a třídit potřebné informace týkající se živé a neživé přírody, porovnávat a využívat je v praktickém životě
- rozvíjíme dovednost vybírat a využívat vhodné způsoby, metody a strategie pro efektivní učení

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáka k samostatnému řešení problémů, k volbě vhodného způsobu řešení a k formulaci závěrů
- zaměřujeme se na ověření praktické správnosti řešení problémů
- zařazujeme aplikování osvědčených postupů pro řešení obdobných problémových situací

Kompetence komunikativní

- posilujeme dovednost komunikace při práci ve skupinách a respektování názoru ostatních
- vedeme žáka k tomu, aby dokázal obhájit svá tvrzení v diskusi
- dáváme prostor k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- při prezentaci projektů učíme žáka hodnotit výsledky jeho práce, reagovat na hodnocení ostatních žáků a přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

- posilujeme schopnost spolupracovat ve skupině
- vedeme žáky k utváření příjemné atmosféry při práci v týmu
- dbáme na to, aby žák v případě potřeby dokázal požádat o pomoc spolužáka nebo vyučujícího

Kompetence občanské

- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- podporujeme zodpovědné rozhodování při práci, které vede k pocitu zodpovědnosti a sebedůvěry
- na příkladech učíme žáka chápat základní ekologické souvislosti a problémy životního prostředí jako problémy celé společnosti

Kompetence pracovní

- při práci na laboratorních pracích netolerujeme porušování pravidel bezpečnosti práce, při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami dodržujeme pravidla hygieny
- dbáme na to, aby se zapůjčeným materiálem a přístroji pracoval žák šetrně a ekonomicky
- zařazujeme takové úkoly, aby si žák na základě vlastního pozorování a prováděných pokusů ověřil informace získané z různých informačních zdrojů

6. ročník

Dílčí výstupy

- popíše stavbu Země, orientuje se v daném přehledu živých organismů, třídí organismy, rozlišuje jednotlivé projevy a podmínky života na Zemi, vysvětlí podstatu fotosyntézy a nakreslí schéma
- provede náčrt stavby buňky, najde rozdíly ve stavbě buňky bakteriální, živočišné a rostlinné, rozlišuje jednobuněčné a mnohobuněčné organismy, vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců, používá s porozuměním základní pojmy týkající se ekologie, uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a popíše vztahy mezi nimi
- ovládá práci s lupou a s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát, dodržuje pravidla bezpečnosti práce
- uvede na příkladech význam virů a bakterií, porovná stavbu jejich těla, uvede na příkladech způsoby výživy hub, určí naše neznámější jedlé, nejedlé a jedovaté houby s plodnicemi, rozlišuje dva organismy ve stélce lišejníků, objasní jejich funkci
- charakterizuje jednotlivé skupiny probíraných živých organismů, zařadí je do systému, rozlišuje a porovnává jednotlivé zástupce, u vybraných zástupců popíše vnitřní a vnější stavbu jejich těla, rozpozná, porovná a objasní funkci jednotlivých orgánů, vysvětlí způsob jejich rozmnožování, na základě pozorování odvodí základní projevy chování živočichů v přírodě, uvede příklady jejich způsobu života

Učivo

- vznik a vývoj Země, uspořádání živého světa, podmínky života na Zemi, fotosyntéza, projevy života
- buňka, rozmnožování a výživa buňky, jednobuněčnost a mnohobuněčnost
- vzájemné vztahy organismů v přírodě, ekologie
- mikroskop, laboratorní práce
- viry, bakterie, lišejníky, houby, řasy
- prvoci, žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, klepítkatci, korýši, vzdušnicovci, hmyz s proměnou dokonalou a nedokonalou

Přesahy a vazby

Z – biosféra, stavba Země

Aj, Z – vesmír, planety

Průřezová témata

EV – na základě znalosti různých potravních vztahů vyhledá výjimky (Ekosystémy)

- popíše koloběh prvků a látek na Zemi, identifikuje a vyhodnotí změny v přirozeném koloběhu způsobené lidskou činností (Základní podmínky života)
- vysvětlí, jak je početnost a rozmístění organismů ovlivňováno množstvím dostupné energie a různých forem látek a vztahy s jinými organismy (Základní podmínky života)

7. ročník

Dílčí výstupy

- žák vysvětlí význam a zásady třídění organismů, orientuje se v základních taxonomických jednotkách, objasní rozdíl mezi strunatci a obratlovcí, rozdělí zástupce obratlovců na základě pozorování jejich charakteristických znaků do jednotlivých tříd, objasní na příkladech jejich přizpůsobení danému prostředí a jejich postavení v potravním řetězci, chápe vývojové zdokonalení jednotlivých tříd obratlovců, rozlišuje a porovnává vybrané zástupce kruhoústých, ryb, paryb, obojživelníků, plazů a ptáků, popíše jejich vnitřní a vnější stavbu těla, objasní funkci jednotlivých orgánů, vysvětlí způsob jejich rozmnožování, poskytne první pomoc při uštknutí hadem
- objasní vývoj rostlin a jejich přechod na souš, popíše nejstarší suchozemské rostliny
- rozlišuje nižší a vyšší rostliny a doloží rozdíl mezi nimi na příkladech, vysvětlí rozdíl mezi rostlinami výtrusnými a semennými, rozlišuje a porovnává vybrané zástupce mechorostů a kapradorostů, rostlin nahosemenných, krytosemenných jednoděložných a krytosemenných dvouděložných, třídí vybrané zástupce krytosemenných rostlin na základě rozlišování charakteristických znaků do čeledí, probírané čeledi stručně charakterizuje, popíše a porovná stavbu těla probíraných zástupců rostlin a určí jejich charakteristické znaky
- na základě pozorování odvodí uspořádání rostlinného těla, vysvětlí na příkladech pojmy buňka, pletivo, orgán, vysvětlí funkci jednotlivých částí rostlinného těla (kořen, stonek, list, květ a plod), provede jednoduchý náčrt jejich stavby, určí jejich funkci a vzájemný vztah, rozlišuje a porovnává druhy stonků, vybraná květenství a druhy plodů, přiřazuje k nim konkrétní zástupce rostlin, charakterizuje rozdíl mezi opylením a oplozením
- navrhuje způsoby ochrany rostlin, diskutuje o jejich významu v přírodě a pro člověka, určí přizpůsobení vybraných zástupců rostlin podmínkám prostředí a jejich závislost na něm, charakterizuje společenstvo lesů, vod a mokřadů, luk, polí a sídelních aglomerací
- pracuje s jednoduchými botanickými klíči a s atlasy, chápe význam charakteristických znaků pro určování rostlin, vyrobí jednoduchý herbář včetně vylisování daného zástupce rostlin, provede zjednodušený popis položek v herbáři

Učivo

- systém živočichů – strunatci, obratlovcí, kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci (význam a zásady třídění organismů)
- vývoj rostlin, přechod rostlin na souš
- systém rostlin – rostliny výtrusné (mechorosty a kapradorosty), rostliny nahosemenné, krytosemenné rostliny jednoděložné a dvouděložné

- stavba těla semenných rostlin – pletiva, kořen, stonek, list, květ, květenství, opylení a oplození, semena a plody, rozmnožování rostlin
- význam rostlin a jejich ochrana, společenstva
- herbář, práce se zjednodušenými klíči a s atlasy

Přesahy a vazby

Z – biosféra Asie, Ameriky, Evropy

Prč – výroba herbáře

Vv – přírodovědná kresba

Průřezová témata

OSV – kreativita (herbář) – laboratorní práce

EV – vysvětlí princip vazeb mezi jednotlivými úrovněmi organizace živých organismů (Ekosystémy)

- používá složitější pomůcky, přístroje a pokusy ke zkoumání přírodních dějů a zjišťování stavu přírodního prostředí (Lidské aktivity)

- shromažďuje a porovnává informace z vlastního pozorování a z různých informačních zdrojů, rozhovorů či dotazníků, shromážděná data vyhodnotí (Lidské aktivity)

8. ročník

Dílčí výstupy

- žák zařadí savce do systému, stručně charakterizuje jednotlivé probírané řády savců, rozlišuje a porovnává jednotlivé zástupce, třídí savce a posoudí jejich přizpůsobení k životu na souši, ve vzduchu a ve vodě, u vybraných zástupců popíše stavbu jejich těla a objasní funkci orgánů, uvede příklady způsobu jejich života a výživy vzhledem k potravnímu řetězci
- orientuje se na mapě rozšíření živočichů na Zemi a vyhledá v ní jednotlivé zoogeografické oblasti, vysvětlí, proč člověk domestikoval některé druhy živočichů, a vybere příklady domestikace, zhodnotí význam živočichů v přírodě a pro člověka, navrhuje způsoby ochrany živočichů
- používá s pochopením základní pojmy z oboru etologie, rozlišuje základní druhy chování živočichů, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy
- používá s porozuměním pojmy genetika, gen a chromozom, uvede na příkladech z praktického života význam dědičnosti, objasní princip přenosu dědičných vlastností a jeho důsledky ve šlechtitelství a v chovatelství
- stanoví znaky společné pro člověka s ostatními savci a znaky typické pouze pro člověka, určí jednotlivé etapy ve vývoji jedince od početí až do stáří, tyto etapy charakterizuje
- rozlišuje a vysvětlí na příkladech pojmy buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava a organismus, popíše polohu a vysvětlí stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla s ohledem na jejich vzájemné vztahy, u vybraných orgánů a orgánových soustav nakreslí a popíše schéma, objasní význam soustav tvořících oporu a tvar těla, pojmenuje a popíše vybrané kosti, svaly, části trávicí, dýchací, oběhové a pohlavní soustavy, vysvětlí význam a popíše funkci jednotlivých smyslových orgánů, posoudí a porovná vliv nejdůležitějších hormonů na řízení lidského organismu

- aplikuje zásady první pomoci, objasní pojmy infekce, epidemie, karanténa, imunita, prevence a zdravý životní styl, rozlišuje příčiny a případně i příznaky běžných onemocnění, uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, třídí informace a údaje o problematice zdravého životního stylu a zpracovává je

Učivo

- systém živočichů – savci
- rozšíření, význam a ochrana živočichů
- etologie, projevy chování živočichů
- genetika, významní biologové a jejich objevy
- vývin člověka, období lidského života
- biologie člověka – buňky, tkáně a orgány, orgánové soustavy (soustava opěrná a svalová, trávicí a dýchací, tělní tekutiny, soustava oběhová, vylučovací a kožní, nervová soustava, smyslové orgány, žlázy s vnitřní sekrecí, pohlavní soustava, rozmnožování)
- nemoci, úrazy a jejich prevence, zásady první pomoci, člověk a zdraví, hygiena duševní činnosti, zdravý životní styl, epidemie
- exkurze (environmentální zaměření)
- pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka

Přesahy a vazby

Hv, VýZ – dospívání, mutace, hlasová hygiena

VýZ – sexuální chování, zdravý životní styl

Průřezová témata

EV – na konkrétních příkladech vysvětlí vzájemnou provázanost organismů a prostředí a zhodnotí důsledky jejího narušení (Ekosystémy)

- prezentuje vyhodnocené informace pomocí tabulek, grafů a schémat, data interpretuje (Lidské aktivity)

- závěry svých výzkumů prezentuje ostatním žákům či skupině (Lidské aktivity)

9. ročník

Dílčí výstupy

- diskutuje o názorech na vznik Země a života na Zemi, třídí informace o vesmíru, popíše stavbu Země, zváží vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života
- posoudí rozdíl mezi vnitřními a vnějšími geologickými procesy, tyto rozdíly doloží na příkladech, vysvětlí působení a důsledky horotvorné činnosti, zemětřesení, sopečné činnosti, činnosti vody, ledovce, větru a organismů, vysvětlí pojmy zvětrávání a eroze, uvede příklady působení geologických činitelů v místě svého bydliště
- vysvětlí základní pojmy z oboru mineralogie a petrologie, chápe význam fyzikálních a chemických vlastností nerostů pro jejich určení, orientuje se ve stupnici tvrdosti a využívá ji při určování nerostů, určí a stručně popíše vybrané zástupce minerálů a zařadí je do zjednodušeného mineralogického systému, rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné, vysvětlí pojem geologický oběh hornin, určí a stručně popíše vybrané zástupce hornin, objasní jejich původ
- orientuje se v jednotlivých érách vývoje Země, každé období charakterizuje se zaměřením na vývoj zemské kůry a života, rozlišuje jednotlivá geologická

období podle charakteristických znaků, vyhledává a třídí informace o prahorách, starohorách, prvohorách, druhohorách, třetihorách a čtvrtohorách, sestaví přehled éry vývoje Země se stručnou charakteristikou

- popíše geologický vývoj území České republiky, orientuje se na mapě její geologické stavby
- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka, každý stupeň stručně charakterizuje a uvede období jeho výskytu
- posoudí význam půdotvorných činitelů pro vznik půd, rozlišuje naše hlavní typy a druhy půd
- na základě vlastního pozorování uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi, posoudí vliv činnosti člověka na podnebí a počasí, vysvětlí pojmy skleníkový efekt, smog a emise, provede jednoduchý náčrt
- v návaznosti na učivo přírodopisu v 6. ročníku používá základní pojmy týkající se ekologie a chápe význam potravních řetězců v přírodě, zváží příčiny zhoršování stavu životního prostředí, navrhuje opatření směřující k zastavení negativního působení a ke zlepšení současného stavu životního prostředí, uvede příklady kladného a záporného vlivu člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy systému, sleduje aktuální stav životního prostředí, vyhodnocuje určené ukazatele, objasní pojmy populace a společenstva a objasní na příkladě základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady a ochranu před nimi

Učivo

- stavba a vznik Země
- vnější a vnitřní geologické procesy
- mineralogie a petrologie – nerost, krystal, třídění nerostů, horniny vyvřelé, přeměněné a usazené
- éry vývoje Země – vývoj zemské kůry a organismů na Zemi
- geologický vývoj a stavba České republiky
- vývoj člověka
- pedologie - půdy a jejich druhy, ochrana
- podnebí a počasí ve vztahu k životu, význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka
- ekologie – organismy a prostředí, ochrana přírody a životního prostředí, člověk a životní prostředí (globální problémy lidstva)
- mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi.

Přesahy a vazby

Z, Ch – globální ekologické problémy

F – fyzikální a chemické vlastnosti nerostů

Průřezová témata

EV – vlastními slovy vymezení rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými surovinami a zdroji energie, uvede hlavní zásady udržitelného využívání přírodních zdrojů (Základní podmínky života)

- vysvětlí procesy utvářející povrch Země a porovná vliv přírodních procesů s těmi, které způsobuje člověk (Základní podmínky života)

Vzdělávací oblast:

Člověk a příroda

Vzdělávací předmět:

Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Zeměpis je vyučován v 6. až 9. ročníku. Umožňuje žákům osvojit si základní vědomosti o Zemi a znázorňování jejího povrchu, charakterizuje rozmístění jevů v krajinné sféře. Seznamuje žáky s přírodními a socioekonomickými podmínkami a se životem lidí v jednotlivých světadílech, vybraných státech a České republice. Umožňuje orientovat se v současném světě a jeho problémech a uvědomovat si civilizační rizika a spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi.

Časová dotace předmětu je 2 hodiny týdně v 6. až 8. ročníku, v 9. ročníku 1 hodina týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, je možno využívat počítačovou učebnu, praktická pozorování krajiny mohou probíhat v nejbližším okolí školy.

Ve výuce je využívána např. frontální výuka s demonstračními pomůckami a obrazovým materiálem prokládaná praktickou činností s mapami a pracovními listy, hry se zeměpisnou tematikou, skupinová práce, projekty. Žáci jsou vedeni k vyhledávání, posuzování a využívání informací z různých zdrojů včetně internetu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáka k tomu, aby samostatně vyhledával, třídil a zpracovával různé druhy informací (texty, obrázky, grafy, tabulky ...) z různých zdrojů dat (encyklopedie, odborné časopisy, internet...)
- učíme získané poznatky propojovat navzájem se znalostmi dalších oborů a s praxí
- vyžadujeme používání odborné terminologie
- prohlubujeme dovednost posoudit možné využití poznatků v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

- motivujeme žáka ke kladení geografických otázek a k odpovědím na ně
- nacvičujeme hledání a pojmenovávání podobných, shodných a odlišných znaků geografických objektů, jevů a procesů
- motivujeme žáka, aby se při hledání způsobu řešení problému nenechal odradit počátečními neúspěchy
- při řešení problému upřednostňujeme využívání předchozích poznatků a zkušeností

Kompetence komunikativní

- procvičujeme dovednost formulovat žákovy poznatky a názory
- vedeme k využití informačních a komunikačních prostředků
- umožňujeme žákovi vyjádřit jeho názory v logických souvislostech

- vyžadujeme výstižné a kultivované vyjadřování v ústním i písemném projevu

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci s ostatními ve skupině
- motivujeme žáka k vytvoření pozitivního vztahu a odpovědného přístupu k práci
- dbáme na to, aby žák dokázal poskytnout pomoc, popř. o ni požádat
- rozvíjíme schopnost respektovat zkušenosti a názory druhých
- vyžadujeme, aby svým vystupováním žák přispíval k upevňování dobrých mezilidských vztahů

Kompetence občanské

- učíme žáka chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- vedeme žáka k zájmu se o prostředí, v němž žije, k respektování požadavků kvalitní životní prostředí
- zaměřujeme se na dodržování zásad bezpečného pobytu a pohybu v přírodě i urbanizované krajině
- nacvičujeme zodpovědné chování v krizových situacích
- motivujeme žáka k tomu, aby dokázal ocenit krásy přírody a kulturních a historických objektů
- společně poznáváme tradice a zvyky v různých částech světa a respektuje je

Kompetence pracovní

- vyžadujeme bezpečnou manipulaci s využívanými pomůckami
- netolerujeme porušování stanovených pravidel při práci
- podporujeme systematickou a plánovitou práci s maximálním využitím pomůcek a materiálu

6. ročník

Dílčí výstupy

- žák používá s porozuměním základní geografickou terminologii a pojmy
- pracuje s různými druhy map
- orientuje se v rejstříku atlasu a pracuje s ním
- čte a vyhledává informace z dostupných grafů, tabulek a dalších zdrojů a využívá je
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě
- používá a vysvětluje základní pojmy astronomie (vesmír, planeta, hvězda)
- objasní postavení Země ve vesmíru, uvede důkaz kulatosti Země, rozlišuje pohyby Země a jejich důsledky
- vysvětlí význam Slunce pro život
- rozlišuje složky a prvky přírodní sféry, probíhající jevy a procesy a jejich vzájemnou souvislost
- uvede příklad vnějších a vnitřních činitelů v přírodní sféře Země, porovná jejich působení na zemský povrch
- rozlišuje a pojmenuje tvary zemského povrchu
- posoudí vliv člověka na přírodní sféru, uvede konkrétní příklady

- vyjmenuje a vyhledá na mapě jednotlivé světadíly a oceány
- charakterizuje a přiměřeně hodnotí polohu, členitost pobřeží, povrch, vodstvo, podnebí, rostlinstvo, živočišstvo, obyvatelstvo, přírodní zdroje a hospodářství Afriky, Austrálie a Oceánie, používá geografickou terminologii
- vymezení na mapě jednotlivé zeměpisné oblasti Afriky, Austrálie a Oceánie, vyhledá státy, uvede příklady hospodářských aktivit, posoudí význam (např. pro cestovní ruch), objasní zvláštnosti a specifika oblastí
- vysvětlí přírodní zvláštnosti a význam Antarktidy
- objasní význam a hospodářské využití oceánů, uvede příklady negativního působení člověka na životní prostředí oceánů

Učivo

- glóbus a mapa - glóbus, zeměpisná síť, určování zeměpisné polohy, časová pásma, druhy a obsahy map, praktická činnost s mapou, rejstřík atlasu
- vesmír, sluneční soustava, Měsíc, tvar a pohyby Země, poznávání vesmíru
- přírodní sféra Země – litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra (charakteristika, probíhající procesy, rozdělení, význam, vliv člověka na přírodu)
- regiony světa – Afrika, Austrálie, Oceánie, Antarktida, oceány

Přesahy a vazby

D – světadíly

Př – biosféra, stavba země

Aj – počasí

Aj, Př – vesmír, planety

7. ročník

Dílčí výstupy

- žák používá geografickou terminologii, pracuje s různými druhy map, vytváří vlastní myšlenková schémata, která následně uplatňuje při řešení podobných situací
- vyhledává a využívá geografické informace z různých zdrojů
- charakterizuje polohu, členitost pobřeží, povrch, vodstvo, podnebí, rostlinstvo, živočišstvo, obyvatelstvo, přírodní zdroje a hospodářství Ameriky, Asie a Evropy
- vyhledá na mapách jednotlivé zeměpisné oblasti Ameriky, Asie a Evropy, vyhledá, pojmenuje a stručně charakterizuje nejvýznamnější státy
- srovnává přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti jednotlivých oblastí
- přiměřeně hodnotí změny v jednotlivých regionech a jejich příčiny, formuluje své vlastní názory na svět a život v něm
- rozezná hlavní hospodářská a politická centra dnešního světa

Učivo:

- regiony světa – Amerika, Asie, Evropa (přírodní poměry, obyvatelstvo, hospodářství, jednotlivé oblasti, významné státy)

Přesahy a vazby

D – zámořské objevy

Čj, D – Nizozemsko – Jan Amos Komenský

Př – biosféra Asie, Ameriky, Evropy

Průřezová témata

MUV – etnický původ (obyvatelé Asie) – sběr a třídění informací

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (oblasti Evropy) - referát

VMEGS – objevujeme Evropu a svět (přírodní podmínky Evropy) – práce s textem

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (oblasti Evropy) – skupinová práce

8. ročník

Dílčí výstupy

- žák zhodnotí polohu České republiky v evropském kontextu
- vyhledá na mapách jednotlivé kraje, vymezí místní oblast
- charakterizuje přírodní poměry ČR, popíše strukturu a rozmístění obyvatelstva a sídel, přírodní zdroje, hospodářství, dopravu a cestovní ruch České republiky, vyhledá na mapách hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska hospodářských aktivit a osídlení
- přiměřeně popíše přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu a jednotlivých krajů, uvědomuje si odlišnosti
- uvede příklady zapojení ČR do mezinárodních organizací a institucí, vysvětlí možnosti dalšího rozvoje spolupráce v rámci Evropy
- pracuje s různými druhy map, používá geografickou terminologii
- vyhledává, hodnotí a využívá geografické informace z různých zdrojů
- vytváří a využívá vlastní mentální mapy
- ovládá a využívá v praxi základy praktické topografie a orientace v terénu, vytvoří jednoduchý náčrt pozorované krajiny, uplatňuje v praxi zásady bezpečného pobytu a pohybu v přírodě

Učivo

- Česká republika – poloha, historický vývoj, přírodní poměry (povrch, podnebí, vodstvo, půdy, živá příroda a její ochrana), obyvatelstvo a sídla, hospodářství, doprava a cestovní ruch, služby
- regiony České republiky (kraje) s důrazem na místní region

Přesahy a vazby

Ch – podnebí ČR, inverze, kyselá dešť

VýO – problematika národnostních menšin

Tv – topografie

Průřezová témata

VDO – občan, občanská společnost, stát (obyvatelstvo ČR) - výklad

9. ročník

Dílčí výstupy

- používá základní geografickou, kartografickou a topografickou terminologii
- vyhledává, třídí a využívá geografické informace z různých zdrojů

- pracuje s různými druhy map
- zhodnotí rozložení, strukturu, vývoj a pohyb světového obyvatelstva, porovnává dle vybraných hledisek konkrétní oblasti
- vysvětlí souvislost přírodních podmínek s funkcí sídel, rozlišuje městská a venkovská sídla
- objasní strukturu, složky a funkce světového hospodářství, vyhledá na mapách hlavní surovinové a energetické zdroje
- rozlišuje a lokalizuje na mapě jádrové a periferní oblasti, vysvětlí, které faktory ovlivňují územní rozmístění hospodářských aktivit
- rozlišuje základní pojmy politické geografie (stát, republika, monarchie)
- srovnává státy světa podle podobných a odlišných znaků
- na mapě ukáže oblasti geopolitických změn a ohniska napětí v současném světě
- jmenuje příklady nejvýznamnějších mezinárodních organizací a jejich členů
- rozlišuje složky krajiny a různé typy krajín podle vzhledu a využití, na konkrétních příkladech krajín popíše složky, znaky a funkci
- uvede příklady hlavních ekosystémů (jejich prostorové rozšíření a využití)
- vysvětlí na konkrétních příkladech závažné důsledky a rizika jednotlivých oblastí lidské činnosti na životní prostředí
- vysvětlí příčiny a důsledky hlavních globálních ekologických problémů
- uvede konkrétní příklady nástrojů k ochraně ŽP

Učivo

- geografie obyvatelstva
- hospodářský zeměpis
- politická geografie
- krajina a životní prostředí, globální ekologické problémy

Přesahy a vazby

VýO – státy Evropské unie, světová náboženství, hospodářské sektory

Prč, Ch – globální ekologické problémy, ochrana přírody

F, Ch – energetické zdroje surovin

D, M – závislosti a data (diagramy, grafy, tabulky)

Průřezová témata

VDO – principy demokracie (politický zeměpis) - výklad

VMEGS – jsme Evropané (politický zeměpis) – skupinová práce

EV – vysvětlí a na konkrétních příkladech ilustruje závislosti mezi životním prostředím a vlastním zdravím (Základní podmínky života)

- formuluje výzkumnou otázku a navrhne metody pro získání dat potřebných k jejímu zodpovězení (Lidské aktivity)

Vzdělávací oblast:
Vzdělávací předmět:

Umění a kultura
Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět hudební výchova je vyučován v 6. – 9. ročníku. V každém ročníku má časovou dotaci 1 hodinu týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách za využití audio i video techniky a různých hudebních nástrojů.

Směřuje poznávání vlivů instrumentální a vokální podoby hudby na duševní a sociální pohodu jednotlivce a na vývoj společnosti. Hudební vzdělání postupuje od spontánní činnosti poslechové, vokální, hudebně pohybové a instrumentální k činnosti řízené, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň interpretované hudby i vlastního hudebního projevu.

Charakteristické pro hudební vzdělávání je rozpoznání a rozvíjení hudebního nadání.

Ve výuce jsou využívány melodické a rytmické nástroje, zobcové flétny, keyboardy, kytary a audiotechnika.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáka k poznání smyslu a poslání hudebního vzdělání
- umožňujeme žákovi uplatnit vlastní nadání a realizovat vlastní nápady

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáka samostatně řešit problémy
- volíme vhodné způsoby interpretace skladeb a tvorby doprovodů
- vedeme žáka k používání kritického myšlení a k orientaci v hudebních stylech

Kompetence komunikativní

- upřednostňujeme užití základní hudební terminologie, znaků a symbolů
- vyžadujeme od žáka užívání kultivovaného vokálního, instrumentálního i grafického projevu

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme skupinovou práci, kdy je žák schopen převzít vedoucí úlohu, ale i podřídit se
- učíme žáky ocenit práci a zkušenosti druhých lidí
- podněcujeme vytváření pozitivní představy o vlastním hudebním projevu, která podporuje sebedůvěru

Kompetence občanské

- vedeme žáka k oceňování naší tradice a kulturního dědictví
- umožňujeme projevít pozitivní postoj k hudebnímu umění
- upevňujeme smysl pro kulturu a vlastní kreativitu
- oceňujeme aktivní zapojení do kulturního dění

Kompetence pracovní

- učíme žáka používat účelně základní doprovodné a rytmické nástroje
- vedeme žáka k využívání získaných dovedností při ochraně kulturních a společenských hodnot

6. ročník

Dílčí výstupy

- žák se seznámí se slohovým obdobím a zařadí do něj skladbu na základě výrazových prostředků
- poznává různé hudební formy
- porovnává mezi sebou skladby z hlediska jejich funkce a žánru
- pochopí a vysvětlí spojitost hudby s různými druhy umění
- popíše vznik skladby na základě inspirace skladatele
- rozšiřuje dle svých možností svůj hlasový rozsah, hospodaří správně s dechem, nasadí správně tón, artikuluje výrazně, hlasitě a jasně, dodržuje přesně rytmus a dle notového zápisu sleduje melodii
- rozpozná přednosti i nedostatky vokálního projevu a pojmenuje je
- hraje na rytmické nástroje Orffova instrumentáře
- hraje jednoduché motivy jako doprovod ke zpívaným písním na některé melodické nástroje
- zahraje melodii písně nebo skladby dle notového zápisu, popřípadě z paměti
- předvede základní taneční kroky ve 2/4 a 3/4 taktu
- taktuje při zpěvu či poslechu 2/4 a 3/4 takt
- vyjádří pohybem poslouchanou hudbu a pohybem reaguje na její změnu
- dokáže se správně orientovat v prostoru

Učivo

- rytmická cvičení, skladby hudebních skladatelů dle vlastního výběru na některý hudební nástroj Orffova instrumentáře
- notové zápisy
- hudební nauka a technika hry na nástroj
- metrum, takt (těžká a lehká doba)
- lidové a umělé písně, písně pro lidový dvojhlas
- písně pro polyfonní zpěv a kánon
- stupnice, tóniny, akordy, vlastnosti tónu
- druhy not, názvy not v rozsahu a-f₂, intervaly
- taneční lidové písně ve 2/4 a 3/4 taktu (polka, valčík, polonéza, mazurka, furiant)
- pochodová píseň – 4/4 takt
- umělecký tanec – balet, výrazový a společenský tanec
- hudební slohy a jejich základní znaky (baroko, klasicismus, romantismus)
- hudební seskupení (symfonický orchestr, komorní hudba)
- instrumentální formy
- dramatické formy (opera, opereta, muzikál, melodram, revue, kantáta, oratorium, činohra a filmová hudba)
- Národní divadlo, ze života hudebních skladatelů (Smetana, Dvořák, Suk, Fibich, Martinů, Bach, Haydn)

Přesahy a vazby

Tv – tance

Průřezová témata

OSV – kreativita (doprovod k písním) - prožitok

7. ročník

Dílčí výstupy

- Žák upevňuje a rozšiřuje svůj hlasový rozsah, zdokonaluje pěveckou techniku
- šetří dech a pracuje s ním správně
- zpívá podle svých možností, intonačně a rytmicky správně, osvojuje si svůj osobitý výraz
- rozpozná nedostatky zpěvu svého i ostatních
- hraje jednoduchý rytmický doprovod k písni, tvoří jednoduché motivy
- orientuje se v notovém zápise a interpretuje část skladby nebo celou na hudební nástroj, který ovládá
- taktuje ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- zatancuje mazurku, valčík, polku, ovládá pochod
- vyjádří pohybem hudbu, reaguje na její změny
- vysvětlí význam hudby pro společnost
- orientuje se mezi skladbami z hlediska jejich funkce a žánru
- pozná nové hudební formy
- zařadí skladbu do slohového období na základě svých zkušeností a vědomostí
- rozezná způsob provedení skladby z hlediska nástrojového seskupení
- chápe spojení hudby s jinými druhy umění

Učivo

- názvy not v rozsahu a-a2
- lidové a umělé písně jednohlasé, popř. dvojhlasé z různých historických období
- mužské a ženské hlasy, hlasová hygiena
- intonace v dur a moll
- základní harmonické funkce
- partitura
- rytmické doprovody k písním
- hra podle notového zápisu nebo z paměti
- pojem lidové a společenské tance
- hudební nástroje
- základy taktování
- vyjádření hudby pohybem
- vývoj české hudby
- světská a duchovní hudba
- hudební formy
- autor a hudební dílo (opera, koncert, variace atd.)
- nástrojová seskupení, hudební nástroje, partitura

Přesahy a vazby

Tv - tance

8. ročník

Dílčí výstupy

- žák se seznámí se zvukovou podobou vážné i populární hudby
- chápe proměnlivost estetických norem v hudbě

- formuluje své hodnotící soudy o hudbě
- vokálně interpretuje vybrané skladby jednotlivých hudebních slohů
- interpretuje některé skladby žánrů populární hudby
- tvoří předehry, doprovody především na orffovské hudební nástroje
- reaguje na změny v proudu znějící hudby
- reprodukuje pohyby prováděné při tanci a pohybových hrách
- orientuje se v notovém zápisu

Učivo

- rozdělení hudby na uměleckou a moderní
- původ hudby
- hudební slohy a jejich základní znaky (gotika, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, impresionismus, expresionismus, postmodernismus ve světě)
- původ moderní populární hudby a její vývoj (jazz, swing, rock and roll, country, rock, moderní hudební proudy)
- epigonství v populární hudbě
- stupnice, tónina, modální stupnice, transpozice
- chromatické a terciové postupy v dur i v moll
- základní harmonické funkce
- hlasová hygiena, mutace, techniky vokálního projevu
- záznam hudby, notační programy
- lidový, společenský, umělecký a moderní tanec

Přesahy a vazby

D – hudba baroka, klasicismu, romantismu

Př, VýZ – dospívání, mutace, hlasová hygiena

Aj – moderní populární hudba (jazz)

Čj – sběratelé lidové slovesnosti 19. století

Průřezová témata

MUV – kulturní diference (vývoj populární hudby) - referát

9. ročník

Dílčí výstupy

- žák využívá hudebních schopností a dovedností při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase
- orientuje se v zápise písní a skladeb a dle svých možností je realizuje
- rozpozná některé tance, volí vhodný pohybový prvek k poslouchané hudbě a předvádí jednoduchou pohybovou improvizaci
- učí se zařazovat hudbu do období
- hledá souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité výrazové prostředky a chápe jejich význam v hudbě

Učivo

- hudba v různých etapách – renesance, baroko, klasicismus, romantismus v Čechách

- vývoj české populární hudby od počátků hudebních dějin v Čechách po 90. léta 20.století
- technika v hudbě
- interpretace hudby
- rytmus, metrum, tempo, harmonizace
- opakování základních pojmů z předchozích ročníků
- základní taneční kroky tanců
- notový záznam skladeb
- hlasová hygiena, mužské a ženské hlasy

Přesahy a vazby

Čj, D – Charta 77, ineditní literatura, písničkáři

Průřezová témata

MEV – tvorba mediálního sdělení (interpretace hudby) – plakát

Vzdělávací oblast:

Umění a kultura

Vzdělávací předmět:

Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova se vyučuje na druhém stupni v 6. a 7. ročníku v časové dotaci dvě hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku po jedné hodině. V tomto předmětu se žáci učí výtvarně ztvárňovat svoje poznatky a zážitky. Během výuky si uvědomí význam vlastní zkušenosti a vysokou míru individualizace svých vlastních výtvarných prací. Výuka se dělí na tři etapy – tvorbu, vnímání a interpretaci uměleckých děl. Žák je veden k důvěře ve vlastní schopnosti ztvárnit skutečnost.

V hodinách výtvarné výchovy se žáci seznámí se základními díly evropské i světové kultury, pochopí dobové souvislosti jejich vzniku a jejich vliv na některá další umělecká díla. Poznají také význam lidové tvorby jako zdroje inspirace pro mnoho umělců. Ovládnou základní techniky kresby, malby, grafických činností a různých druhů prostorového ztvárnění svých myšlenek.

Výuka probíhá v učebně výtvarné výchovy. Pro práci s hlínou slouží keramická dílna s vypalovací pecí. Součástí výuky je pravidelné pořádání tematických výstav a jejich prezentace na školních chodbách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáka k využívání znalostí o barvách, technikách, materiálech
- posilujeme práci se smysly za účelem dosažení kvalitních výrobků
- učíme žáky poznávat historické souvislosti vývoje výtvarného umění
- zařazujeme možnost samostatně experimentovat a výsledky porovnávat

Kompetence k řešení problémů

- střídáme nácvik kompozice v plošných i prostorových uspořádáních
- oceňujeme kreativní řešení problémové situace s využitím co největšího množství netradičních prostředků
- vyžadujeme systematickosti při práci s netradičními materiály

- umožníme žákovi obhájit jeho rozhodnutí a pracovní postupy

Kompetence komunikativní

- vedeme žáka ke schopnosti na podněty z okolí
- zařazujeme situace, ve kterých může žák vyjádřit cíl výtvarné činnosti a odhadne působení na okolí
- žák má možnost prezentovat výsledky své činnosti a obhájit je

Kompetence sociální a personální

- posilujeme schopnost přijmout odpovědnost za výsledek práce jednotlivce i celé skupiny
- nacvičujeme přijímání jakýchkoli rolí ve skupině
- vedeme žáka ke schopnosti ocenit práci druhého i svou na základě pozitivního přístupu

Kompetence občanské

- zapojujeme žáky do výtvarných soutěží
- vyžadujeme pravidelnou pomoc při výzdobě školy, třídy
- vedeme žáka k péči o pracovní prostředí

Kompetence pracovní

- vyžadujeme, aby po celou dobu práce udržoval své pracovní místo v pořádku
- vedeme žáka k šetrnému zacházení se svěřeným výtvarným materiálem
- netolerujeme porušování hygienických pravidel a bezpečnosti při práci

6. ročník

Dílčí výstupy

- žák rozpozná teplé a studené odstíny barev, míchá barevné odstíny a chápe vztahy mezi nimi (základní a doplňkové barvy)
- vytváří volné barevné kompozice, zobrazuje vlastní fantazijní představy, využívá poznatků teorie barev
- správně užívá techniku barvy, vybere a uspořádá obrazové prvky v barevném řešení s využitím znalostí o barvě
- vytváří lineární kompozice, učí se chápat rytmus a kontrast čar, osobitě stylizuje vizuální skutečnost
- spolupracuje s ostatními žáky, je schopen společné práce na jednom výtvarném objektu
- k výtvarné kompozici přistupuje s uvědoměním si možností variabilního spojování prvků za účelem vytváření netradičních kompozic
- vytváří kompozice v prostoru, své představy převádí do objemových rozměrů, pracuje dle svých možností s materiálem (keramická hlína, sádra)
- výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům, využívá dekorativních postupů, rozvíjí svoje estetické cítění
- nakreslí lidskou ruku a lidskou hlavu – základní části
- uplatní jednodušší grafické techniky a seznámí se s jinými netradičními výtvarnými postupy

Učivo

- teorie barev – teplé a studené odstíny, základní barvy, míchání barev

- tvarová a barevná kompozice
- technika malby
- technika kresby – linie, tvar, textura, kontrast, rytmus
- plastická a prostorová tvorba – práce s keramickou hlínou a papírem
- společná práce – koordinace, komunikace
- lidská ruka, základní části obličeje
- práce v plenéru – krajina (barvy v krajině)
- tématické práce – Vánoce, Velikonoce
- další techniky – koláž, frotáž, tisk z papírové předlohy, grafika, vosková batika
- lidská ruka, základní části obličeje
- subjektivní vyjádření vlastních představ – báje a legendy
- seznámení se s editorem malování

Přesahy a vazby

D – mladší doba kamenná – práce s hlínou

Čj – ilustrace bájí

Inf – kresba v grafickém editoru

Průřezová témata

OSV – kreativita (výroba keramiky)

MUV – etnický původ (báje a legendy)

7. ročník

Dílčí výstupy

- žák vytváří lineární kompozice, osobitě stylizuje vizuální skutečnost
- na základě výtvarných etud chápe proporční vztahy u lidské ruky a obličeje
- nakreslí portrét – proporční vztahy
- využívá dekorativních postupů – rozvíjí si estetické cítění
- užívá vizuální obrazové vyjádření k zaznamenání podnětů představ a fantazie
- správně užívá techniku malby a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací
- uvědomí si vliv vizuálně obrazného vyjádření na smysly jedince
- spolupracuje s ostatními žáky, je schopen práce na jednom výtvarném objektu
- umí pracovat s keramickou hlínou a jejím prostřednictvím vyjádřit svoje osobité představy
- výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům
- dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření
- uplatní grafické techniky a seznámí se s netradičními výtvarnými postupy

Učivo

- technika kresby – linie, tvar, vyjádření prostoru, kresba dle předlohy
- technika malby – míchání barev a vztahy mezi barvami
- tvarová a barevná kompozice
- plastická a prostorová tvorba – práce s keramickou hlínou, sádrou
- společná práce – koordinace, komunikace
- práce v plenéru – základy perspektivy, krajina
- proporční vztahy – obličej a lidská ruka
- subjektivní vyjádření vlastních představ – využití různorodých materiálů

- práce v grafickém editoru
- tématické práce – Vánoce, Velikonoce
- další techniky – grafika, koláž, roláž, muchláž

Přesahy a vazby

D – středověké hrady

Př – přírodovědná kresba

Čj – autorské psaní, ilustrace

Průřezová témata

EV – ztvární různými způsoby krajinu, ve které žije, popíše její jedinečné rysy a svůj vztah k ní (Vztah člověka k prostředí)

8. ročník

Dílčí výstupy

- žák vytváří lineární kompozice, osobitě stylizuje vizuální skutečnost
- užívá vizuální obrazové vyjádření k zaznamenání podnětů představ a fantazie
- zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření, kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi
- správně užívá techniku malby a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací
- pokusí o vlastní prezentaci svého výtvarného díla před spolužáky a pokusí se o porovnání vlastních výsledků s výsledky ostatních
- spolupracuje s ostatními žáky, je schopen práce na jednom výtvarném objektu
- umí pracovat s keramickou hlínou a jejím prostřednictvím vyjádřit svoje osobité představy
- výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům
- dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření
- uplatní grafické techniky a seznámí se s netradičními výtvarnými postupy
- vytváří obrázky v programu Windows malování
- snaží se o zachycení postavy v pohybu
- vytváří jednoduché mediální sdělení

Učivo

- technika kresby – linie, tvar, vyjádření prostoru, kresba dle předlohy
- subjektivní vyjádření vlastních představ – využití různých materiálů
- technika malby – míchání barev a vztahy mezi barvami
- tvarová a barevná kompozice
- plastická a prostorová tvorba – práce s keramickou hlínou, sádkou
- společná práce – koordinace, komunikace
- základy perspektivy – práce v plenéru
- tématické práce – Vánoce, Velikonoce
- další techniky – grafika, práce s xerokopii, koláž
- lidská figura – studie pohybu
- seznámení s uměleckou a užitou grafikou, s vývojem písma a jeho využitím v praxi
- práce v grafickém editoru

Přesahy a vazby

Čj – výroba komiksu

Průřezová témata

MEV – stavba mediálního sdělení (písmo, užitá grafika – logo)

9. ročník

Dílčí výstupy

- žák vytváří lineární kompozice, osobitě stylizuje vizuální skutečnost
- zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření, kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi
- správně užívá techniku malby a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací
- spolupracuje s ostatními žáky, je schopen práce na jednom výtvarném objektu
- orientuje se v dějinách výtvarného umění
- na konkrétních příkladech si uvědomí rozdíly vyjádření skutečnosti různými umělci
- posoudí vliv vizuálně obrazného vyjádření na vznik sociálních vztahů a symboliky
- zhodnotí výtvarné dílo a porovná ho s dílem ze stejné historické epochy
- k tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění – počítačová grafika, fotografie – a učí se s nimi zacházet
- dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření
- uplatní grafické techniky a seznámí se s netradičními výtvarnými postupy
- pro vyjádření svých pocitů využívá technické prostředky, které skutečnost nejen zachycují, ale i zpracovávají (fotografie, počítačová grafika)

Učivo

- přehled dějin výtvarného umění
- práce s uměleckým dílem
- technika kresby – linie, tvar, vyjádření prostoru, kresba dle předlohy
- technika malby – míchání barev, vztahy mezi barvami, symbolika barev
- tvarová a barevná kompozice
- plastická a prostorová tvorba – práce s keramickou hlínou, sádrou
- společná práce – koordinace, komunikace
- základy perspektivy – práce v plenéru
- tématické práce – Vánoce, Velikonoce
- další techniky – grafika, práce s xerokopií, koláž, práce se sádrou
- základy počítačové grafiky
- práce s digitálními fotografiemi

Přesahy a vazby

Čj – kaligrafy

Inf – práce s fotografiemi

Průřezová témata

MEV – stavba mediálního sdělení a reality (fotografie)

MUV – kulturní diference (dějiny výtvarného umění) - výklad

Vzdělávací oblast:
Vzdělávací předmět:

Člověk a zdraví
Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Výchova ke zdraví učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví a být za ně zodpovědný. Žáci si upevňují základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky. Rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, všechny formy násilí, předcházet úrazům, vlastnímu ohrožení a v případě potřeby poskytnout první pomoc. Rozšiřují si poznatky o vztazích v rodině, ve škole, mezi vrstevníky. Získávají orientaci v základních otázkách sexuality a uplatňují odpovědné chování v období dospívání.

Velký důraz je kladen na praktické dovednosti a jejich aplikaci v modelových situacích i v každodenním životě školy. Snažíme se, aby život ve škole byl ve shodě s tím co se žáci o zdraví učí a co je pro ně zdravé a potřebné.

Ve vyučovacích hodinách používáme různé interaktivní metody – hraní rolí, situační hry, komunitní kruhy, práci ve skupinách, nácvik odmítání drog a všech sociálně patologických jevů, otevřená diskuse, nácvik komunikace a řešení krizí, stresu a nebezpečí. Využíváme programy na PC a videoprogramy. Dvakrát ročně se žáci zúčastní preventivního programu organizace Ponorka, zaměřeného na sebepoznávání, utváření vztahů mezi spolužáky a odmítání drog a negativních jevů. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Výchova ke zdraví je velmi úzce propojena s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova a je součástí školního preventivního programu. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáka ke schopnosti analyzovat rizika ohrožující zdraví
- podporujeme aktivní podíl žáka na tvorbě programů na ochranu zdraví
- učíme vyhledávat informace o zdravém životním stylu

Kompetence k řešení problémů

- posilujeme schopnost vnímat nejrůznější problémové, krizové a mimořádné situace a plánovat způsob řešení problémů
- zařazujeme diskuse o problému, oceňujeme hledání argumentů a obhajobu vlastních názorů
- na příkladech vysvětlujeme nevhodné působení reklamy na zdravý životní styl

Kompetence komunikativní

- nacvičujeme obrannou komunikaci proti manipulaci a násilí a asertivní jednání
- seznamujeme žáka s možnostmi odborné pomoci při různých závislostech
- posilujeme znalosti o bezpečném a odpovědném sexuálním chování s ohledem na etické a partnerské vztahy

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáka k dovednosti posoudit a vyhodnotit pravidla soužití v určité komunitě
- učíme v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- seznamujeme žáka s centry odborné pomoci v našem regionu
- vyžadujeme účinnou spolupráci ve skupině

Kompetence občanské

- zařazujeme metody vedoucí k pochopení ekologických souvislostí a ke schopnosti rozhodnout se s ohledem na ochranu životního prostředí a zdraví
- oceňujeme takové jednání, které vyjadřuje respekt vůči ostatním, bojuje účinnými prostředky proti násilí ve škole, rodině, společnosti lidí
- učíme žáka orientovat se v situacích ohrožující zdraví, poskytnout první pomoc ve stavech ohrožující život člověka

Kompetence pracovní

- Provádíme nácvik různých relaxačních technik k překonání únavy, stresu, zachování zdraví a regeneraci organismu
- Vedeme žáka k péči o hygienu těla i duše jako prostředku proti onemocnění

8. ročník

Dílčí výstupy

- vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
- dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

Učivo

- vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek
- dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní s společenské změny

- výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy
- tělesná a duševní hygiena – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví
- ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty
- stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti
- bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení
- dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)
- manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt
- celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie
- sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity
- psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládnutí stresu, hledání pomoci při problémech

Přesahy a vazby

Př – ochrana před přenosnými nemocemi

Př – výživa a zdraví

Průřezová témata

OSV – psychohygiena (stres) – diskuse

SV – řešení problémů (bezpečné chování a komunikace) – hraní rolí

VMEGS – objevujeme Evropu a svět (přenosné choroby) – film, reflexe

MV – interpretace vztahu mediálního sdělení a reality (manipulativní reklama a informace) – projekt

9. ročník

Dílčí výstupy

- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě
- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc

- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
- uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivou mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Učivo

- vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství
- sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity
- vlivy vnějšího i vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota
- ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní a léčebná péče, odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci
- autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnutí, trestná činnost, doping ve sportu
- skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí, kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci
- ochrana člověka za mimořádných událostí- klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí
- podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví
- seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládnutí problémových situací, stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení, zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chování
- mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhých, empatie, chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování

Přesahy a vazby

Ch – autodestruktivní závislosti (alkohol)

Průřezová témata

OSV – sebepoznání a sebepojetí (sexuální dospívání a zdraví) – diskuse

VDO – principy demokracie (autodestruktivní závislosti) – modelové situace

OSV – komunikace (vztahy ve dvojici) – hry

Vzdělávací oblast:

Člověk a zdraví

Vzdělávací předmět:

Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět. Je zaměřen na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené žákům pobytem ve škole. V 6. – 9. ročníku se vyučuje 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v závislosti na počasí buď v tělocvičnách školy nebo v přilehlém sportovním areálu.

Předmět TV je součástí povinného vzdělávání a představuje nejdůležitější formu pohybového učení žáků. Je hlavním zdrojem poznatků o důležitosti pohybových aktivit v kvalitním životním stylu, organizačních návyků, pohybových činností a dalších námětů pro rekreační a sportovní využití pohybu v režimu školy i mimo ni. Je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jeho zlepšování.

Součástí výuky je lyžařský kurs pro žáky 7. ročníků a turistické akce, které probíhají zpravidla v závěru školního roku.

Vyučovací úsilí učitele a učební činnost žáků v Tv směřuje k těmto cílům:

- osvojit si nové pohybové dovednosti, kultivovat svůj pohybový projev a správné držení těla
- orientovat se v ukazatelích tělesné zdatnosti a jejich měření
- osvojit si základní soubory cvičení s kompenzačními, relaxačními a vyrovnávacími účinky
- zvládnout základní organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění vhodné činnosti
- kladně prožívat pohybovou činnost a využívat ji k překonávání negativních tělesných a duševních stavů
- pociťovat radost ze zvládnutého pohybu a chápat ho jako vhodnou náplň volného času
- chápat sociální vztahy a role ve sportu
- chránit zdraví a život při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a využívat osvojené postupy

Naznačené cíle by měly ústít do pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám ve vlastním denním režimu jako k přirozené součásti zdravého životního stylu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- motivujeme žáka k zájmu o předmět Tv
- seznamujeme s dostatečným množstvím informačních zdrojů z oblasti tělesné kultury a sportu

- rozvíjíme kreativní učební dovednosti potřebné k samostatnému učení
- vyžadujeme používání odborné terminologie

Kompetence k řešení problému:

- podněcujeme žáka k vyhledání nejefektivnější metody při hledání řešení problémového úkolu je instruován k různým typům cvičebních poloh
- při výskytu nečekané situace vyžadujeme zodpovědné počínání a poskytnutí pomoci

Kompetence komunikativní:

- učíme žáka nové názvosloví a rozšiřujeme dané tematické celky
- vedeme k samostatnému pohybovému vyjádření
- učíme žáka naslouchat a respektovat názory druhých

Kompetence sociální a personální:

- vedeme k práci ve skupině, tj. vytvoření pravidel práce v týmu a jejich respektování
- učíme žáka respektovat rozdílné možnosti jednotlivých lidí, a to jak nadaných, tak i pohybově slabších

Kompetence občanské

- posilujeme odpovědnost k sobě samému, ke spolužákům i k učiteli
- respektujeme věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka

Kompetence pracovní

- rozvíjíme smysl pro povinnost /každodenní pohybová aktivita/
- učí samostatnosti a odpovědnosti
- v terénu vyžadujeme bezpečné chování a dodržování pravidel

6. – 7. ročník

Dílčí výstupy

- žák si uvědomuje význam pohybu pro zdraví a aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu
- zvyšuje svoji tělesnou zdatnost v hodinách Tv a v rekreačním sportu
- chápe význam přípravy organismu před cvičením a pohybovou aktivitu ukončí vhodnou činností
- odmítá nebezpečné látky (drogy a jiné škodliviny), zná jejich negativní vliv na zdraví sportovce
- předvídá možné nebezpečí úrazu a uplatňuje pravidla bezpečného chování ve sportovním prostředí i v netradičním prostředí sportovišť
- dodržuje pravidla bezpečnosti silničního provozu
- v souladu s individuálními předpoklady zvládá osvojované pohybové dovednosti a využívá je ve hře, soutěži i při rekreačních činnostech
- zhodnotí kvalitu svých pohybových činností (přednosti, nedostatky) a s pomocí učitele je ovlivňuje
- užívá základní pojmy osvojovaných činností, reaguje na smluvené povely a signály
- zná a dodržuje základní pravidla sportovních her

- jedná čestně, je ochotný poskytnout pomoc handicapovaným spolužákům a má respekt k opačnému pohlaví
- chápe význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů
- chrání krajinu při pobytu v přírodě, při zimních sportech respektuje zásady chování na veřejných sportovních zařízeních - vleky, sjezdovky, zimní stadion
- dokáže zvolit základní taktiku hry a dodržuje ji (za pomoci spoluhráče i učitele)
- podílí se na přípravě sportovní nebo turistické akce
- pomáhá při rozhodování sportovních činností
- pohotově reaguje při úrazu spolužáka (využije znalostí o poskytnutí první pomoci při lehčích úrazech)

Učivo

- význam pohybu pro zdraví
- hygiena a bezpečnost v TV a sportu
- přípravná, průpravná, koordinační, kompenzační, kondiční a tvořivá cvičení
- gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí
- rytmické a kondiční činnosti s hudbou
- úpoly – střehové postoje, pády, hry
- atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, štafetový běh, skok do dálky a do výšky, hod míčkem, vrh koulí (7.r.)
- pohybové hry a netradiční pohybové činnosti
- sportovní hry - basketbal, házená
- doplňkové sporty - ringo, přehazovaná, vybíjená, softbal, volejbal, freesbee, tenis, florbal, badbington
- lyžování (7. ročník) a bruslení – podle podmínek školy
- turistika a pobyt v přírodě – přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy a tepla
- komunikace v Tv
- historie a současnost sportu
- pravidla sportovních disciplín
- zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých sportovních činnostech
- měření výkonů a posuzování pohybových dovedností

Přesahy a vazby

Hv – tance

VýZ, Prč – osobní hygiena

VýZ – poruchy příjmu potravy

Z – Evropa 7.r.

Průřezová témata

OSV – psychohygiena (kondiční cvičení)

8. – 9. ročník

Dílčí výstupy

- aktivně se podílí na organizaci svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a cíleně

- zvyšuje svoji tělesnou zdatnost, z nabídky zvolí vhodný kondiční program a zatížení
- chápe význam přípravy organismu před cvičením a uvědomuje si, že různá cvičení mají různé účinky
- používá správná cvičení pro prevenci a korekci jednostranného zatížení
- odmítá drogy a jiné škodliviny, uvědomuje si nebezpečí jejich vlivu na sport a zdraví člověka
- chová se vhodně a bezpečně i v nestandardním sport. prostředí, dodržuje pravidla silničního provozu
- osvojené pohybové dovednosti využívá ve hře, soutěži a při rekreačních činnostech
- zhodnotí kvalitu své i spolužákovy pohybové činnosti, případné nedostatky dokáže označit a ovlivnit
- adekvátně reaguje při úrazu spolužáka, zná zásady první pomoci a odsunu raněného, v tělocvičně předchází možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví
- změří a zapíše výkony v osvojovaných disciplínách ,vyhodnotí je a podílí se na jejich prezentaci
- využívá pro pohybové hry přírodního prostředí a přírodu chrání
- zná a používá základní pojmy osvojovaných činností, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře a pravidla zjednodušených sportovních her na úrovni sportovce, rozhodčího a diváka, reaguje na smluvené povely a signály
- respektuje zdravotní handicap a individuální schopnosti ostatních hráčů a chová se v duchu fair play
- dohodne se na spolupráci a zvolené taktice hry a dodržuje ji
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti hráče, rozhodčího, diváka a organizátora
- změří a zapíše výkony v osvojovaných pohybových činnostech
- zpracuje a vyhodnotí získaná data a podílí se na jejich prezentaci
- sleduje a dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování
- aktivně se zapojí do přípravy turnaje, závodu nebo turistické akce na úrovni školy

Učivo

- význam pohybu pro zdraví
- hygiena a bezpečnost v TV a sportu
- přípravná, průpravná, koordinační, kompenzační , kondiční a tvořivá cvičení
- gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí
- rytmické a kondiční činnosti s hudbou
- úpoly
- atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, štafetový běh, skok do dálky a do výšky, hod granátem, vrh koulí
- pohybové hry a netradiční pohybové činnosti
- sportovní hry - házená, florbal, kopaná (H)
- doplňkové sporty - ringo, přehazovaná, vybíjená, softbal, volejbal, freesbee, tenis, florbal, badminton
- bruslení –dle podmínek školy
- turistika a pobyt v přírodě
- komunikace v Tv

- historie a současnost sportu
- pravidla sportovních disciplín
- zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých sportovních činnostech
- měření výkonů a posuzování pohybových dovedností

Přesahy a vazby

Př, VýZ – zdravý životní styl

Z – topografie, turistika

Průřezová témata

OSV – komunikace (sportovní hry)

Vzdělávací oblast:

Člověk a svět práce

Vzdělávací předmět:

Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět pracovní činnosti je vyučován v 6. – 9. ročníku. V 7. ročníku jako volitelný předmět. Rozdělení je následující:

6. ročník – Práce s technickými materiály, Design a konstruování

7. ročník – Práce s technickými materiály, Příprava pokrmů

8. ročník – Práce s technickými materiály, Svět práce, Provoz a údržba domácnosti

9. ročník – Design a konstruování, Svět práce, Provoz a údržba domácnosti

Předměty **Práce s technickými materiály a Design a konstruování** se vyučují v 6. - 9. ročníku po jedné vyučovací hodině. Žáci mají postupně získávat základní průpravu v technickém kreslení, orientaci v technických výkresech. Dále pak mají zdokonalovat pracovní dovednosti při obrábění dřeva, plastů a kovů. Patříčná pozornost je věnována i základním poznatkům a dovednostem v oblasti elektrotechniky a vytváření jednoduchých el. obvodů. Obsah učiva vytváří i předpoklady pro pokračování výchovy k aktivnímu přístupu k tvorbě a ochraně životního prostředí, základní zásady environmentální výchovy. Předmět je vyučován ve specializované dílně za využití příslušných materiálů a nástrojů.

Předmět **Provoz a údržba domácnosti** je zařazen do učebního plánu u dívek 8. a 9. ročníku. Vyučuje se v kmenových třídách. V 8. ročníku se jedná o dvouhodinové bloky jedenkrát za 14 dní, hlavní náplní práce je údržba oděvů a textilií a ošetřování oděvů. Žákyně si osvojí základy ručního šití a dalších ručních prací, ušijí si jednoduchý výrobek na šicím stroji a seznámí se se základy údržby šicího stroje. Při své práci se učí organizovat a plánovat svoji činnost, pracovat ekonomicky a šetrně s materiálem a přístroji. V 9. ročníku je předmět dotován jednou hodinou týdně, z předmětu provoz a údržba domácnosti se dívky věnují tématu finance a elektrotechnika v domácnosti (např. výdaje a platby v domácnosti, odpad a jeho ekologická likvidace, spotřebiče v domácnosti, nebezpečí úrazu elektrickým proudem apod.). V praktické části pracujeme s různými materiály, v návaznosti na učivo 8. ročníku také s textiliemi. Důraz je kladen na základní hygienická a bezpečnostní pravidla při práci, žáci se snaží předvídat rizika, která mohou při jejich práci vzniknout.

Předmět **Svět práce** je zařazen do 8. a 9. ročníku, vyučuje se v kmenových třídách a v návaznosti na RVP je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu. V 8. ročníku je v druhé polovině školního roku zařazena volba profesní orientace a možnosti vzdělávání. V případě možnosti je téma zařazeno po návštěvě úřadu práce. Žáci se orientují v pracovních činnostech vybraných profesí a vytvoří pro svoji třídu přehled středních škol v regionu. V 9. ročníku se prohloubí učivo z ročníku předešlého, žáci vyhledávají požadované informace na internetových stránkách konkrétních středních škol, zaměří se především na učební obory dosažitelné v daném školním roce a na pravidla přijímacích zkoušek na danou školu. Dále se věnujeme trhu práce, podnikání a zaměstnání, žáci se snaží posoudit své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence pracovní

Práce s technickými materiály, design a konstruování

- vyžadujeme dodržování pravidel v oblasti hygieny a bezpečnosti práce, pořádku na pracovišti
- oceňujeme aktivní přístup k řešení úkolů
- postupně rozvíjíme pracovní samostatnost a technickou tvořivost, podněcujeme aktivní podíl na práci ve skupině při řešení problémů
- vhodnými metodami upevňujeme vytváření a zdokonalování základních pracovních dovedností a návyků při obrábění dřeva, kovu a plastů ručními pracovními nástroji
- při pracovní činnosti upozorňujeme na zásady environmentální výchovy

Příprava pokrmů

- vedeme k dodržování pravidel hygieny, bezpečnosti práce a pořádku na pracovišti
- kladně hodnotíme dodržování stanovených pracovních postupů
- postupně rozvíjíme pracovní samostatnost a tvořivost při přípravě pokrmů a prostírání stolu
- posilujeme pracovní dovednosti a návyky při přípravě pokrmů

Provoz a údržba domácnosti

- učíme technologicky správné práci se základními šicími potřebami
- vyžadujeme dodržování pravidel bezpečnosti práce
- procvičujeme dodržování pracovního postupu
- vyžadujeme samostatnost při práci, schopnost práci si rozvrhnout a naplánovat v souladu se zadaným úkolem

Svět práce

- žák si vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem, chápe jejich důležitost
- pracuje v souladu s pravidly bezpečnosti práce, předvídá rizika při práci s elektrickými spotřebiči
- pracuje samostatně, dodržuje pracovní postup, svoji práci rozvrhne a naplánuje
- má konkrétní představu o pracovní náplni běžných profesí

Kompetence k učení

Práce s technickými materiály, design a konstruování

- vyžadujeme používání odborné terminologie
- nacvičujeme práci s technickými výkresy nebo náčrtů a orientaci v nich

- zařazujeme vyhledávání nových informací v odborných publikacích nebo na internetu
- zaměřujeme se na propojení získaných poznatků s praktickou činností

Příprava pokrmů

- vedeme žáky k používání odborné kuchařské literatury
- procvičujeme orientaci v pracovních postupech při přípravě pokrmů
- učíme získané poznatky propojovat a prakticky je využívat
- postupně posilujeme správné dovednosti a návyky při přípravě pokrmů

Provoz a údržba domácnosti

- upřednostňujeme používání pojmů z oblasti provozu a údržby domácnosti
- učíme chápat význam symbolů pro údržbu oděvů, pracovat s návody k obsluze elektrických spotřebičů

Svět práce

- vedeme ke správné používání pojmů z oblasti trhu práce
- na internetových stránkách a v odborné literatuře vyhledáme a třídíme potřebné informace a následně je uplatní při výběru budoucího povolání

Kompetence k řešení problémů

Práce s technickými materiály, design a konstruování

- vyžadujeme systematický postup při řešení problému
- zaměřujeme se na hledání nejvhodnějšího způsobu řešení včetně hospodárného využití materiálu, energie a pracovního nasazení

Příprava pokrmů

- učíme se vyhledávat nejvhodnější způsob přípravy pokrmu, včetně šetření potravinami a energií
- vedeme k samostatnosti při vyhledávání informací a rad odborníků vhodných k dodržování zásad zdravé výživy
- posilujeme schopnost o problému diskutovat, hledat argumenty a obhajovat svoje názory
- na konkrétních příkladech učíme pochopit a vysvětlit nevhodné působení reklamy na zdravou výživu

Provoz a údržba domácnosti

- motivujeme k hledání nejvhodnějšího způsobu postupu práce, který zohledňuje možnosti šetření materiálu a energie
- při řešení problému preferujeme nové postupy

Svět práce

- vedeme k samostatnosti při volbě povolání a profesní přípravě
- zařazujeme situace, při kterých si žák uvědomí nutnost přijmout důsledky svých rozhodnutí

Kompetence sociální a personální

Práce s technickými materiály, design a konstruování

- vyžadujeme aktivní spolupráci se spolužáky v pracovní skupině a při vytváření projektu
- učíme dovednosti v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- chválíme za respektování názoru ostatních členů pracovní skupiny

Příprava pokrmů

- prohlubujeme schopnost poskytnout ostatním pomoc, případně o ni požádat
- zařazujeme práci ve skupině, kdy žáci musí přijmout danou roli a podílet se na práci celé skupiny

- vedeme k respektování názoru ostatních členů skupiny

Provoz a údržba domácnosti

- netolerujeme porušování pravidel práce v týmu, kdy žák svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce
- vytváříme atmosféru podporující sebedůvěru, nový postoj k hodnotám ve vztahu k práci člověka, kdy žák chápe svoji práci jako příležitost k seberealizaci
- vedeme k uvědomování si důsledků svého chování

Svět práce

- posilujeme schopnost žáka posoudit své možnosti při volbě budoucího povolání, charakterizovat svoji osobu v sestaveném životopisu
- zařazujeme situace, kdy má žák možnost prezentovat svoji osobu na trhu práce
- vedeme k uvědomění si faktu, že každý člověk svou prací ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence občanské

Práce s technickými materiály, design a konstruování

- učíme žáka chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- vedeme k využívání získaných poznatků při volbě povolání
- oceňujeme pochopení ekologických souvislostí, na jejichž základě se žák rozhoduje s ohledem na ochranu životního prostředí a zdraví

Příprava pokrmů

- motivujeme žáka k používání získaných poznatků a dovedností v běžném životě
- učíme orientovat se v situacích ohrožující zdraví, poskytnout první pomoc ve stavech ohrožující život člověka

Provoz a údržba domácnosti

- na konkrétních situacích nacvičujeme zvládnutí běžné komunikace s úřady, provádění jednoduchých operací platebního styku a domácího účetnictví
- učíme žáky orientovat se v problematice odpadů v domácnosti a jejich ekologické likvidace, chápání základní ekologické souvislosti

Svět práce

- na konkrétních příkladech učíme žáka předvídat dopad činnosti jednotlivých profesí na životní prostředí
- nacvičujeme správné chování v situacích ohrožujících život podle pokynů

Kompetence komunikativní

Práce s technickými materiály, design a konstruování

- vedeme k pochopení nutnosti komunikovat s ostatními při zpracovávání materiálu
- motivujeme k využívání získaných poznatků a dovedností při společné i samostatné práci

Příprava pokrmů

- posilujeme dovednost využít získaných rad a informací při samostatné i společné práci
- oceňujeme přiměřené komunikativní dovednosti při kolektivních činnostech

Provoz a údržba domácnosti

- vyžadujeme komunikaci při práci ve skupinách se spolužáky, při společné práci respektujeme názor ostatních, o navrhovaných postupech práce diskutujeme
- učíme přiměřeně reagovat na hodnocení své práce ostatními žáky a učitelem

Svět práce

- zařazujeme situace, kdy žák přednese spolužákům získané informace k tématu volby povolání, diskutuje s nimi o dalších možnostech vzdělávání
- při společné práci učíme respektovat názor ostatních, o navrhovaných postupech práce diskutujeme

6. ročník

Dílčí výstupy – práce s technickými materiály

- žák organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím
- dle svých možností je schopen poskytnout základní první pomoc při úrazech
- užívá technickou dokumentaci, zhotoví jednoduchý technický náčrt, čte jednoduchý technický výkres a orientuje se v něm
- rozeznává různé druhy materiálů a určuje jejich základní fyzikální a technické vlastnosti na základě jednoduchých experimentů
- vybere vhodné materiály, nářadí a pomůcky pro ruční opracování materiálů

Učivo – práce s technickými materiály

- základy zobrazování při práci s technickými materiály (čtení jednoduchého technického výkresu, technický náčrt – druhy čar, kótování, měřítko)
- vlastnosti dřeva a užití v praxi – význam lesa, lesního hospodářství, vlastnosti a zpracování dřeva (těžba, řezivo)
- jednoduché pracovní operace a postupy - měření, orýsování, řezání, rašplování a pilování, spojování hřebíky, broušení
- pomůcky, nástroje a nářadí pro ruční opracování dřeva
- vlastnosti plastů a užití v praxi – základní druhy a vlastnosti plastů, ekologie
- jednoduché pracovní operace a postupy - ruční zpracování (řezání, pilování a broušení)
- pomůcky, nástroje a nářadí pro ruční opracování plastů

Dílčí výstupy – design a konstruování

- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model
- dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc

Učivo – design a konstruování

- elektronické a elektrotechnické stavebnice
- význam elektrotechniky
- sestavování jednoduchých obvodů
- návod, plán, schéma

Přesahy a vazby

Z, M – měřítko

F – měření fyzikálních veličin

Inf, Čj – vyhledávání informací
Ch, F, PŘ, VýZ – ochrana zdraví, první pomoc
Př – výroba herbáře

7. ročník

Dílčí výstupy – práce s technickými materiály

- žák užívá technickou dokumentaci, prokáže základní představivost u jednoduchých technických výrobků
- rozvíjí jednoduché technické dovednosti za použití technických materiálů a zlepšuje dodržování technologické kázně
- prakticky provádí jednoduché technické úkony při hoblování, dlabání, vrtání, dbá na bezpečnost práce
- při práci s kovem prokáže praktické dovednosti při stříhání, pilování, ručním vrtání a řezání
- rozvíjí znalosti a dovednosti v oblasti BOZP, poskytne základní první pomoc při lehkém úrazu

Učivo – práce s technickými materiály

- základy zobrazování při práci s technickými materiály (čtení jednoduchého technického výkresu, znázornění třemi průměty)
- vlastnosti materiálů, využití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)
- práce se dřevem: vrtání, dlabání, hoblování, úzké plochy, čep a rozpor
- práce s kovem: řezání, pilování, tvarování
- práce s plastem: ekologie, řezání, vrtání, tvarování teplem

Přesahy a vazby

Inf – vyhledávání informací
VýZ – zásady zdravé výživy, ochrana zdraví, první pomoc
Vv – estetické dotváření prostředí
Př – péče o květiny

Dílčí výstupy – příprava pokrmů

- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
- dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Učivo – příprava pokrmů

- kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu
- potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku
- příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy přípravy pokrmů a nápojů, zásady zdravé výživy
- úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole

Přesahy a vazby – příprava pokrmů

VýZ, Tv – osobní hygiena

8. ročník

Dílčí výstupy – práce s technickými materiály

- žák dále rozvíjí obecné zásady bezpečnosti a hygieny práce
- lépe plánuje a organizuje svou pracovní činnost i ve spolupráci se spolužáky
- určuje jednotlivé druhy šroubů a matic a jejich užití
- předvede vytvoření vnitřního a vnějšího závitu na jednoduchém výrobku
- vytváří jednoduché spoje dřev, vybere ekologické materiály při povrchové úpravě

Učivo – práce s technickými materiály

- práce se dřevem: plátování, čep a rozpor, ekologická povrchová úprava
- práce s kovem: vrtání, šrouby a matice, tvorba závitů, jednoduchý výrobek s využitím závitů
- práce s plastem: vrtání, tvarování teplem, lepení
- organizace práce, důležité technologické postupy
- technika a její úloha v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla

Přesahy a vazby

F – zapojení jednoduchých elektrických obvodů, elektrotechnické součástky

Dílčí výstupy – svět práce

- žák se orientuje v pracovních činnostech vybraných profesí
- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
- využívá profesní informace a poradenské služby při výběru vhodné střední školy

Učivo – svět práce

- volba profesní orientace
- možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení,
- informace a poradenské služby (v případě možnosti vhodné navázat na návštěvu úřadu práce)

Dílčí výstupy – provoz a údržby domácnosti

- rozlišuje symboly pro ošetřování oděvů, provede drobné opravy oděvů a textilií v domácnosti, správně zachází se základními šicími potřebami, zvládá základy údržby a šití na šicím stroji, ušije jednoduchý výrobek
- organizuje a plánuje svoji činnost, používá vhodné pracovní pomůcky
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy, předvídá rizika, která mohou při jeho práci vzniknout, poskytne první pomoc při úrazu

Učivo – provoz a údržby domácnosti

- provoz a údržba domácnosti – údržba oděvů a textilií (ošetřování oděvů podle symbolů, základy ručního šití a šití na šicím stroji, další ruční práce dle výběru a zájmu žáků)

Přesahy a vazby:

Čj – životopis jakou součástí žádosti o zaměstnání

VýZ – ochrana zdraví

Průřezová témata

EV – analyzuje provoz domácnosti nebo školy z hlediska dopadu na životní prostředí, navrhne konkrétní opatření vedoucí ke snížení tohoto dopadu a posuzuje jejich náročnost a reálnost, u realizovaných opatření vyhodnotí jejich výsledek (Lidské aktivity)

- posoudí vliv vlastního chování na životní prostředí, analyzuje výsledky a navrhuje možnosti, jak vliv na životní prostředí snížit (Lidské aktivity)
- uvádí na konkrétních příkladech do souvislosti své spotřební chování a jeho vliv na životní prostředí (Lidské aktivity)
- popíše životní cyklus vybraného výrobku a hodnotí vliv jednotlivých fází na životní prostředí, uvede návrhy konkrétních opatření, kterými může sám přispět ke snížení environmentálního dopadu (Lidské aktivity)
- na základě posouzení životního cyklu výrobků seřadí výrobky podle míry vlivu na životní prostředí, přiřazuje k běžně používaným výrobkům možné ekologicky šetrnější alternativy (Lidské aktivity)
- popíše princip certifikace ekologicky šetrných výrobků, zmapuje ve svém okolí jejich dostupnost, posoudí výhody a nevýhody jejich nákupu (Lidské aktivity)

9. ročník

Dílčí výstupy – design a konstruování

- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model
- navrhne, sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.
- provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
- dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc

Učivo – design a konstruování

- jednoduché elektronické obvody – čtení a kreslení schémat, sestavení, zapojení, ovládání jednoduchých elektronických obvodů, návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program
- samostatná tvořivá práce: vytvoření vlastního jednoduchého projektu ve skupině ve spolupráci s informatikou a jeho praktická realizace
- stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž
- týmová práce ve prospěch školy

Přesahy a vazby

Čj – životopis jakou součástí žádosti o zaměstnání

Dílčí výstupy – svět práce

- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
- využívá profesní informace a poradenské služby při výběru vhodné střední školy
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh prac
- z webových stránek středních škol v regionu vyhledává a třídí požadované informace

Učivo – svět práce

- trh práce – povolání, charakter a druhy pracovních činností, požadavky apod.
- volba profesní orientace – návaznost na učivo 8. ročníku
- zaměstnání - pracovní příležitosti v regionu
- životopis, pohovor u zaměstnavatele, úřady práce, problém nezaměstnanosti, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů
- podnikání (drobné podnikání, druhy a struktura organizací)
- střední školy v regionu – webové stránky

Dílčí výstupy – provoz a údržba domácnosti

- provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví, ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti
- orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů, předvídá rizika při práci s elektrickými spotřebiči, poskytne první pomoc při zásahu elektrickým proudem, správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně základní údržby
- organizuje a plánuje svoji činnost, používá vhodné pracovní pomůcky
- při práci dodržuje zásady bezpečnosti, předvídá rizika, která mohou při jeho práci vzniknout, ovládá základy první pomoci při vzniku úrazu v pracovních činnostech

Učivo – provoz a údržba domácnosti

- finance, provoz a údržba domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika a úklid domácnosti, čisticí prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace, spotřebiče v domácnosti
- elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace, spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, základní údržba, funkce, užití a ovládání, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem

Přesahy a vazby:

VýZ – ochrana zdraví

Inf – začínáme podnikat

Průřezová témata

EV – vyhledá informace o aktivitách občanských iniciativ a porovná jejich přínos pro zlepšení stavu životního prostředí v místě (Lidské aktivity)

- na základě posouzení výchozího stavu navrhuje možné akce pro zlepšení životního prostředí v okolí školy nebo bydliště (Lidské aktivity)

- plánuje samostatně, ve skupině nebo v celé přírodě cíle akce, které mají pozitivní vliv na životní prostředí, po uskutečnění akce vyhodnotí, zda se podařilo dosáhnout požadovaného cíle a navrhuje zlepšení do budoucna (Lidské aktivity)

- sestaví návrh dopisu, kterým upozorní místní samosprávu na vybraný problém životního prostředí, popíše problém a jeho důsledky a vysvětlí důvody, proč je třeba se problémem zabývat (Lidské aktivity)

Volitelné předměty

6. ročník

Psaní na stroji

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je vyučován v 6. ročníku jako volitelný. V jeho rámci se žáci naučí s jistotou ovládat klávesnici počítače hmatovou metodou naslepo. To znamená, že zvládají psaní textů tak, že je sledují zrakem na monitoru, případně při opisu z předlohy a na klávesnici se nedívají. Výuka probíhá v počítačové učebně při použití výukového programu, který žáky vede.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učitelé žáky seznámí se základními pojmy učiva
- rozvíjíme kladný vztah k nácvičku psaní
- učíme žáky posoudit vlastní pokrok

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k okamžitému řešení problémů
- učíme rozpoznat problém a snažíme se ho řešit s pomocí jiných nebo samostatně
- preferujeme snahu o důslednost a trpělivost

Kompetence komunikativní

- učíme dovednosti požádat o pomoc

Kompetence sociální a personální

- podporujeme spolupráci s ostatními při řešení úkolu
- vedeme žáky k podílení se na utváření pravidel

Kompetence občanské

- zaměřujeme se na volbu správného rozhodnutí v dané situaci
- seznamujeme žáky s jejich základními povinnostmi

Kompetence pracovní

- rozvíjíme manuální zručnost v rámci možností jednotlivce
- vedeme žáky k pravidelnému, soustavnému a důslednému plnění úkolů
- vedeme žáky ke schopnosti přizpůsobit se změně pracovních podmínek

Dílčí výstupy

- žák zvládne prstoklad při psaní na počítači
- ovládá psaní hmatovou metodou
- bezpečně umí napsat všechna písmena i znaky klávesnice počítače
- případné neúspěchy (velká chybovost) řeší relaxačními metodami a nepodléhá negativním pocitům, nevzdává se
- na konci kurzu dokáže napsat libovolný text

Učivo

- klávesnice počítače
- hmatová metoda psaní na počítači

7. ročník

Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět pracovní činnosti je vyučován v 7. ročníku jako volitelný předmět 7. ročník – Práce s technickými materiály, Příprava pokrmů

Žáci mají postupně získávat základní průpravu v technickém kreslení, orientaci v technických výkresech. Dále pak mají zdokonalovat pracovní dovednosti při obrábění dřeva, plastů a kovů. Patříčná pozornost je věnována i základním poznatkům a dovednostem v oblasti elektrotechniky a vytváření jednoduchých el. obvodů. Obsah učiva vytváří i předpoklady pro pokračování výchovy k aktivnímu přístupu k tvorbě a ochraně životního prostředí, základní zásady environmentální výchovy. Předmět je vyučován ve specializované dílně za využití příslušných materiálů a nástrojů.

Předmět **Příprava pokrmů** se vyučuje jako samostatný předmět u dívek v 7. ročníku jednu hodinu týdně. Vyučuje se v dvouhodinových blocích, vždy jedenkrát za 14 dní. Při výuce se střídají hodiny teorie a praktické přípravy pokrmů. Ve vyučovacích hodinách se dívky seznamují s postupem přípravy pokrmů za studena i za tepla. Sestavují jídelníčky a zvládnou jednoduché prostírání stolu. Seznámí se s vybavením kuchyně a obsluhou elektrických spotřebičů. Zdůrazňujeme a uplatňujeme zásady zdravé výživy a šetření potravinami. Hlavní důraz klademe na zvládnutí správných postupů při přípravě pokrmů, dodržování hygienických zásad. Žákyně pracují ve skupinkách, samy si nakupují potraviny. Žákyně si osvojují praktické dovednosti a správné návyky při přípravě pokrmů a nápojů, při dodržení všech zásad bezpečnosti práce. Výuka probíhá ve školní kuchyňce. Kuchyň je nově zařízena a vybavena běžnými elektrickými spotřebiči. Odpovídá všem zásadám hygieny a poskytuje příjemné prostředí pro výuku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence pracovní

Práce s technickými materiály, design a konstruování

- vyžadujeme dodržování pravidel v oblasti hygieny a bezpečnosti práce, pořádku na pracovišti
- oceňujeme aktivní přístup k řešení úkolů
- postupně rozvíjíme pracovní samostatnost a technickou tvořivost, podněcujeme aktivní podíl na práci ve skupině při řešení problémů
- vhodnými metodami upevňujeme vytváření a zdokonalování základních pracovních dovedností a návyků při obrábění dřeva, kovu a plastů ručními pracovními nástroji
- při pracovní činnosti upozorňujeme na zásady environmentální výchovy

Příprava pokrmů

- vedeme k dodržování pravidel hygieny, bezpečnosti práce a pořádku na pracovišti
- kladně hodnotíme dodržování stanovených pracovních postupů
- postupně rozvíjíme pracovní samostatnost a tvořivost při přípravě pokrmů a prostírání stolu
- posilujeme pracovní dovednosti a návyky při přípravě pokrmů

Kompetence k učení

Práce s technickými materiály, design a konstruování

- vyžadujeme používání odborné terminologie
- nacvičujeme práci s technickými výkresy nebo náčrtů a orientaci v nich
- zařazujeme vyhledávání nových informací v odborných publikacích nebo na internetu
- zaměřujeme se na propojení získaných poznatků s praktickou činností

Příprava pokrmů

- vedeme žáky k používání odborné kuchařské literatury
- procvičujeme orientaci v pracovních postupech při přípravě pokrmů
- učíme získané poznatky propojovat a prakticky je využívat
- postupně posilujeme správné dovednosti a návyky při přípravě pokrmů

Kompetence k řešení problémů

Práce s technickými materiály, design a konstruování

- vyžadujeme systematický postup při řešení problému
- zaměřujeme se na hledání nejvhodnějšího způsobu řešení včetně hospodárného využití materiálu, energie a pracovního nasazení

Příprava pokrmů

- učíme se vyhledávat nejvhodnější způsob přípravy pokrmu, včetně šetření potravinami a energií
- vedeme k samostatnosti při vyhledávání informací a rad odborníků vhodných k dodržování zásad zdravé výživy
- posilujeme schopnost o problému diskutovat, hledat argumenty a obhajovat svoje názory
- na konkrétních příkladech učíme pochopit a vysvětlit nevhodné působení reklamy na zdravou výživu

Kompetence sociální a personální

Práce s technickými materiály, design a konstruování

- vyžadujeme aktivní spolupráci se spolužáky v pracovní skupině a při vytváření projektu
- učíme dovednosti v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat

- chválíme za respektování názoru ostatních členů pracovní skupiny

Příprava pokrmů

- prohlubujeme schopnost poskytnout ostatním pomoc, případně o ni požádat
- zařazujeme práci ve skupině, kdy žáci musí přijmout danou roli a podílet se na práci celé skupiny
- vedeme k respektování názoru ostatních členů skupiny

Kompetence občanské

Práce s technickými materiály, design a konstruování

- učíme žáka chápat základní ekologické souvislosti a enviromentální problémy
- vedeme k využívání získaných poznatků při volbě povolání
- oceňujeme pochopení ekologických souvislostí, na jejichž základě se žák rozhoduje s ohledem na ochranu životního prostředí a zdraví

Příprava pokrmů

- motivujeme žáka k používání získaných poznatků a dovedností v běžném životě
- učíme orientovat se v situacích ohrožující zdraví, poskytnout první pomoc ve stavech ohrožující život člověka

Kompetence komunikativní

Práce s technickými materiály, design a konstruování

- vedeme k pochopení nutnosti komunikovat s ostatními při zpracovávání materiálu
- motivujeme k využívání získaných poznatků a dovedností při společné i samostatné práci

Příprava pokrmů

- posilujeme dovednost využít získaných rad a informací při samostatné i společné práci
- oceňujeme přiměřené komunikativní dovednosti při kolektivních činnostech

9. ročník

Sportovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je zaměřen na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené žákům pobytem ve škole, procvičování a rozvíjení získaných dovedností z tělesné výchovy a . Vyučuje se 1 hodinu týdně. Výuka probíhá v závislosti na počasí buď v tělocvičně školy, nebo v přilehlém sportovním areálu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- prostřednictvím povzbuzování motivujeme žáka k zájmu o předmět Tv
- seznamujeme s dostatečným množstvím informačních zdrojů z oblasti tělesné kultury a sportu
- rozvíjíme kreativní učební dovednosti potřebné k samostatnému učení
- vyžadujeme používání odborné terminologie

Kompetence k řešení problému:

- podnětujeme žáka k vyhledání nejefektivnější metody při řešení problému

- nacvičujeme dovednost zodpovědně si počínat při výskytu nečekané situace a poskytnout pomoc

Kompetence komunikativní:

- učíme nové názvosloví a rozšiřujeme dané tématické celky
- vedeme k samostatnému pohybovému vyjádření
- seznamujeme s novinkami v Tv a sportu

Kompetence sociální a personální:

- vedeme k práci ve skupině, tj. vytvoření pravidel práce v týmu a jejich respektování
- učíme respektovat rozdílné možnosti jednotlivých lidí, a to jak nadaných, tak i pohybově slabších

Kompetence občanské

- posilujeme odpovědnost k sobě samému, ke spolužákům i k učiteli
- respektujeme věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka

Kompetence pracovní

- rozvíjíme smysl pro povinnost /každodenní pohybová aktivita/
- učíme se samostatnosti a odpovědnosti
- v terénu vyžadujeme bezpečné chování a dodržování daných pravidel bezpečného chování

Dílčí výstupy

- žák se aktivně podílí na organizaci svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a cíleně
- žák si uvědomuje význam pohybu pro zdraví a aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti v hodinách i v rekreačním sportu
- předvídá možné nebezpečí úrazu a uplatňuje pravidla bezpečného chování ve sportovním prostředí i v méně známém prostředí
- pohotově reaguje při úrazu spolužáka (přivolá pomoc, využije znalostí o poskytnutí první pomoci při lehčích úrazech)
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži i při rekreačních činnostech
- chápe význam přípravy organismu před cvičením a pohybovou aktivitu ukončí vhodnou činností ve shodě se zatěžovanými svaly
- připravuje a uklízí nářadí a náčiní
- v tělocvičně předchází možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví
- ví o svých pohybových přednostech a nedostatcích a s pomocí učitele je ovlivňuje
- dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu
- v gymnastice rozvíjí dle svých předpokladů akrobatická cvičení a cvičení na nářadí
- ve spolupráci s učitelem zvládá záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích
- zvládá průpravné úpoly - základní přetlaky, úchopy, odpory a pády
- chová se v duchu fair-play

- v atletice se orientuje na výkony v osvojených disciplínách
- uvědomuje si, že pohybová hra přináší radost a příjemné zážitky
- procvičuje a dodržuje pravidla sportovních her
- vysvětlí základní pojmy osvojovaných činností, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her
- používá pojmy označující používané náčiní, části hřiště a nejznámější sportovní hry, reaguje na smluvené povely a signály
- zvolí taktiku hry a dodržuje ji (za/bez pomoci spoluhráče i učitele)
- dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování

Učivo

- činnost ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví
- činnost ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- bezpečnost v TV a sportu
- průpravná, koordinační, kompenzační, kondiční a tvořivá cvičení
- gymnastika - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí
- úpoly - střežové postoje, pády, hry
- atletika - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, štafetový běh, skok do dálky a do výšky, hod míčkem a vrh koulí
- pohybové hry a netradiční pohybové činnosti
- sportovní hry - fotbal, basketbal, házená, florbal, ringo, přehazovaná, vybíjená, softbal, volejbal (7., 8.r.)

Všechny tyto činnosti nejsou již ve fázi nácviku jako v Tv, ale ve fázi procvičování a zlepšování úrovně pomocí speciálních cvičení a průpravné hry.

Hlavní důraz a je kladen na sportovní a pohybové hry a soutěže, gymnastické a atletické disciplíny jsou okrajové spíše pro potřeby přípravy na školní závody a soutěže.

Seminář z českého jazyka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět Seminář z českého jazyka je vyučován v 9. ročníku. Hlavním cílem je zopakovat a procvičit získané vědomosti a dovednosti a usnadnit tak žákům přechod na střední školy a střední odborná učiliště.

Časová dotace je 1 hodinu týdně. Žáci jsou rozděleni do dvou skupin podle úrovně znalostí a dovedností. Ve skupině žáků, kteří chtějí studovat na střední škole, se zaměřujeme na vypracování cvičení použitých v přijímacích zkouškách na středních školách v minulých letech. Ve skupině žáků, kteří chtějí pokračovat ve studiu na středních odborných učilištích, se zaměřujeme na zopakování pojmů a pravidel potřebných pro běžnou ústní i písemnou komunikaci.

Výuka probíhá v kmenových třídách, popř. v učebně informatiky, kde žáci využívají výukových programů. Zde také na internetu vyhledávají informace potřebné pro realizaci některých projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- vyžadujeme od žáků používání odborné terminologie ve všech oblastech
- vedeme k samostatnému vyhledávání a třídění informací
- rozvíjíme schopnost uplatnit získané dovednosti při zpracování výsledků v jiných předmětech a při řešení testů všeobecných studijních předpokladů

- učíme dovednost získané výsledky porovnat, posoudit jejich správnost a vyvodit z nich praktické důsledky
- podporujeme schopnost posoudit vlastní pokrok

Kompetence k řešení problémů:

- povzbuzujeme žáky k řešení problému pomocí osvojených dovedností
- upřednostňujeme hledání více možností řešení a výběr nejvhodnějšího

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky ke schopnosti výstižně formulovat a vyjádřit svoje myšlenky a požadavky
- při řešení zadání ve skupině i při vysvětlování postupů řešení vyžadujeme výstižné a kultivované vyjadřování

Kompetence sociální a personální:

- umožňujeme zažít žákům pocit sebeuspokojení při samostatném řešení přiměřeně náročných úloh
- oceňujeme schopnost začlenit se do skupinové práce, přijmout přidělenou roli a v jejím rámci pracovat

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k uvědomování si nutnosti pravidelného plnění školních povinností a zvýšeného úsilí při přípravě na přijímací zkoušky
- netolerujeme špatný přístup k domácí přípravě

Kompetence pracovní:

- vedeme žáka k samostatnému zhodnocení kvality jeho práce a přesnosti dosažených výsledků
- vyžadujeme vytrvalost a soustavnost při plnění zadaných úkolů

Dílčí výstupy

- žák správně třídí slovní druhy
- tvoří spisovné tvary slov a dokáže je vhodně použít vzhledem k dané komunikační situaci, slova vyslovuje se správnou výslovností, pauzami a frázováním
- zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a souvětí
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou češtinu, využívá ji vhodně v dané situaci
- dokáže provést komplexní větný rozbor

Učivo

- tvarosloví – slovní druhy
- zvuková stránka jazyka – spisovná výslovnost
- slovní zásoba a tvoření slov – rozvrstvení a obohacování slovní zásoby
- pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický
- skladba – komplexní větné rozbor
- obecné poučení o jazyce
- vzorové testy přijímacích řízení
- příprava projektu Škola naruby

Seminář z matematiky

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět Seminář z matematiky je vyučován v 9. ročníku. Hlavním cílem je zopakovat a procvičit získané matematické vědomosti a dovednosti a usnadnit tak žákům přechod na střední školy a střední odborná učiliště.

Časová dotace je 1 hodinu týdně. Žáci jsou rozděleni do dvou skupin podle úrovně znalostí a dovedností. Ve skupině žáků, kteří chtějí studovat na střední škole, se zaměřujeme na vypracování příkladu použitých v přijímacích zkouškách na středních školách v minulých letech a na řešení obtížnějších logických a aplikačních úloh. Ve skupině žáků, kteří chtějí pokračovat ve studiu na středních odborných učilištích, se zaměřujeme na zopakování pojmů a algoritmů potřebných pro řešení praktických úloh z běžného života.

Výuka probíhá v kmenových třídách, popř. v učebně informatiky, kde žáci využívají výukových programů. Zde také na internetu vyhledávají informace potřebné pro realizaci některých projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- vyžadujeme od žáků používání matematické terminologie a symboliky při zápisu a výpočtech
- vedeme k samostatnému vyhledávání a třídění informací potřebných pro matematické řešení
- rozvíjíme schopnost uplatnit získané dovednosti při zpracování výsledků v jiných předmětech a při řešení testů všeobecných studijních předpokladů
- učíme dovednost získané výsledky porovnat, posoudit jejich správnost a vyvodit z nich praktické důsledky
- podporujeme schopnost posoudit vlastní pokrok při řešení matematických problémů

Kompetence k řešení problémů:

- povzbuzujeme žáky k řešení problému pomocí osvojených dovedností
- při řešení matematických úloh vedeme k nacházení jejich shodných, podobných a odlišných znaků, které napomáhají k vyřešení složitějších úloh
- upřednostňujeme hledání více možností řešení a výběr nejvhodnějšího
- používáme logické postupy nezávislé na znalosti školské matematiky

Kompetence komunikativní:

- nacvičujeme správnou formulaci a vyjadřování myšlenek a postupů, které vedly žáka k řešení v logickém sledu
- při řešení úloh ve skupině i při vysvětlování postupů řešení vyžadujeme výstižné a kultivované vyjadřování

Kompetence sociální a personální:

- umožňujeme zažít žákům pocit sebeuspokojení při samostatném řešení přiměřeně náročných úloh
- při řešení složitějších matematických zadání zařazujeme práci ve dvojicích či ve skupině

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k uvědomování si nutnosti pravidelného plnění školních povinností a zvýšeného úsilí při přípravě na přijímací zkoušky
- netolerujeme špatný přístup k domácí přípravě

Kompetence pracovní:

- vedeme žáka k samostatnému zhodnocení kvality jeho práce a přesnosti dosažených výsledků
- seznamujeme žáka se základními pojmy finanční matematiky, které pak využívá při posouzení svého podnikatelského záměru

Dílčí výstupy

- žák provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; zaokrouhluje a provádí odhady a kontrolu výsledků
- převádí jednotky délky, obsahu, objemu, času, hmotnosti, rychlosti a hustoty
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem
- řeší aplikační úlohy na procenta
- určí hodnotu výrazu; sčítá, odčítá a násobí mnohočleny; sčítá, odčítá, násobí a dělí nejjednodušší lomené výrazy
- zapíše a řeší reálnou situaci pomocí rovnic nebo jejich soustav
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem a u přímé a nepřímé úměrnosti i rovnicí
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků
- používá goniometrické funkce při jednoduchých výpočtech v pravoúhlém trojúhelníku a při řešení jednoduchých praktických úloh
- určuje a charakterizuje různé typy hranolů, jehlan a kužel; odhaduje a vypočítá objem a povrch těles; načrtne síť a obraz těles v rovině
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy pomocí osvojeného aparátu
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení problémů; hledá při řešení úloh různé způsoby řešení
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Učivo

- racionální čísla – početní operace s racionálními čísly
- mocniny – druhá a třetí mocnina, druhá odmocnina
- poměr - postupný poměr; měřítko; přímá a nepřímá úměrnost; trojčlenka
- procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent, jednoduché úrokování
- mnohočleny – sčítání a násobení, umocňování podle vzorců
- lomený výraz – početní operace s jednoduchými lomenými výrazy
- rovnice s neznámou ve jmenovateli; soustava dvou lineárních rovnic o dvou neznámých, slovní úlohy
- závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky
- funkce – pravoúhlá soustava souřadnic; lineární, kvadratická funkce; goniometrické funkce
- procenta – jednoduché úrokování
- podobnost trojúhelníků – věty o podobnosti trojúhelníků
- prostorové útvary – hranoly, jehlan, rotační kužel

- číselné a logické řady; číselné a obrázkové analogie
- logické a netradiční geometrické úlohy

Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

a

Výchovné a vzdělávací strategie viz 7. ročník

Dílčí výstupy

- žák přiměřeně svému věku posoudí a ověří věrohodnost informací a informačních zdrojů
- ovládá práci s textovými, grafickými a tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací
- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
- dokáže se při tvorbě dokumentu rozhodnout pro tvorbu ve vhodné aplikaci
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- používá informace z různých informačních zdrojů a porovnává je
- informace zpracuje a na uživatelské úrovni prezentuje v textové a grafické formě a pomocí jednoduchých programů pro prezentaci

Učivo

- textový editor Word –psaní do sloupců, styly, pevná mezera, odrážky a číslování, záhlaví a zápatí, tabulátory a pravítko, psaní rovnic a matematických symbolů
- tabulkový procesor Excel – tvorba tabulky; formátování buněk, operace se řádky a sloupci, tvorba vzorců pomocí průvodce, filtry, řazení a třídění, tvorba grafů
- program pro úpravu fotografií Zoner Photo Studio – oříznutí, otočení, překlopení, barvy, jas a kontrast, výběr a jeho druhy, text v obrázku, koláže, jednoduchá fotomontáž; změna rozlišení obrázku, fotosběrny
- základy fotografování digitálním fotoaparátem, přenos dat
- prezentační program PowerPoint – tabulka a graf v Power Pointu
- internet – vyhledávání a ukládání informací
- projekt – tvorba příručky

Hodnocení žáků

Škola respektuje osobnost jednotlivce a jeho individuální schopnosti a možnosti. Cílem hodnocení je objektivní posouzení zvládnutí klíčových kompetencí na dané úrovni. Na základě tohoto hodnocení si žák uvědomí své silné a slabé stránky a na čem je nutné dále pracovat a jak dosáhnout zlepšení. Hodnotí se nejen momentální výsledky, ale srovnání s předchozími výkony. Hodnotit lze známkou, slovně, ústně, sebehodnocením, pochvalou, povzbuzením apod.

Klasifikační řád upravující hodnocení a klasifikaci žáků je v souladu s těmito právními normami:

- Zákon č. 561/2004 Sb.
- Vyhláška č. 48/2005
- Vyhláška č. 15/2005
- Vyhláška č. 16/2005

Metody pro získávání podkladů pro hodnocení žáka

- Různé druhy zkoušení (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové)
- Didaktické testy
- Prezentace skupinové práce
- Vzájemné hodnocení, sebehodnocení
- Aktivita v hodině
- Plnění domácích úkolů
- Rozhovory (se žákem, se zákonnými zástupci žáka, s ostatními učiteli, s vedením školy, s výchovným poradcem, se speciálním pedagogem)
- Sociometrické metody

Pravidla pro hodnocení žáků

Žáci jsou s pravidly hodnocení seznámeni předem v klasifikačním řádu. Písemné práce většího rozsahu jsou předem zapsány do třídní knihy příslušné třídy. V jednom dni není možno psát více než jednu rozsáhlou písemnou práci. Po vyhodnocení písemné práce žáci opravují chyby a učitel probere a zdůvodní jevy, ve kterých žáci nejčastěji chybovali. Při hodnocení předmětů s výchovným zaměřením (hudební výchova, tělesná výchova, výtvarná výchova, občanská výchova) se přihlíží k míře žákovy aktivity v hodinách. Pokud předmět vyučuje více učitelů, dohodnou pravidla hodnocení společně a dodržují je. V případě dlouhodobější absence žáka je při hodnocení k této skutečnosti přihlédnuto. Hodnoceno může být pouze probrané a procvičené učivo. Zákonní zástupci

jsou o výsledcích žákova hodnocení informováni prostřednictvím zápisů v žákovské knížce, třídních schůzek, popřípadě dohodnutých individuálních schůzek s učiteli. Součástí hodnocení žáka je také vlastní sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků mezi sebou.

Kritéria pro klasifikaci ve vyučovacích předmětech

Ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného stupně a ročníku jsou žáci klasifikováni. Klasifikační stupeň určí vyučující příslušného předmětu. V případě, že předmět vyučuje více učitelů, určí klasifikační stupeň po vzájemné dohodě. Při klasifikaci známkou se hodnotí úroveň klíčových kompetencí jedince. Je používána klasifikační stupnice 1 – 5.

Stupeň 1 – výborný

- Žák ovládá požadované kompetence uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi, uvádí pojmy a jevy do souvislostí
- Samostatně pracuje s osvojenými poznatky a pojmy při řešení úkolů
- Myslí logicky a tvořivě
- Jeho ústní, písemný a grafický projev je přesný
- Výsledky jeho praktických činností jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky
- Je schopen účelné organizace vlastní práce a samostudia

Stupeň 2 – chvalitebný

- Požadované kompetence ovládá v podstatě uceleně a přesně pouze s drobnými nedostatky
- K samostatnému řešení problémů potřebuje pouze menší podněty učitele
- Jeho písemný a ústní projev je logický a přesný pouze s menšími nedostatky
- Grafický projev je bez větších nepřesností
- Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele

Stupeň 3 – dobrý

- V osvojených kompetencích má pouze nepodstatné mezery
- Případné nedostatky při praktických činnostech dokáže za pomoci učitele korigovat
- Při řešení úkolů se dopouští chyb, výsledky jeho práce mají nedostatky
- Jeho myšlení je málo tvořivé s logickými chybami, organizace práce málo účelná
- V ústním a písemném projevu jsou nedostatky ve správnosti, výstižnosti a přesnosti

Stupeň 4 – dostatečný

- V osvojených kompetencích má žák závažné mezery
- Při praktických činnostech je málo pohotový a má nedostatky ve tvořivých činnostech
- Jeho myšlení není tvořivé, dělá závažné logické chyby
- Jeho písemný projev je nedostatečný ve správnosti, výstižnosti a přesnosti
- Není schopen samostudia
- Svoje chyby a nedostatky dokáže za pomoci učitele opravit

Stupeň 5 – nedostatečný

- V osvojování požadovaných kompetencí má závažné a značné mezery
- Svoje poznatky nedokáže uplatnit ani s pomocí učitele
- V myšlení je nesamostatný, vyskytují se u něj logické nedostatky
- Jeho ústní, písemný a grafický projev má závažné chyby
- V činnostech je převážně pasivní
- Závažné chyby a nedostatky nedokáže opravit ani s pomocí učitele

Slovní hodnocení

U žáka 1. - 8. ročníku s prokázanou specifickou poruchou učení a chování může být použito (ve vyučovacím předmětu, k němuž se porucha vztahuje) slovní hodnocení. O použití slovního hodnocení rozhodne ředitel školy na základě návrhu

pedagogicko psychologické poradny a na základě písemné žádosti zástupce žáka. V 9. ročníku je žák klasifikován známkou. Při slovním hodnocení se uvádí:

Ovládnutí učiva

- Ovládá bezpečně
- Ovládá
- V podstatě ovládá
- Ovládá se značnými mezerami
- Neovládá

Úroveň myšlení

- Pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti
- Uvažuje celkem samostatně
- Menší samostatnost myšlení
- Nesamostatné myšlení
- Odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Úroveň vyjadřování

- Výstižné, poměrně přesné
- Celkem výstižné
- Nedostatečně přesné
- Vyjadřuje se s obtížemi
- Nesprávné

Úroveň aplikace vědomostí

- Spolehlivě a uvědoměle užívá dovedností a vědomostí
- Při aplikaci vědomostí se dopouští drobných chyb
- S pomocí učitele řeší úlohy, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopustil
- Dělá podstatné chyby, nesnadno je odstraňuje
- Praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele

Píle a zájem o učení

- Aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- Učí se svědomitě
- K učení a práci nepotřebuje mnoho podnětů
- Malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- Pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

Opravné zkoušky

Žákovi, který je na konci 2. pololetí klasifikován nejvýše ve dvou předmětech stupněm nedostatečný, je umožněno vykonat opravné zkoušky. Žák koná opravné zkoušky nejpozději v posledním týdnu hlavních prázdnin. Termín stanoví ředitel školy. Jejich průběh je písemně zaznamenán. Nemůže-li se žák dostavit pro nemoc doloženou lékařským potvrzením, umožní mu ředitel školy vykonání opravných zkoušek do 15. září. Nedostaví-li se žák k opravným zkouškám ve stanoveném termínu bez předložení dokladu o nemoci, je klasifikován stupněm nedostatečný. Opravné zkoušky jsou zkoušky komisionální. Žáci 1. – 5. ročníku opravné zkoušky nekonají.

Klasifikace chování

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují. Rozhoduje o ní ředitel školy pro projednání v pedagogické radě. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování během klasifikačního období. Pravidla chování žáka jsou stanovena řádem školy. Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák přijímá a dodržuje pravidla chování stanovená řádem školy. Projevuje kladný vztah k ostatním lidem a chová se k nim podle zásad slušného chování. Aktivně přispívá k utváření příjemného pracovního prostředí. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka ve škole je v rozporu s pravidly chování stanovenými řádem školy. Dopustil se závažného přestupku nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Žák se nechová podle zásad slušného chování a nepřispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů. Je přístupný výchovnému působení .

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly chování stanovenými řádem školy i v rozporu s pravidly slušného chování. Žák záměrně narušuje pracovní prostředí i mezilidské vztahy. Dopustil se tak závažných provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova a zdraví ostatních žáků. Nesnaží se své chyby napravit a není přístupný výchovnému působení. Nerespektuje udělená kázeňská opatření a dopouští se dalších závažných přestupků.

Výchovná opatření

Třídní učitel zaznamenává udělení pochvaly, popřípadě výchovného opatření do katalogového listu žáka.

Pochvaly a jiná ocenění

Pochvalu nebo jiné ocenění může žákovi udělit třídní učitel nebo ředitel školy. Pochvala se uděluje za dlouhodobou úspěšnou školní práci, za dosažení výborných studijních výsledků a za reprezentaci školy. Pochvala se uděluje písemně na vysvědčení.

Opatření k posílení kázně

Třídní učitel může žákovi podle závažnosti provinění udělit napomenutí nebo důtku. Udělení důtky neprodleně oznámí řediteli školy. Ředitel školy může žákovi pro projednání v pedagogické radě udělit důtku. Důvody udělení výchovného opatření jsou oznámeny prokazatelným způsobem zástupci žáka do 10 dnů ode dne udělení.

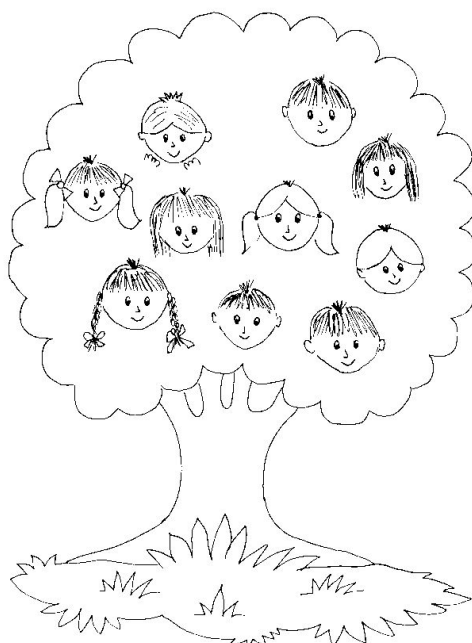
Vysvědčení

Vysvědčení vyplní třídní učitel na předepsaném tiskopise. Na konci 1. pololetí vydává škola žákovi výpis vysvědčení za 1. pololetí a na konci 2. pololetí vysvědčení na předepsaném tiskopise. Vyplňování vysvědčení se provádí podle materiálu „Informace MŠMT ČR ze dne 15. června 2006 č. j. 25668/2005-22 k vyplňování vysvědčení na základních školách.“

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ DRUŽINA PŘI ZŠ MĚŘÍN

NÁZEV PROGRAMU: STROM PŘÁTELSTVÍ

Strom - symbol změn v přírodě, střídání ročních období
symbol života, růstu, rozvíjení se

Přátelství - podporování pozitivních vztahů, poznávání se, uvědomování si svých práv i povinností, schopnost komunikace, pomoc kamarádovi, odpovědnost za své činy (osobnostní a sociální výchova)

OBSAH

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE:.....	162
CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY:.....	163
PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	3
POPIS MATERIÁLNÍCH PODMÍNEK:	4
POPIS EKONOMICKÝCH PODMÍNEK:.....	4
POPIS PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK:	4
DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ:.....	4
<u>KONKRÉTNÍ</u> CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ V ŠD:.....	5
FORMY VZDĚLÁVÁNÍ V ŠD:.....	6
OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ V ŠD:	7
PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI:.....	8
HODNOCENÍ:	8
POPIS PODMÍNEK BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ:	9
PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ:.....	11
TÉMATICKÝ PLÁN ŠKOLNÍ DRUŽINY	12
JEDNORÁZOVÉ AKCE:	16
KRÁTKODOBÉ PROJEKTY:	16
PRÁVA A POVINNOSTI DĚTÍ:	18
PRAVIDLA SOUŽITÍ V NAŠÍ ŠKOLNÍ DRUŽINĚ:.....	18
ŘÁD ŠKOLNÍ DRUŽINY	19
NEJČASTĚJI POUŽÍVANÁ LITERATURA PŘI PRÁCI V ŠD:	21
ZVEŘEJNĚNÍ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU:.....	21

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE:

Adresa: Základní škola Měřín,
Náměstí 96,
594 42 Měřín

Ředitelka školy: Mgr. Iveta Hlávková
Vedoucí vychovatelka: Mgr. Eva Rozmarinová

E-mail: reditel@zsmerin.cz
eva.rozmarinova@zsmerin.cz

telefon: ZŠ: 566544169
ŠD: 736613896

Web: www.zsmerin.cz

CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY:

Školní družina má 4 oddělení. Kapacita školní družiny je 115 dětí.

Školní družina je určena žákům 1. – 5. tříd. Žáci vyšších tříd mohou být do školní družiny zapsáni v případě volných míst po zapsání všech zájemců z řad mladších žáků.

Provozní doba školní družiny je od 6.15 do 7.40 hod a od 11.35 do 16.30 hod. Provozní doba jednotlivých oddělení se může lišit podle počtu dětí a kroužků, pořádaných školní družinou. Rodiče jsou s ní seznámeni na začátku příslušného školního roku. Po skončení provozní doby jednotlivých oddělení se tato spojují. Tato provozní doba platí po celý školní rok mimo prvního a posledního dne školního roku (zpravidla 1. 9. a 30. 6.), v tyto dny je školní družina v provozu od 6.15 h do odjezdu poledních autobusů (13.00 h).

Po dobu celého odpoledne je dětem k dispozici k dodržování pitného režimu čaj ze školní jídelny.

Provoz školní družiny o prázdninách a v době mimořádného volna.

O provozu v době prázdnin v průběhu školního roku a v době mimořádného volna rozhoduje vedení školy.

O podzimních, pololetních a velikonočních prázdninách je činnost školní družiny zajištěna, pokud je přihlášeno minimálně 15 dětí. Pro tento provoz jsou přijímány pouze děti zaměstnaných rodičů, kteří nemají jinou možnost umístění dítěte. Vychovatelky v jednotlivých odděleních vždy předem zjistí aktuální počet zájemců a s dostatečným předstihem rodiče zapsaných dětí informují o provozu školní družiny v době prázdnin.

V průběhu vánočních a jarních prázdnin se činnost školní družiny zpravidla přerušuje. O letních prázdninách je školní družina mimo provoz.

Kroužky:

ŠD nabízí dětem mimo hlavní činnost i volitelnou zájmovou činnost formou kroužků a tvořivých dílen. Na tyto aktivity je děti nutné předem přihlásit. Nabídka kroužků je upřesněna do 20. 9., tvořivých dílen 14 dní, případně týden před daným termínem.

ŠD se zapojuje do různých soutěží a akcí pořádaných školou i mimo ni.

PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ:

Do školní družiny budou žáci přijímáni v tomto pořadí do naplnění kapacity:

- 1) Žáci prvních tříd
 - 2) Žáci druhých tříd k pravidelné docházce. (Pravidelnou docházkou se rozumí minimálně čtyři dny v týdnu)
 - 3) Žáci třetích tříd k pravidelné docházce (do naplnění kapacity školní družiny).
 - 4) Žáci vyšších ročníků k pravidelné docházce (pouze v případě volné kapacity a rozhodující bude, dopravní dostupnost, mladší sourozenec v ŠD, délka pobytu v ŠD).
- Rozhodujícím kritériem je datum a čas podání řádně vyplněné přihlášky včetně času odchodu dítěte ze školní družiny. *Úprava času odchodu je následně možná kdykoliv písemně po domluvě s vychovatelkou.*

Žáci nezapsaní k pravidelné docházce (čekající na kroužky, po kroužcích, po náboženství, apod.) se mohou zúčastnit činností družiny, pokud počet dětí v oddělení v danou dobu nepřesáhne 25, a to na základě předchozí domluvy zákonných zástupců s vedením ŠD, za předpokladu, že budou žáci dbát pokynů vychovatelky a dodržovat stanovená pravidla jednotlivých oddělení.

Mimořádných akcí, pořádaných školní družinou, se mohou zúčastnit i nezapsaní žáci v případě volné kapacity a po předchozí domluvě s vychovatelkou, pořádající danou akci. Za předpokladu, že budou žáci dbát pokynů vychovatelky a dodržovat stanovená pravidla.

Zápis do školní družiny, je předem vyhlášen na některý den v posledním srpnovém týdnu. Pokud se rodiče nemohou dostavit k zápisu osobně, je možné žáka přihlásit do školní družiny přes internet na adrese uvedené v pozvánce k zápisu, nejpozději v den zápisu. V emailu musí být uvedeno jméno dítěte, třída a předpokládaný čas odchodu dítěte ze školní družiny. V tomto případě řádně vyplněnou přihlášku odevzdají v den nástupu dítěte do školy (zpravidla 1. 9.). Pokud tak neučiní, rezervované místo je uvolněno pro dalšího zájemce. Přihláška je ke stažení na webových stránkách školy.

O přijetí žáka rozhoduje ředitelka školy. O zařazení do jednotlivých oddělení rozhoduje vedoucí vychovatelka. V průběhu školního roku lze dítě přihlásit, jen pokud nejsou oddělení naplněna do plného počtu.

Přijetím žáka se na něj vztahují veškerá práva a povinnosti žáka školní družiny.

Ukončit docházku může žák během celého školního roku na základě písemné žádosti rodičů o vyřazení žáka.

Při opakovaném porušování Řádu školní družiny, ohrožování zdraví a bezpečnosti vlastní i ostatních, častém nerespektování pokynů vychovatelky, může být žák ze ŠD vyloučen. O vyloučení žáka rozhoduje ředitelka školy ve správním řízení.

Žák může být z docházky do ŠD vyřazen, pokud déle než tři měsíce bez řádné omluvy nebude navštěvovat školní družinu.

POPIS MATERIÁLNÍCH PODMÍNEK:

Školní družina má k dispozici čtyři samostatné místnosti, vybavené stolními hrami, stavebnicemi, různými hračkami, dětskými časopisy apod. Dále je vybavena výtvarnými a didaktickými pomůckami, radiomagnetofony s CD přehrávačem, televizorem, videem, DVD přehrávačem.

ŠD využívá také školního hřiště, prostoru před školou, školního dvora a tělocvičny. Může využít keramické pece, počítačových učeben, školní kuchyňky a dílny.

POPIS EKONOMICKÝCH PODMÍNEK:

Měsíční poplatek za pobyt dítěte v ŠD se platí předem ve dvou splátkách – za období září až prosinec a leden až červen. Splatnost první splátky je do 20. září, splatnost druhé do 20. ledna. Platí se hotově vedoucí vychovatelce ve školní družině v předem určených dnech a čase.

O výši příspěvku rozhoduje vedení školy a rodiče jsou s jeho výší a termínech, kdy je možné ho zaplatit seznámeni u zápisu do ŠD.

Zájmové kroužky v ŠD: platí se příspěvek na materiál podle náplně kroužků, o jeho výši budou rodiče informováni předem v září při upřesňování nabídky jednotlivých kroužků.

Tvořivé dílny: příspěvek na materiál podle zaměření dílny, jeho výše je vždy upřesněna v informacích k příslušné dílně.

POPIS PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK:

Vychovatelky v naší školní družině jsou iniciátorkami a průvodkyněmi dětí při nabízených činnostech, které mohou řídit přímo i nepřímo. Navozují jednotlivé činnosti, motivují děti k těmto činnostem, umožňují jim rozvíjet jejich zájmy a spolu s dětmi jednotlivé činnosti a jejich výsledky hodnotí. Smyslem jejich práce je probouzet v dětech aktivní zájem o okolí, rozvíjet jejich přirozenou zvědavost, chuť navazovat sociální kontakty, rozvíjet komunikaci mezi dětmi.

Vychovatelky v naší školní družině se snaží vytvořit dětem příznivé sociální klima, vzbuzovat vybranými aktivitami zájem o jednotlivé činnosti, podporují rozvoj sebevědomí a dalších pozitivních stránek osobnosti u dětí. Mají právní povědomí a znají bezpečnostní předpisy pro práci s dětmi. Jsou plně kvalifikované

DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ:

Vzhledem k věkové skladbě dětí je tento vzdělávací program tvořen na tři roky, tedy na dobu jednoho vzdělávacího cyklu, což umožňuje reagovat vhodně na měnící se podmínky, přesouvání témat během dlouhodobé docházky žáků do družiny, provedení evaluace činností a dosažených výsledků.

KONKRÉTNÍ CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ V ŠD:

Cílem výchovy ve ŠD je výchova všestranně harmonicky rozvinutého člověka.

Cílem naší práce je:

- nabízet dětem smysluplné využití volného času
- rozvíjet u dětí pohybové schopnosti v oblasti jemné i hrubé motoriky
- učit děti mezilidské komunikaci
- učit děti spolupráci a toleranci
- učit děti každého člověka i sebe navzájem vnímat jako jedinečnou osobnost

- vést děti k samostatnému rozhodování a tvorbě postojů
- rozvíjet u dětí slovní zásobu a fantazii
- cvičit paměť, postřeh a soustředění
- vytvářet u dětí vztah k místu a prostředí, ve kterém žijí
- vést děti k tvořivosti
- podporovat iniciativu a spolupodílení se na volbě a tvorbě programu
- utvářet pracovní návyky a vztah k práci
- vést děti k uvědomování si svých práv, povinností a pocitů
- posilovat u dětí pocit jistoty a sebedůvěry

Cílem činností v naší školní družině je rozvíjení zejména těchto klíčových kompetencí:

1. komunikativní

Dítě umí formulovat své myšlenky a názory, vyjadřuje se souvisle a kultivovaně. Umí naslouchat druhým, vhodně reagovat, zapojovat se do diskuse. Umí pracovat s obrazovými materiály a textem v rozsahu svých znalostí. Přemýšlí o nich a tvořivě je využívá.

2. k řešení problémů

Dítě vnímá nejrůznější problémové situace, přemýšlí o nich, hledá vhodná řešení. Snaží se je řešit samostatně. Uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí.

3. sociální a personální

Dítě umí pracovat ve skupině, podílí se na tvorbě pravidel soužití, respektuje druhé, přispívá k upevnování dobrých vztahů ve skupině, v případě potřeby poskytne druhému pomoc nebo o ni požádá. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, ovládá a řídí svoje jednání a chování.

4. občanské

Dítě respektuje přesvědčení druhých, váží si jich, odmítá hrubé zacházení, je vědomo si svých práv a povinností. Rozhoduje se podle dané situace a dokáže podle svých možností poskytnout účinnou pomoc. Aktivně a tvořivě se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit. Chápe základní ekologické souvislosti, má kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí, chrání své zdraví.

5. pracovní

Dítě používá bezpečně a účinně svěřené nástroje, vybavení a materiály. Dodržuje vymezená pravidla, především v souvislosti s bezpečností práce. Dokončí rozdělanou práci. Udržuje kolem sebe pořádek.

6. k učení

Dítě vybírá vhodné metody a strategie, plánuje, vyhledává a třídí informace, uvádí věci do souvislostí.

7. k trávení volného času

Dítě se aktivně podílí na tvorbě plánu činností, umí nakládat se svým volným časem, umí si zvolit vhodnou činnost, má své vyhraněné zájmy a záliby, umí říci ne nevhodným nabídkám.

Očekávané výstupy na konci vzdělávacího období:

Děti rozumí tomu, co znamená aktivní trávení volného času.
Mají vytvořen kladný vztah k pohybu a sportování.
Umí samostatně pracovat.
Umí se samostatně rozhodnout.
Děti jsou tvořivé a zručné.
Mají radost z procesu tvoření.
Umí používat pracovní a ochranné pomůcky.
Děti mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí.
Děti jsou seznámeny se zdravým životním stylem (stravovací návyky, pitný režim, hygienické návyky).
Objektivně hodnotí své chování a dovedou přijímat jeho důsledky.
Znají pravidla soužití.
Dbají na svou bezpečnost a předcházejí úrazům.
Umí se chovat zodpovědně ke svému zdraví i ke zdraví ostatních.
Umí si zvolit zájmovou činnost podle svých možností, schopností a zájmu.
Dokončí rozdělanou práci.
Formulují své názory a postoje.
Umí odpočívat a relaxovat.
Umí naslouchat druhým a brát na ně ohledy.
Aktivně se zapojují do společných činností.
Umí pojmenovat svůj problém a hledat řešení.
Dokáží druhé požádat o pomoc a také ostatním svou pomoc nabídnout.
Spolupodílí se na tvorbě plánu a přípravě činností.

FORMY VZDĚLÁVÁNÍ V ŠD:

Výchovně vzdělávací činnosti v naší školní družině probíhají v souladu s Vyhláškou 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání především formou **pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti**, podle tohoto vzdělávacího programu. Do denního režimu jsou zahrnuty také **spontánní aktivity**, především v rámci ranní a koncové družiny, odpoledních klidových činností a při pobytu venku.

Naše školní družina realizuje i **příležitostnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou a tématickou rekreační činnost**, které se mohou účastnit i žáci, kteří nejsou přihlášení do ŠD k pravidelné docházce. Jedná se většinou o jednorázové akce – besídky, karneval, výlety apod. Aktivit, které probíhají mimo areál školy, se děti mohou zúčastnit pouze s písemným souhlasem rodičů. Některých z těchto aktivit se mohou účastnit děti společně s rodiči a dalšími zájemci.

OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ V ŠD:

V naší školní družině se zaměřujeme především na osobnostní a sociální výchovu a výchovu k trávení volného času. V návaznosti na školní vzdělávací program naší školy se snažíme nejen o rozvoj všech klíčových kompetencí, ale především o rozvíjení komunikačních a sociálních dovedností.

K dosažení stanovených cílů chceme využívat zejména těchto výchovně vzdělávacích strategií:

skupinová práce

individuální práce
komunitní kruh
výklad
dramatizace
projekty
práce s knihami, časopisy
vyprávění
rozhovor
pozorování
hra
práce s encyklopediemi, mapami, internetem
soutěže
výstavy
besedy
kvízy, křížovky, doplňovačky, skrývačky, rébusy
vycházky
pohybové aktivity
odpočinek, relaxační techniky
praktické dovednosti
řešení problémových úloh

Při volbě témat činností v naší školní družině vycházíme mimo jiné také z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, konkrétně z vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**, který je vytvořen pro 1. stupeň základní školy. Rozvíjí poznatky, zkušenosti a dovednosti získané v rodině a v předškolním vzdělávání. Je rozdělen do pěti okruhů, ze kterých i my při své práci vycházíme.

- 1) **Místo, kde žijeme** – Společně s dětmi se seznamujeme s jejich nejbližším okolím (rodina, obec, škola, společnost). Seznamujeme se se školním prostředím a s okolím školy, snažíme se dozvědět něco o jednotlivých obcích, ve kterých děti žijí. Věnujeme se dopravní výchově. Pomáháme u dětí vytvářet vztah ke svému bydlišti, k naší zemi.
- 2) **Lidé kolem nás** – Učíme se základům vhodného chování, upozorňujeme na význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi. Seznamujeme děti s významem pravidel nejen při hře, ale také v celém životě, věnujeme se základním právům a povinnostem každého člověka. Učíme děti všimnout si svého okolí a rozpoznávat problémové situace.
- 3) **Lidé a čas** – Společně s dětmi se seznamujeme s významem času, vývojem života a společnosti. Učíme se orientaci v dějích a čase. Hledáme některé historické souvislosti.
- 4) **Rozmanitost přírody** – Poznáváme Zemi jako planetu sluneční soustavy. Sledujeme rozmanitost živé i neživé přírody a vliv lidské činnosti na přírodu. Věnujeme se významu ochrany přírody a životního prostředí.
- 5) **Člověk a jeho zdraví** – Rozvíjíme hygienické návyky a věnujeme se otázkám zdravého životního stylu. Vedeme děti k odpovědnosti za své zdraví a zdraví ostatních.

Do okruhu témat činností ve školní družině jsou zařazena také průřezová témata a to

především týkající se osobnostní a sociální výchovy, enviromentální výchovy, multikulturní a mediální výchovy. Dalším důležitým průřezovým tématem, které není vymezeno Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání, ale je do činností školní družiny zařazeno je výchova k trávení volného času.

PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI:

- individuální přístup
- příjemné prostředí
- rozdělení pracovních úkolů na dílčí části
- vybavení didaktickými pomůckami
- různorodá nabídka činností
- další vzdělávání pedagogických pracovníků
- možnost podílet se na tvorbě programu
- spolupráce s rodiči
- aktivity zaměřené na rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahů a sociální a emocionální inteligence
- spolupráce se školou
- spolupráce s třídními učiteli na tvorbě plánů pedagogické podpory a individuálních vzdělávacích plánů, na jejich naplňování a vyhodnocování

HODNOCENÍ:

Hodnocení jednotlivých činností probíhá většinou formou společné diskuse s dětmi na závěr jednotlivých činností, vychovatelkou a to nejen na závěr, ale také v průběhu činností. Měřítkem pro hodnocení činností v naší školní družině je především zájem dětí účastnit se programu, jejich chuť podílet se na jeho vytváření. Dalším z měřítek jsou i rozhovory s rodiči dětí, pozorování jednotlivých dětí a jejich vývoje, sledování výsledků jejich práce.

POPIS PODMÍNEK BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ:

Ve školní družině vychovatelky při všech činnostech dbají na bezpečnost dětí (nejen fyzickou, ale také sociální a emocionální) a na předcházení rizikovým situacím nebo úrazům. Vedou děti k odpovědnosti za své chování, svou bezpečnost i bezpečnost ostatních účastníků při jednotlivých činnostech.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

- vhodná struktura činností a skladba zaměstnání
- dodržování pitného režimu
- zdravé prostředí užívaných prostor (vlastní nově vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku atp.)
- bezpečné pomůcky
- ochrana účastníků před úrazy
- dostupnost prostředků první pomoci (ŠD je vybavena vlastní lékárníčkou), kontaktů na lékaře, praktická dovednost zaměstnanců poskytovat první pomoc

Psychosociální podmínky:

- příznivé sociální klima, vytváření pohody prostředí, otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhým,
- respekt k potřebám jedince, činnost vycházející ze zájmu účastníků, osvojování si praktických dovedností, hlavním momentem v činnosti je všestranný prospěch dítěte,
- věková přiměřenost a motivující hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími sociálně patologickými jevy
- spoluúčast všech dětí na plánování činnosti, na jejím řízení i následném hodnocení,
- včasná informovanost žáků a jejich rodičů o činnosti školní družiny

Na začátku školního roku každá vychovatelka ve svém oddělení děti seznámí s vnitřním řádem školní družiny a společně s dětmi si určí pravidla soužití ve školní družině.

Osnova poučení o bezpečnosti

Poučení dětí o chování a bezpečnosti **při činnostech ve školní družině** – neopouštět prostory činnosti bez vědomí vychovatelky, dbát jejích pokynů, úklid aktovek, odpadky, úklid pomůcek, dodržování pitného režimu, zákaz házení (čímkoliv) v prostorách třídy, případné úrazy neprodleně ohlásit vychovatelce (sebemenší), bezpečné chování ...

Při přesunech (po chodbách školy i mimo budovu školy) – pohyb ve dvojicích, smluvené signály, čekat na smluvených místech, neběhat na chodbách, chůze po schodech, nebezpečí srážky, uklouznutí, pádu ...

Při činnostech v tělocvičně, na hřišti a v prostoru před školou – nevstupovat do tělocvičny ani na hřiště bez vědomí vychovatelky (hromadné příchody), nevstupovat do nářadoven bez přítomnosti vychovatelky, nelézt na žebřiny a další nářadí pokud to není součástí probíhající činnosti, neopouštět prostor bez vědomí vychovatelky, dodržovat smluvené signály a pokyny vychovatelky při všech činnostech, zákaz běhání s klacky, házení šiškami, klacky, kameny apod., bezpečné chování....

Přecházení přes silnici – používání přechodů pro chodce, nepřecházet mezi zaparkovanými auty, pravidla pro rozhlédnutí (vlevo, vpravo, vlevo), odhad vzdálenosti a rychlosti blížícího se vozidla, přecházení od autobusu (ne před autobusem, opatrnost při přecházení za stojícím autobusem – nebezpečí projíždějících vozidel), rozhlédnout se na každé i malé silnici ...

Na zastávkách autobusu, při vystupování, nastupování a při jízdě autobusem – úzký prostor na chodnicích u autobusových zastávek, neběhat, nehonit se, nebezpečí kolem zaparkovaných autobusů, při nastupování a vystupování se nestrkat, pozor na vysoké schody, nástup předními dveřmi, výstup (většinou) zadními dveřmi, v autobuse nekřičet, nepobíhat, postupuj co nejdále dozadu, případně sedět, aktovky ze zad, pevně se držet, nezapomenout na pravidla slušného chování, bezpečné chování...

Chůze po silnici a po chodníku – chůze po silnici: vlevo, při krajnici, nejvýše dva vedle sebe, v útvary vpravo při krajnici, hlídat rozestupy, reflexní vesty pro alespoň první a poslední dvojici, smluvené signály; chůze po chodníku: vpravo, neběhat, dávat pozor na překážky (zaparkovaná kola, různé značky a cedule“, pozor na vjezdy a výjezdy aut, bezpečné chování...

Jízda na kole a kolečkových bruslích – přilby, chrániče, využívání cyklistických stezek, dodržování dopravních předpisů (jízda po silnici a po chodníku), výbava kola...

Setkání s neznámým člověkem – pozdravit, ale neodpovídat na dotazy osobního rázu (věk, adresa, kdo je doma apod.), nikam s ním neodcházet, nic si od něj nebrat, při pocitu sledování zajít do obchodu, oslovit známé lidi, požádat o pomoc sousedy, informovat rodiče, učitele ...
Při nevhodném chování i známých lidí informovat rodiče, učitele ...

Setkání s neznámým zvířetem – nehladit, nedráždit, nekrmit (obejít obloukem), zachovat klid (neutíkat, nezvedat ruce, pozor na prudké pohyby), při jízdě z kola (pokud vás sleduje) sesednout a pokračovat pěšky v klidu, při kontaktu umýt ruce, v případě pokousání nebo poškrábání informovat dospělou osobu...

V blízkosti otevřeného ohně – pozor na hořlavé materiály (papír, látky, barvy...), neběhat, nenatahovat se přes otevřený oheň, neskákat přes něj, nenapalovat předměty (klacky, špejle apod.), nevhazovat nic do ohně, poslouchat pokyny vychovatelky, nezapalovat oheň bez dozoru dospělého, při opékání buřtů pozor na jehly na opékání (ostré, horké), případný úraz okamžitě nahlásit ...

Práce s ostrými předměty – (nože, nůžky, kružítko, tužky, jehly, dlátka, pilky ...), nechodit s nimi, neběhat ani kolem ostatních, sedět, když chci pro něco dojít nebo se natáhnout, tak ostrý předmět odložit, nešermovat, nezkoušet ostrost na sobě ani nikom (ničem) jiném, nestrkat se, používat tyto nástroje pouze k určenému účelu, dbát pokynů vychovatelky, případný úraz okamžitě nahlásit, bezpečném chování...

V zimním období – na náledí (zvýšená opatrnost při chůzi, neběhat, pozor v blízkosti vozovky a při přecházení, neklouzat se), nebezpečí ukrytá pod sněhem (zasypaná nebezpečná místa a překážky, led apod.), padání sněhu ze střech, rampouchy, koulování, v předjaří tání ledu a sněhu...

Při koupání – neskákat do neznámé vody, plavat jen podle svých možností, v neznámé vodě jen kde stačím, vždy pod dohledem dospělého, dvě hodiny po jídle, pozor na uhřátí, křeče a teplotu vody ...

Při zimních sportech – ochranné pomůcky, dodržování pravidel na sjezdovce, vhodná místa, blízkost silnice, lesa, při bruslení dostatečně pevný led, pozor na okraje, jezy, led na řece, potoce apod., dohled starší osoby, nechodit sám...

Používání zábavné pyrotechniky – nikdy sám, většina prodejná až od 18. let, při sledování bezpečná vzdálenost, nedržet v ruce, číst pokyny a návody, velké nebezpečí úrazu a požáru...

Bezpečný internet a mobilní telefon – nesdělovat nikomu osobní údaje (celé jméno, adresu, věk ...), opatrnost při zveřejňování fotografií (ne vše se smí zveřejnit), přeposílání nevhodných informací, nereagovat na nabídky k osobnímu setkání (informovat o takové nabídce rodiče nebo učitele), nebezpečí ukrytá v tzv. sociálních sítích (facebook apod.), šikana prostřednictvím internetu a mobilního telefonu, videa a jejich zveřejňování...

Poučení před prázdninami – sám doma (neotvírat cizím lidem, nelézt po výškách, pozor na elektřinu a plyn, nerozdělávat oheň, nezapalovat svíčky...), setkání s cizími lidmi, zvířaty, úrazy při hrách a sezónních sportech, dodržování dopravních předpisů, bezpečné chování při všech činnostech...

Bezpečné chování - takové chování, kterým vědomě neohrozím svou bezpečnost ani bezpečnost nikoho jiného (přemýšlení při všem, co dělám).

Poučení dětí vychovatelka zapíše do přílohy vložené do přehledu výchovné práce s vyznačením datumu, kdy bylo provedeno.

Dále jsou děti poučeny o bezpečnosti před zahájením každé činnosti.

PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ:

V naší školní družině se zaměříme především na nespecifickou primární prevenci. Naším cílem je prohlubovat dovednosti dětí, jak chránit své zdraví, znát jeho hodnotu a rozvíjet sociální dovednosti a zdravé sociální vztahy.

Vycházíme z toho, že každá nová činnost, která dítě zaujme a pracuje na ní s nadšením, ho odvádí od stereotypu všedního dne a touhy zkoušet nepoznané. Společně s dětmi se snažíme formou kooperativních činností vytvářet zdravé vztahy mezi dětmi navzájem, posilovat sebevědomí dětí, jejich ochotu pomáhat druhým, všimnout si lidí kolem sebe, odmítat všechny formy násilí, orientovat se v krizových situacích a snažit se je řešit. Seznamujeme děti se zdravotními riziky spojenými se špatným životním stylem, s kouřením, alkoholem, užíváním drog a léků a se způsoby odmítání návykových látek. V rámci výchovy k volnému času nabízíme dětem množství aktivit, na jejichž přípravě se podílejí a tím se učí najít si svou oblíbenou činnost, které se mohou ve svém volném čase věnovat.

Tématický plán činností v ŠD

Začátek školního roku (září)

Seznámení se školním prostředím, s režimem ŠD (eniromentální výchova, osobnostní a sociální výchova) - Vycházky po škole a jejím okolí, pohybové aktivity, komunitní kruh, výtvarné práce na téma naše škola a činnosti v ní. Tvorba pravidel – k čemu slouží pravidla, jaká známe (pravidla silničního provozu, hry...), tvorba vlastních pravidel soužití ve skupině. Klíčové kompetence: komunikativní, sociální a personální, k učení, pracovní, občanské, k řešení problémů.

Bezpečná cesta do školy (environmentální výchova) – jak a kudy chodím nebo jezdím do školy, bezpečnost při chůzi po chodníku, silnici, při jízdě na kole, v autobuse a na zastávkách. Plán cesty, významné orientační body, dopravní značky, setkání s cizími lidmi, chování v dopravních prostředcích a na zastávkách.

Klíčové kompetence: komunikativní, občanské, k řešení problémů, pracovní.

Kamarádi (osobnostní a sociální výchova) – co je kamarádství, proč je důležité, seznámení s novými dětmi, pravidla soužití, na téma jméno a kamarádi, beseda, komunitní kruh, pohybové hry, seznamovací hry, dramatizace...

Klíčové kompetence: komunikativní, sociální a personální, občanské.

Zážitky z prázdnin (environmentální výchova) – jak jsme se měli o prázdninách, co jsme dělali, kde jsme byli a co zajímavého jsme viděli, beseda, výtvarné činnosti, rozhovor, práce s mapou ...

Klíčové kompetence: komunikativní, sociální a personální, k trávení volného času.

Podzim

Pole a zahrady na podzim (environmentální výchova) – práce na polích a zahradách, ovoce a zelenina (druhy, zpracování, zdravá výživa), jednotlivé druhy (dýně, brambory, kukuřice, mrkev, jablka, hrušky...), zvířátka z polí a zahrad (myšky, ježci...). Hry, besedy, výtvarné činnosti, zpracování přírodních materiálů, projekty, skupinová a individuální práce, čtení příběhů, dramatizace, soutěže ...

Klíčové kompetence: komunikativní, občanské, sociální a personální, k učení, pracovní.

Les na podzim (environmentální výchova) – lesní plody, houby (jedlé, jedovaté), zvířátka na podzim, příprava na zimu, stromy (druhy stromů, Den stromů), výtvarné činnosti, zpracování přírodních materiálů, čtení příběhů, projekty...

Klíčové kompetence: sociální a personální, komunikativní, pracovní, k trávení volného času.

Změny v přírodě (environmentální výchova) – zbarvení a opadávání listů, změny počasí, ochrana zdraví, pohádky, písničky a básničky o podzimu, výtvarné činnosti, práce s přírodním materiálem...

Klíčové kompetence: Sociální a personální, k učení, k řešení problémů, pracovní, občanské, komunikativní, k trávení volného času.

Podzimní tradice a zvyklosti (environmentální výchova, multikulturní výchova, osobnostní a sociální výchova, mediální výchova) – pouštění draků, pečení brambor, ohníčky, porovnávání podzimních tradic u nás a ve světě (dušičky, Halloween), podzim v pranostikách, čtení příběhů, výtvarné činnost, práce s encyklopediemi, internetem...

Klíčové kompetence: komunikativní, sociální a personální, osobnostní, k učení, pracovní, k trávení volného času

Ptáci (environmentální výchova) – druhy ptáků, čím se živí, kteří ptáci u nás přezimují, kteří odlétají, práce s encyklopediemi, internetem, výtvarná zpracování, projekty...

Klíčové kompetence: k učení, k řešení problémů, pracovní, komunikativní

Podzimní květy (environmentální výchova) – jaké podzimní květiny známe (chryzantémy, jiřiny, slunečnice...), první mrazík (květy na oknech), besedy s dětmi, výtvarné náměty ...

Klíčové kompetence: k učení, pracovní, k trávení volného času, komunikativní

První sníh (environmentální výchova) – změny v přírodě, sv. Martin, příprava zvířátek na zimu, bezpečnost, ochrana zdraví, výtvarné náměty...

Klíčové kompetence: komunikativní, k učení, k trávení volného času, občanské

Advent

Adventní doba (environmentální výchova, osobnostní a sociální výchova) – tradice (Barborka, Mikuláš), význam adventní doby, výroba svícnů, adventních věnečků, koledy...

Klíčové kompetence: sociální a personální, k trávení volného času, pracovní

Vánoce u nás a ve světě (environmentální výchova, osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova, mediální výchova) – vánoční tradice a zvyky (historie, současnost, porovnání s jinými státy a kulturami), vánoční stromečky, betlémy, vánoční ozdoby (jejich historie, současnost, vyrábění), ryby, dárky (symbolika, vyrábění), práce s encyklopediemi, internetem...

Klíčové kompetence: občanské, sociální a personální, pracovní, k trávení volného času, k učení

Zvířátka o Vánocích (environmentální výchova) – jak tráví Vánoce, kdo spí, kdo přezimuje, vhodné dárky pro zvířátka, co pro ně můžeme v tuto dobu udělat

Klíčové kompetence: sociální a personální, pracovní, k trávení volného času, k učení

Zima

Jak jsme prožili vánoční prázdniny – vzpomínka na Vánoce a Silvestr, vyprávění, komunitní kruh, výtvarné činnosti

Klíčové kompetence: komunikativní

Nový kalendářní rok – jak plyne čas, jednotky času hodina, den, měsíc, rok, roční období

Klíčové kompetence: komunikativní, občanské, k učení

Zimní čas (environmentální výchova) – zimní zvyky a tradice, Tři králové (historie, současnost, příběhy...), dlouhé zimní večery (světýlka a svíčky, černé hodinky...), pranostiky, náledí, snížená viditelnost, sníh, led, sněhové vločky, zimní hrátky (sněžuláci, stavby ze sněhu, koulování...), bezpečnost, ochrana zdraví

Klíčové kompetence: sociální a personální, občanské, komunikativní, k trávení volného času

Zimní krajina (environmentální výchova) – změny v přírodě, sníh, led, stromy v zimě, polární kraje, výtvarné činnosti, práce s medií, vycházky.

Klíčové kompetence: sociální a personální, k trávení volného času, komunikativní

Zimní sporty (osobnostní výchova, multikulturní výchova) – druhy zimních sportů, jak sportujeme u nás a jak jinde, bezpečnost, jedeme na hory, naše hory a hory v okolních státech, práce s mapou a médií, výtvarné činnosti

Klíčové kompetence: občanské, sociální a personální, komunikativní, k trávení volného času

Zvířátka v zimě (environmentální výchova) – která zvířátka můžeme potkat v zimě, kdo spí, stopy ve sněhu, ptáci v zimě (které můžeme vidět na krmítku, co kterému chutná...), práce s medií, výtvarné činnosti, besedy s dětmi, vycházky.

Klíčové kompetence: komunikativní, sociální a personální, k učení, k trávení volného času

Masopust (osobnostní a sociální výchova, environmentální výchova, multikulturní výchova) – historie a současnost, porovnání průběhu u nás (jak v které obci) a ve světě, výroba masek, klauni, karneval v ŠD

Klíčové kompetence: občanské, sociální a personální, komunikativní, k trávení volného času

Jaro

Změny v přírodě (environmentální výchova) – předjaří, tání sněhu, prodlužování dne, přibývání slunečných dní (slunce a jeho význam, ochrana před sluncem), výklad, pozorování, vyprávění, beseda, komunitní kruh, výtvarné činnosti, práce s textem, vycházka

Klíčové kompetence: k učení, sociální a personální

Zvířátka na jaře (environmentální výchova) – probouzení ze zimního spánku, mláďata a jejich ochrana, ochrana zvířat, užitek, ptáci (návrat z teplých krajů, ptačí hnízda...), hmyz (význam, včelky, motýli)

Klíčové kompetence: Sociální a personální, k učení, pracovní

Jarní květiny (environmentální výchova) – první jarní květiny, rozkvetlá louka, chráněné rostliny (proč a které chráníme), léčivé rostliny apod.

Klíčové kompetence: k učení, pracovní, občanské

Příroda kolem nás (environmentální výchova) – ekosystémy louka, rybník, co na nich žije, jejich význam, ochrana životního prostředí, Den Země

Klíčové kompetence: sociální a personální, občanské, pracovní, k trávení volného času

Lidové zvyky a tradice (osobnostní a sociální výchova, environmentální výchova, multikulturní výchova) – lidové pranostiky, velikonoce, Apríl, pálení čarodějnic, porovnání těchto svátků u nás a v zahraničí, rodinné zvyky v souvislosti s těmito svátky, výtvarné činnosti

Klíčové kompetence: sociální a personální, občanské, k trávení volného času

Jarní práce na polích a zahradách (environmentální výchova) – setí semen, přesazování květin, beseda, vyprávění, pohybové aktivity, hry, diskuse, výtvarné činnosti,

Klíčové kompetence: sociální a personální, pracovní, k trávení volného času

Co je to doma (osobnostní výchova, sociální a personální výchova, environmentální výchova): domov, místo, kde je nám dobře, rodina, rodinné zvyky, jak trávíme společně čas, Den matek, domácí práce, pomáhání si...

Klíčové kompetence: sociální a personální, komunikativní

Jedeme na výlet (environmentální výchova): jak cestujeme (dopravní prostředky, historie a současnost, případně budoucnost, jejich vliv na životní prostředí apod.), hrady a zámky v ČR, zajímavá místa v okolí, kraji, republice, co s sebou na výlet, chování v krizových situacích (setkání s cizím člověkem, zvířetem, zásady první pomoci, důležitá telefonní čísla apod.), mapa, busola, orientace v přírodě, prázdninové plány...

Klíčové kompetence: komunikativní, sociální a personální, k trávení volného času, k učení

Změna programu vyhrazena v souvislosti s provozními podmínkami, počasím a individuálními potřebami dětí.

KRÁTKODOBÉ PROJEKTY:

Každý jsme jiný (multikulturní výchova) - Čím se lidé liší, zájmy, záliby, lidé různých světadílů, proč je dobře, že nejsme všichni stejní. Jaký by byl svět, kdybychom byli všichni stejní. Čím vším se můžeme odlišovat a co nás spojuje, v čem jsme si podobní. Výtvarná témata, práce s časopisy a encyklopediemi, dramatizace, tvorba příběhů, vyprávění, pohybové hry, komunitní kruh.

Svět okolo nás (environmentální výchova, osobnostní a sociální výchova) - Naše nejbližší okolí (rodina, škola, obec), náš kraj (zajímavosti kraje Vysočina, památky, příroda, města), naše republika, sousední státy, Evropa, světadíly. Hledání souvislostí a vytváření pocitu sounáležitosti. Vyprávění, výtvarné činnosti, práce s mapou, atlasy, encyklopediemi a dalším textovými materiály, vycházka, apod.

Zoologická zahrada (environmentální výchova) - Kde všude v naší zemi jsou zoo, jaké děti navštívily, jaká zvířata zde mohou vidět, čím se živí, odkud pocházejí a s tím související ochrana ohrožených druhů (která zvířata jsou ohrožena, čím, proč je nutné je chránit a jakou roli v tom hrají právě zoo). Vyprávění, práce s textem, komunitní kruh, práce s mapou a encyklopediemi, výtvarné činnosti, pohybové hry.

Co vyprávěla kapka (enviromentální výchova) - Důležitost vody pro život, koloběh vody v přírodě, vodní živočichové, zájmové činnosti, které souvisí s vodou, hospodaření s vodou, znečištění vody – ochrana životního prostředí. Vyprávění, diskuse, komunitní kruh, výtvarné činnosti, vycházka, práce s mapou, encyklopedií.

Les (enviromentální výchova.) - Rostliny a živočichové žijící v lese, význam lesa, ochrana lesa, chování v přírodě. Vyprávění, diskuse, výtvarné činnosti, práce s textem, vycházka, dramatizace.

Odpady (environmentální výchova) - Co je odpad, proč a jak ho třídít, kam putuje, další využití odpadu, ochrana životního prostředí v souvislosti s odpady. Vyprávění, dramatizace, práce s textem, diskuse, komunitní kruh, výtvarné činnosti, vycházka.

Koně a koníčky (multikulturní výchova, enviromentální výchova, osobnostní výchova, výchova k trávení volného času) - Naše zájmy a záliby, co koho baví a zajímá a proč. Jak lidé tráví svůj volný čas dnes a jak ho trávili v minulosti apod. Vyprávění, besedy, diskuse, komunitní kruh, výtvarné činnosti, práce s textem, dramatizace.

Jak si lidé hrají (Multikulturní výchova, mediální výchova, výchova k trávení volného času.) - Hry a hračky v různých dobách, v různých společnostech, oblíbené hračky, Plyšáčkový týden apod. Vyprávění, práce s textem a dalšími informačními zdroji (např. internet), diskuse, výtvarné činnosti, hry, kvízy a doplňovačky, dramatizace.

Z pohádky do pohádky (Mediální výchova, multikulturní výchova, osobnostní výchova) - známé i méně známé pohádky z celého světa, pohádkové postavy, vymyšlení pohádek, dramatizace, výtvarné činnosti, dětská kniha, poslech...

Člověk (environmentální výchova, osobnostní a sociální výchova) – lidské tělo, zdraví a nemoc (upevňování návyků v oblasti zdraví, předcházení nemocem a úrazům, zdravý životní styl), režim dne, vliv lidí na prostředí,

Vesmír (environmentální výchova, mediální výchova) – sluneční soustava a její planety, planeta Země ve vesmíru, zajímavosti, příběhy, mimozemšťani, práce s medií, výtvarné činnosti

Povolání (osobnostní výchova, enviromentální výchova) – jaká známe povolání, co kdo dělá, čím bych chtěl být a proč, besedy s dětmi, dramatizace, tématické hry, výtvarné činnosti

Jednorázové akce:

Světýlka – svatomartinský průvod s lampiony

Výtvarné dílny

Jednodenní případně dvoudenní výlety

Nabídka výtvarných dílen a výletů je každoročně přizpůsobována zájmu rodičů a dětí.

PŘÁVA A POVINNOSTI DĚTÍ:

- užívat spontánně celé prostředí školní družiny při dodržení smluvených pravidel
- vybrat si jestli se zúčastní vychovatelkou nebo ostatními dětmi nabízených aktivit
- nerušit svým jednáním ostatní, pokud volí jinou činnost
- podílet se na plánování a vytváření programu
- podílet se na rozhodování o společných záležitostech
- vyjadřovat svůj názor, naslouchat jiným, hledat společná řešení
- podílet se na vytváření a respektování společných pravidel soužití

PRAVIDLA SOUŽITÍ V NAŠÍ ŠKOLNÍ DRUŽINĚ:

- neopouštět prostor činností bez domluvy s vychovatelkou
- dodržovat hygienu
- neničit věci, práci a úsilí druhých

- vracet věci na své místo
- dokončit započatou práci
- nekřičet, používat vhodná slova
- umět požádat o pomoc, poděkovat
- neubližovat si, ale pomáhat, je-li třeba
- při neshodě vyjednávat
- domluvit se vždy předem na pravidlech a dodržovat je
- důvěra, pravdivost, naslouchat druhým

ŘÁD ŠKOLNÍ DRUŽINY

Organizace činnosti:

Provozní doba školní družiny (dále ŠD) je v pracovní dny od 6.15 do 7.40 hodin (ranní ŠD) a od 11.35 do 16.30 hodin (odpolední ŠD).

Do ŠD je žák zařazen na základě řádně vyplněné přihlášky. Případné změny nahlásí rodiče (nejlépe písemně) příslušné vychovatelce. O přijetí žáka rozhoduje ředitelka školy. O zařazení do jednotlivých oddělení rozhoduje vedoucí vychovatelka.

Přihlášení i odhlášení žáka ze ŠD je nutné provést písemnou formou.

Při opakovaném porušování Řádu školní družiny, ohrožování zdraví a bezpečnosti ostatních, může být žák ze ŠD vyloučen.

Dále může být žák z docházky do ŠD vyřazen, pokud déle než tři měsíce bez řádné omluvy nebude navštěvovat školní družinu.

Ranní ŠD mohou využívat i žáci, kteří nenavštěvují odpolední ŠD. Přihlášení a odhlášení z ranní ŠD musí být písemně potvrzeno rodiči.

Žáky, kterým končí vyučování v 11.35 h, předává vychovatelce učitel. Ostatní žáci přichází samostatně po obědě.

Pokud se žák, který se účastnil výuky, bez omluvy rodičů do ŠD nedostavil, vychovatelka telefonicky informuje rodiče žáka.

Ze ŠD bude žák uvolněn jen na základě záznamů v přihlášce nebo na základě písemné žádosti rodičů. V písemné žádosti musí být uveden termín změny odchodu a podpis rodiče nebo zákonného zástupce. Žáka nelze uvolnit na základě telefonického hovoru ani na žádost psanou emailem. Do zájmových kroužků je žák uvolněn na osobní žádost vedoucího kroužku, který žáka převezme a tím za něj přebírá zodpovědnost.

Žáka je možné ze ŠD vyzvedávat po obědě do 13:00 h a poté od 14.00 h do 16.30 h.

V případě nevyzvednutí žáka do skončení provozní doby vychovatelka telefonicky kontaktuje zákonného zástupce. Pokud se jí ho nepodaří kontaktovat, uvědomí vedení školy, případně OSPOD, dále bude postupovat podle jejich pokynů.

Měsíční poplatek za pobyt žáka v odpolední ŠD se platí předem ve dvou splátkách vedoucí vychovatelce. Splatnost 1. částky za období září až prosinec je do 20. září, splatnost 2. částky za období leden až červen do 20. ledna. O výši příspěvku rozhoduje vedení školy a zákonní zástupci jsou o jeho výši informováni při přijímání žáka do ŠD.

Docházka do ranní ŠD je zdarma.

Práva a povinnosti osob účastnících se činností ŠD

Práva žáků:

Žáci mají právo užívat spontánně celé prostředí školní družiny při dodržení smluvených pravidel.

Mohou se podílet na plánování a vytváření programu ŠD.

Mohou se rozhodnout, jestli se zúčastní jednotlivých aktivit, nabízených vychovatelkou nebo ostatními dětmi.

Mohou se podílet na vytváření společných pravidel soužití.

Povinnosti žáka:

Žák je povinen řídit se pokyny vychovatelek a dodržovat Řád školní družiny. Žákům není dovoleno opouštět prostor činnosti ŠD bez vědomí vychovatelky.

Při veškerých činnostech se chovat tak, aby neohrožoval bezpečnost spolužáků, vyvaroval se konfliktních situací a neničil vybavení školy, školní družiny ani výsledky činnosti ostatních. Pokud se žák rozhodne nezúčastnit se některé z činností, nesmí ji svým chováním narušovat. Vybere si jinou přiměřenou aktivitu, kterou bude s vychovatelkou konzultovat. Dodržovat smluvená pravidla.

Hlásit vychovatelce případná zranění i podezření na ubližování spolužákům.

Nenosit do ŠD cenné věci.

Práva zákonných zástupců:

Zákonný zástupce žáka má právo být informován o činnostech ŠD (informace jsou zveřejňovány na webových stránkách školy, případně je podává vychovatelka).

Být informován o provozní době jednotlivých oddělení.

Získávat informace o chování a aktivitě svého dítěte.

Po vzájemné dohodě s vychovatelkou vyzvednout si své dítě i mimo dobu určenou v přihlášce, pokud to vyžaduje nenadálá situace;

Vyjádřit stížnost, obavu či jiné oznámení, které se týká sociálně patologických jevů, diskriminace, nepřátelství a násilí.

Povinnosti zákonného zástupce:

Zákonný zástupce je povinen, řádně vyplnit přihlášku a řídit se podle údajů, které v ní uvedl. Seznámit se s řádem ŠD a potvrdit to svým podpisem.

Pokud žák neodchází sám, vyzvednout ho nejpozději do konce provozní doby ŠD.

Informovat vychovatelku o změnách zdravotního stavu žáka i o změnách kontaktních údajů.

Vybavit žáka do ŠD vhodným oblečením (věci na převlečení ven, do tělocvičny, na výtvarné činnosti) a vše podepsat.

Omluvit nepřítomnost žáka (osobně, telefonicky, sms zprávou, u delší nepřítomnosti je možné i emailem).

Vzájemné vztahy žáků, jejich zákonných zástupců, pedagogických pracovníků a dalších pracovníků školy:

Při oslovování žáci pracovníkům školy vykazují, pracovníci školy žákům tykají.

Žáci zdraví všechny zaměstnance školy nejen v prostorách školy, ale i na veřejnosti.

Při vzájemném jednání žáci a pracovníci školy používají přiměřená slova i přiměřené prvky mimoslovní komunikace. Pedagogičtí pracovníci vstřícným přístupem vytvářejí dobré vztahy s rodiči žáků i veřejností.

Bezpečnost práce a ochrana zdraví:

Ve školní družině vychovatelky při všech činnostech dbají na bezpečnost žáků (nejen fyzickou, ale také sociální a emocionální) a na předcházení rizikovým situacím nebo úrazům. Vedou žáky k odpovědnosti za své chování, svou bezpečnost i bezpečnost ostatních účastníků při jednotlivých činnostech. Žáci jsou před každou činností přiměřeným způsobem poučeni.

Prevence sociálně patologických jevů:

V naší školní družině se zaměřujeme především na nespécifickou primární prevenci. Naším cílem je prohlubovat dovednosti žáků, jak chránit své zdraví, znát jeho hodnotu, rozvíjet sociální dovednosti a zdravé sociální vztahy. V případě výskytu nežádoucích jevů vychovatelka spolupracuje s třídními učiteli, výchovným poradcem a orgány státní správy, které působí v oblasti prevence.

Hodnocení:

Hodnocení jednotlivých činností probíhá většinou formou společné diskuse s dětmi na závěr jednotlivých činností, vychovatelkou a to nejen na závěr, ale také v průběhu činností.

V Měříně 28. 8. 2017

NEJČASTĚJI POUŽÍVANÁ LITERATURA PŘI PRÁCI V ŠD:

Časopisy:

Pastelka

Čtyřlístek

Mateřídouška

Knihy:

B. Badegruber, F. Pirkl: Příběhy pomáhají s problémy

M. Zapletal: Hry na hřišti a v tělocvičně

F. Mazal: Pohybové hry a hraní

M. Naderu: Relaxační hry s dětmi

Ch. A. Smith: Třída plná pohody

Z. Pospíšilová: Hádanky a hříčky nejen se slovíčky

K. Balková: Náměty pro školní družinu

A. Holešovská: Rok ve školní družině

R. Šimarek: Rošťárny Pichláčka a Ostnáčka

B. Hájek, J. Pávková a kol.: Školní družina

J. Pávková, B. Hájek a kol.: Pedagogika volného času

ZVEŘEJNĚNÍ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU:

Školní vzdělávací program je součástí školního vzdělávacího programu školy a je zveřejněn na webových stránkách školy, případně je k nahlédnutí u vedoucí vychovatelky.

Obsah tohoto dokumentu není uzavřen a bude průběžně doplňován.

Tento dokument je platný od 1. 9. 2011
Změna k 1. 9. 2017